

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta lesnická a dřevařská

Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

**Institut odborného lesního hospodáře-analýza
nástroje státu ve vztahu k drobným
vlastníkům lesa**

Diplomová práce

Autor: Bc. Roman Štifil

Vedoucí práce: Mgr. Ing. Michal Hrib, Ph.D.

2019

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Roman Štifil

Lesní inženýrství

Název práce

Institut odborného lesního hospodáře – analýza nástroje státu ve vztahu k drobným vlastníkům lesa

Název anglicky

Institute of professional forest manager – analysis of the state instrument in relation to small-scale forest owners

---

Cíle práce

Cílem práce je analyzovat institut odborného lesního hospodáře (dále jen "OLH") z pohledu a potřeb současné lesnické politiky a na základě analýzy navrhnout změny, které by přispěly k efektivní správě majetků drobných vlastníků lesa (dále jen "DVL") a současně plnily veřejný zájem na ochraně lesních ekosystémů.

Metodika

Student využije standardních metod sociologického výzkumu.

Pro analýzu si zvolí OLH a vlastníky lesa ze tří regionů (teritoriálně se bude jednat o obvody obcí s rozšířenou působností – každý v jiném kraji).

Doporučuje se zpracovat práci v následujících etapách:

Podrobnější vymezení tématu a rozsahu zkoumání, vysvětlení pojmů a definic, které je potřebné znát k hlubšímu zkoumání dané problematiky. Zpracování úvodní rešerše zaměřené na roli OLH, DLV a na použitelnost a efektivitu různých komunikačních nástrojů.

V praktické části se zaměří na kvalitativní výzkum mezi OLH ve zvolené oblasti (např. Kosteletsko n.Č.l., Stříbrsko, Pelhřimovsko, Kroměřížsko) s využitím dotazníku zaměřeného na to, jak komunikují s DLV (počet DLV, podíl aktivně hospodařících, četnost kontaktů, převážný obsah a forma komunikace) a kvalitativní výzkum mezi aktivně hospodařícími vlastníky týkající se jejich motivace k hospodaření, informačních potřeb, spokojenosti a intenzitou komunikace s OLH.

Na základě vyhodnocení a interpretace výsledků dotazníkového šetření a analýzy dalších sekundárních dat formulovat konkrétní návrhy vedoucí ke zlepšení komunikace a obousměrného toku informací mezi OLH a DLV.

Diskuze a závěr – rekapitulace dosažených výsledků a význam pro praxi.

Práce bude napsána v souladu s formálními požadavky uvedenými v doporučených pravidlech pro zpracování bakalářských a diplomových prací na FLD.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

odborný lesní hospodář, komunikace, drobný vlastník lesa

Doporučené zdroje informací

- CAYWOOD, C.L. *Public relations : řízená komunikace podniku s veřejností*. Brno: Computer Press, 2003. ISBN 80-7226-886-4.
- Česká komora odborných lesních hospodářů. Dostupné z: <http://www.ckolh.cz/> [citováno dne 5.1.2018]
- ČESKO. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v roce 2008*. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2008. ISBN 978-80-7084-861-6.
- DROBNÍK, J. – ČESKO. LESNÍ ZÁKON (1995, NOVELA 2009). – DVOŘÁK, P. *Lesní zákon : komentář*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-425-3.
- JAHODOVÁ, H. – PŘIKRYLOVÁ, J. *Moderní marketingová komunikace*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3622-8.
- MYNÁŘOVÁ, L. – KOZEL, R. – SVOBODOVÁ, H. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3527-6.
- Národní lesnický program pro období do roku 2013. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/lesy/lesnictvi/legislativa/oznameni-a-stanoviska/narodni-lesnicky-program-pro-obdobi-do.html>. [citováno dne 5.1.2011]
- Odborné časopisy: např. Lesnická práce, Allgemeine Forst-und Jagdzeitung, Schweizerische Zeitschrift für Forstwesen
- STANĚK, J. *Lesní zákon v teorii a praxi. Úplné znění zákona s komentářem. 1. vydání*. Písek: Matice lesnická, 1996, 189 s. ISBN
- VASÍČEK, J. – OLIVA, J. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. LESNICKÁ A DŘEVAŘSKÁ FAKULTA. *Lesnická politika*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2017. ISBN 978-80-213-2741-2.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – FLD

Vedoucí práce

Mgr. Ing. Michal Hříb, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 6. 9. 2018

prof. Ing. Luděk Šišák, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 8. 2. 2019

prof. Ing. Marek Turčáni, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 04. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Institut odborného lesního hospodáře-analýza nástroje státu ve vztahu k drobným vlastníkům lesa“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jsem si vědom, že zveřejněním diplomové práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.

V Praze dne 18. 4. 2019

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu práce Mgr. Ing. Michalu Hřibovi Ph.D. za odborný dohled a konzultace při zpracovávání této práce. V neposlední řadě chci poděkovat své rodině a všem přátelům za pomoc v průběhu celého studia.

Abstrakt

Cílem diplomové práce bylo charakterizovat institut odborného lesního hospodáře z pohledu potřeb současné lesnické politiky a na základě analýzy navrhnout změny, které by přispěly k efektivní správě majetku drobných vlastníků lesa a současně plnily veřejný zájem na ochraně lesních ekosystémů. Metodika práce spočívala v rešerši pramenů pojednávajících o institutu odborného lesního hospodáře, dále v charakteristice tří vybraných oblastí, kde probíhal sociologický průzkum formou dotazníkového šetření a řízeného rozhovoru. Na základě vyhodnocení a interpretace výsledků dotazníkového šetření, řízeného rozhovoru a analytické metody strom problémů byl formulován návrh vedoucí ke zlepšení komunikace mezi odbornými lesními hospodáři a drobnými vlastníky lesa.

Klíčová slova: odborný lesní hospodář, komunikace, drobný vlastník lesa, dotazníkové šetření

Abstract

The aim of the thesis was to characterise the institut of professional forest manager from the perspective of current forestry politics needs and to propose changes based on the analysis that would contribute to the effective management of the property of small forest owners while at the same time fulfilling public interests in the protection of forest ecosystems. The methodology of the thesis consisted of research of sources dealing with the institute of professional forest manager, of the characteristics of three selected areas where a sociological survey was conducted in the form of a questionnaire survey and a controlled interview. Based on the evaluation and interpretation of the results of the questionnaire survey, the controlled interview and the analytical method of the tree of problems, a proposal leading to the improved communication between professional forest managers and small forest owners was created.

Key words: professional forest manager, communication, small-scale forest owner, questionnaire survey

Obsah

1. Úvod a cíle práce.....	14
1.1. Úvod	14
1.2. Cíle práce.....	15
2. Literární rešerše.....	16
2.1. Historie vlastnictví lesů na našem území	16
2.2 Právní předpisy ve vztahu k odbornému lesnímu hospodáři.....	17
2.2.1. Historie.....	17
2.2.2. Současnost	21
2.2.2.1 Odstavec číslo 37 zákona o lesích.....	21
2.2.2.2. Paragrafy číslo 41 až 45 zákona o lesích	28
2.2.2.3. Vyhláška číslo 423/2011 Sb.....	31
2.3. Dotazníkové šetření	32
2.3.1 Tvorba dotazníků	33
2.3.2. Zpracování dotazníků	34
2.4. Činnost odborného lesního hospodáře u Lesů České republiky.....	35
2.5. Práce autorů na podobné téma.....	36
3. Metodika	39
4. Charakteristika zkoumaných oblastí	40
4.1. Oblast západní Čechy	40
4.2. Oblast střední Čechy	40
4.3. Oblast střední Morava	41
5. Vyhodnocení dotazníků	41
5.1. Otázka číslo 1	41
5.2. Otázka číslo 2	43
5.3. Otázka číslo 3	45
5.3.1. Počty aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků	46
5.3.2. Podíl rozlohy aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků.....	50
5.4. Otázka číslo 4	54
5.5. Otázka číslo 5	58
5.6. Otázka číslo 6	61
5.7. Otázka číslo 7	66
5.8. Otázka číslo 8	70

5.9. Otázka číslo 9	74
5.10. Otázka číslo 10	78
5.11. Otázka číslo 11	80
5.12. Otázka číslo 12	81
5.13. Otázka číslo 13	81
5.14. Otázka číslo 14	82
5.15. Otázka číslo 15	84
5.16. Otázka číslo 16	87
5.17. Otázka číslo 17	87
5.18 Otázka číslo 18	90
5.19 Otázka číslo 19	91
5.20 Otázka číslo 20	93
5.21. Otázka číslo 21	95
5.22. Otázka číslo 22	96
5.23 Otázka číslo 23	101
5.24. Otázka číslo 24	104
5.25 Otázka číslo 25	105
5.26. Otázka číslo 26	106
5.27. Otázka číslo 27	107
5.28. Otázka číslo 28 a 29	108
5.29. Nepovinná část dotazníku	109
6. Strom problémů.....	110
7. Návrh změn vedoucích ke zlepšení komunikace	112
8. Diskuze.....	119
9. Závěr	122
10. Seznam použitých zdrojů	125
11. Příloha – Vzor dotazníku	127

Seznam grafů

Graf číslo 1. Vlastnická struktura lesů v České republice [1].....	14
Graf číslo 2. Vlastníci lesa	42
Graf číslo 3. Rozložení celkové výměry lesních pozemků do jednotlivých oblastí	43
Graf číslo 4. Podíl aktivních a neaktivních vlastníků podle počtu.....	49
Graf číslo 5. Aktivní a neaktivní vlastníci podle rozlohy lesních pozemků	53
Graf číslo 6. Podíl vlastníků podle výměry v oblasti střední Čechy	54
Graf číslo 7. Podíl vlastníků podle výměry v oblasti západní Čechy	55
Graf číslo 8. Podíl vlastníků podle výměry v oblasti střední Morava.....	56
Graf číslo 9. Podíl vlastníků podle výměry oblasti dohromady.....	57
Graf číslo 10. Podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách oblast střední Čechy	58
Graf číslo 11. Podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách oblast západní Čechy	59
Graf číslo 12. Podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách oblast střední Morava	60
Graf číslo 13. Podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách oblasti dohromady	61
Graf číslo 14. Podíl kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti střední Čechy	62
Graf číslo 15. Podíl kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti západní Čechy	63
Graf číslo 16. Podíl kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti střední Morava	65
Graf číslo 17. Podíl kategorií vlastníků lesních pozemků celkem	65
Graf číslo 18. Vzdálenost lesních pozemků od bydliště odborného lesního hospodáře v oblasti střední Čechy.....	67
Graf číslo 19. Vzdálenost lesních pozemků od bydliště odborného lesního hospodáře v oblasti západní Čechy	68
Graf číslo 20. Vzdálenost lesních pozemků od bydliště odborného lesního hospodáře v oblasti střední Morava	69
Graf číslo 21. Vzdálenost lesních pozemků od bydliště odborného lesního hospodáře ve všech oblastech celkem.....	70
Graf číslo 22. Sloupcový graf absolutní četnosti odpovědí na otázku číslo 8 v oblasti střední Čechy.....	71
Graf číslo 23. Sloupcový graf absolutní četnosti odpovědí na otázku číslo 8 v oblasti západní Čechy	71
Graf číslo 24. Sloupcový graf absolutní četnosti odpovědí na otázku číslo 8 v oblasti střední Morava	72
Graf číslo 25. Výšečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 8 v oblasti střední Čechy.....	72
Graf číslo 26. Výšečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 8 v oblasti západní Čechy	73
Graf číslo 27. Výšečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 8 v oblasti střední Morava	73

Graf číslo 28. Výšečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 8 za všechny oblasti dohromady.....	74
Graf číslo 29. Sloupcový graf absolutní četnosti odpovědí na otázku číslo 9 v oblasti střední Čechy.....	75
Graf číslo 30. Sloupcový graf absolutní četnosti odpovědí na otázku číslo 9 v oblasti západní Čechy	75
Graf číslo 31. Sloupcový graf absolutní četnosti odpovědí na otázku číslo 9 v oblasti střední Morava	76
Graf číslo 32. Výšečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 9 v oblasti střední Čechy.....	76
Graf číslo 33. Výšečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 9 v oblasti západní Čechy	77
Graf číslo 34. Výšečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 9 v oblasti střední Morava	77
Graf číslo 35. Výšečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 9 za všechny oblasti dohromady.....	78
Graf číslo 36. Formy komunikace v oblasti střední Čechy.....	78
Graf číslo 37. Formy komunikace v oblasti západní Čechy	79
Graf číslo 38. Formy komunikace v oblasti střední Morava.....	79
Graf číslo 39. Spokojenost s komunikací.....	80
Graf číslo 40. Frekvence komunikace odborných lesních hospodářů s vlastníky lesa	81
Graf číslo 41. Spokojenost s četností komunikace mezi odbornými lesními hospodáři a vlastníky lesů	82
Graf číslo 42. Míra respektování doporučení odborných lesních hospodářů v oblasti střední Čechy.....	83
Graf číslo 43. Míra respektování doporučení odborných lesních hospodářů v oblasti západní Čechy	83
Graf číslo 44. Míra respektování doporučení odborných lesních hospodářů v oblasti střední Morava	84
Graf číslo 45. Odpovědi na otázku číslo 15 v oblasti střední Čechy	85
Graf číslo 46. Odpovědi na otázku číslo 15 v oblasti západní Čechy.....	85
Graf číslo 47. Odpovědi na otázku číslo 15 v oblasti střední Morava.	86
Graf číslo 48. Zájem vlastníků o řádnou evidenci vytěženého dřeva a vedení LHE	87
Graf číslo 49. Zájem vlastníků lesních pozemků o vstup do družstva vlastníků, o komplexní správu majetku odbornou firmou nebo o prodej majetku v oblasti střední Čechy.....	88
Graf číslo 50. Zájem vlastníků lesních pozemků o vstup do družstva vlastníků, o komplexní správu majetku odbornou firmou nebo o prodej majetku v oblasti západní Čechy	88
Graf číslo 51. Zájem vlastníků lesních pozemků o vstup do družstva vlastníků, o komplexní správu majetku odbornou firmou nebo o prodej majetku v oblasti střední Morava	89
Graf číslo 52. Odpovědi na otázku číslo 18 v oblasti střední Čechy	90

Graf číslo 53. Odpovědi na otázku číslo 18 v oblasti západní Čechy.....	90
Graf číslo 54. Odpovědi na otázku číslo 18 v oblasti střední Morava.....	91
Graf číslo 55. Odpovědi na otázku číslo 19 v oblasti střední Čechy.....	91
Graf číslo 56. Odpovědi na otázku číslo 19 v oblasti západní Čechy.....	92
Graf číslo 57. Odpovědi na otázku číslo 19 v oblasti střední Morava.....	92
Graf číslo 58. Charakteristika vlastníků podle jejich ochoty přijímat nové informace v oblasti střední Čechy.....	93
Graf číslo 59. Charakteristika vlastníků podle jejich ochoty přijímat nové informace v oblasti západní Čechy.....	94
Graf číslo 60. Charakteristika vlastníků podle jejich ochoty přijímat nové informace v oblasti střední Morava.....	94
Graf číslo 61. Formy osvěty vlastníků lesních pozemků.....	95
Graf číslo 62. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 22 v oblasti střední Čechy.....	97
Graf číslo 63. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 22 v oblasti západní Čechy.....	99
Graf číslo 64. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 22 v oblasti střední Morava.....	101
Graf číslo 65. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 23 v oblasti střední Čechy.....	102
Graf číslo 66. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 23 v oblasti západní Čechy.....	102
Graf číslo 67. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 23 v oblasti střední Morava.....	103
Graf číslo 68. Komunikace za vlastníky se státní správou lesů.....	104
Graf číslo 69. Vývoj komunikace s vlastníky lesa v posledních letech.....	105
Graf číslo 70. Navrhované změny ve vztahu k vlastníkům lesních pozemků	106
Graf číslo 71. Počet ORP se kterými OLH komunikují.....	107
Graf číslo 72. Spokojenost odborných lesních hospodářů s komunikací se státní správou lesů.....	108

Seznam tabulek

Tabulka číslo 1. Počet vlastníků dle kategorií [4].....	36
Tabulka číslo 2. Podíl ploch jednotlivých kategorií vlastníků [4].....	37
Tabulka číslo 3. Počet Právnických osob podle velikosti majetku [4].....	38
Tabulka číslo 4. Struktura vlastnictví FO podle rozlohy lesa [4].....	38
Tabulka číslo 5. Odpovědi na první otázku.....	42
Tabulka číslo 6. Počet vlastníků lesa na jednoho odborného lesního hospodáře podle oblastí.....	43
Tabulka číslo 7. Odpovědi na druhou otázku.....	44
Tabulka číslo 8. Výměra lesních pozemků na jednoho odborného lesního hospodáře podle oblastí.....	44

Tabulka číslo 9. Podíl aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků podle počtu v oblasti střední Čechy	46
Tabulka číslo 10. Podíl aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků podle počtu v oblasti západní Čechy	47
Tabulka číslo 11. Podíl aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků podle počtu v oblasti střední Morava.....	48
Tabulka číslo 12. Podíl aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků podle rozlohy v oblasti střední Čechy	50
Tabulka číslo 13. Podíl aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků podle rozlohy v oblasti západní Čechy	51
Tabulka číslo 14. Podíl aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků podle rozlohy v oblasti střední Morava.....	52
Tabulka číslo 15. Podíl vlastníků podle výměry v oblasti střední Čechy	54
Tabulka číslo 16. Podíl vlastníků podle výměry v oblasti západní Čechy.....	55
Tabulka číslo 17. Podíl vlastníků podle výměry v oblasti střední Morava.....	56
Tabulka číslo 18. Podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách oblast střední Čechy.....	58
Tabulka číslo 19. Podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách oblast západní Čechy.....	59
Tabulka číslo 20. Podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách oblast střední Morava	60
Tabulka číslo 21. Podíl kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti střední Čechy	62
Tabulka číslo 22. Podíl kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti západní Čechy.....	63
Tabulka číslo 23. Podíl kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti střední Morava	64
Tabulka číslo 24. Vzdálenost lesních pozemků od bydliště odborného lesního hospodáře v oblasti střední Čechy.....	66
Tabulka číslo 25. Vzdálenost lesních pozemků od bydliště odborného lesního hospodáře v oblasti západní Čechy	67
Tabulka číslo 26. Vzdálenost lesních pozemků od bydliště odborného lesního hospodáře v oblasti střední Morava	69
Tabulka číslo 27. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 22 v oblasti střední Čechy.....	96
Tabulka číslo 28. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 22 v oblasti západní Čechy.....	98
Tabulka číslo 29. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 22 v oblasti střední Morava	100
Tabulka číslo 30. Nově navržená sazba za činnost odborného lesního hospodáře	113

Seznam obrázků

Obrázek číslo 1. Podíl vlastnických kategorií podle okresů [4]	37
Obrázek číslo 2. Schéma stromu problémů.....	110

Seznam zkratk

ORP – Obec s rozšířenou působností

OLH – Odborný lesní hospodář

DVL – Drobný vlastník lesa

LHO – Lesní hospodářská evidence

FO – Fyzická osoba

PO – Právnícká osoba

SSL – Státní správa lesů

LHE – Lesní hospodářská evidence

ČKOLH – Česká komora odborných lesních hospodářů

Slovník odborných pojmů

Šetření - pojem, kterým se zpravidla označují ty druhy výzkumné činnosti, které směřují k získání empirického materiálu. V užším smyslu se pak obsah pojmu blíží k pojmu průzkum, a to především ve smyslu extenzívně založené výzkumné akce (např. statistické šetření, terénní šetření apod.). [3]

Empirický – zkušenostní

Explikační – vysvětlovací, objasňující

Operacionalizace – převedení obecných pojmů do roviny sledovaných znaků

Kvazistické – rovnovážné

Tvrdá data – výraz odborného slangu pro údaje základní statistiky (data objektivní) [2]

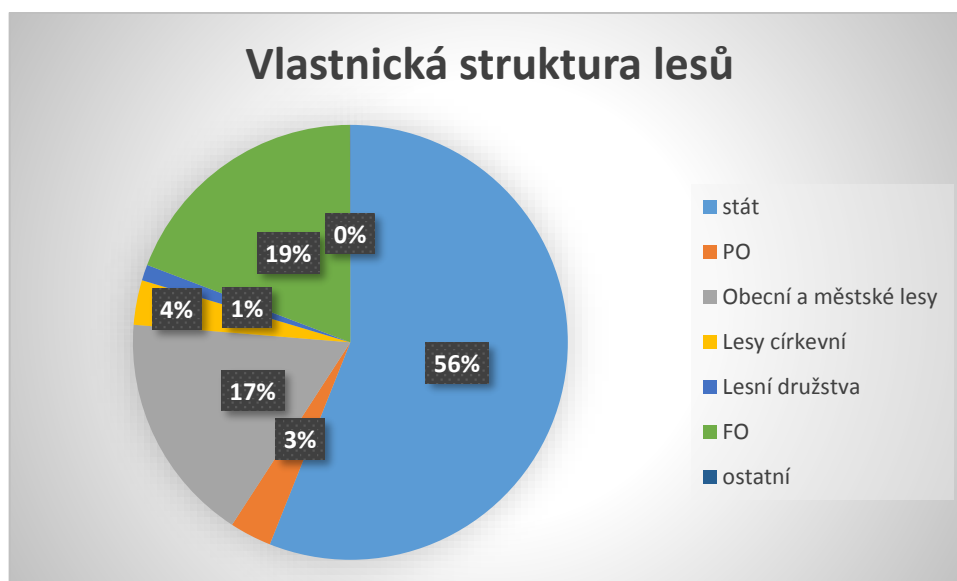
1. Úvod a cíle práce

1.1. Úvod

V posledních letech se stále častěji, i kvůli klimatickým změnám a s nimi související gradací podkorního hmyzu, diskutuje nad současným hospodařením v lesích. Institut odborného lesního hospodáře je důležitý zejména pro drobné vlastníky lesů, z nichž mnoho nemá žádné lesnické vzdělání nebo znalosti.

Současné lesní hospodářství je charakterizováno velkou rozmanitostí vlastnictví lesů. Lesnické politiky a koncepce však v převážné většině tuto pestrost zohledňují jen okrajově. Reálně roste podíl těch, kteří vlastní pouze malé pozemky, nemají žádné lesnické nebo alespoň zemědělské znalosti, a kteří v důsledku toho jen stěží hledají motivaci k obhospodařování svého majetku. Tento jev je známý jako rostoucí podíl „nových“ či „nepřítomných“ vlastníků lesa. Uvedený fenomén byl pojmenován v západní Evropě, ovšem v určité podobě je do něj možno zařadit i situaci po restitucích v České republice. [4]

V České republice ke dni 31. 12. 2017 bylo 2 607 841 ha pozemků určených k plnění funkcí lesa, z toho 19,18 % plochy tj. 500 180 ha ve vlastnictví fyzických osob. [1] S největší pravděpodobností se většina drobných vlastníků lesa, což jsou takoví, kteří vlastní 50 a méně ha, rekrutuje právě z fyzických osob.

Graf číslo 1. Vlastnická struktura lesů v České republice [1]

1.2. Cíle práce

Cílem práce je charakterizovat a analyzovat institut odborného lesního hospodáře z pohledu potřeb současné lesnické politiky. Cílem práce je také za pomoci vyhodnocení dotazníků pro odborné lesní hospodáře navrhnout změny, které by přispěly k efektivní správě majetku drobných vlastníků lesních pozemků a současně by plnily veřejný zájem na ochraně lesních ekosystémů.

2. Literární rešerše

Literární rešerše poskytuje přehled autorů, kteří se zabývali podobnou problematikou nebo s ní mají nějakou souvislost.

2.1. Historie vlastnictví lesů na našem území

Původně lesy patřily všem. V období prvních lidských zemědělských zkušeností v době neolitu, tzn. zhruba do 4. tisíciletí před naším letopočtem, pokrývaly naše území z 90 % lesy pralesního charakteru. Do této doby člověk své potravní nároky uspokojoval především lovem zvěře a ryb a také sběrem plodin, které mu nabízela příroda. Neolitictí zemědělci, kteří se usadili v Čechách a na Moravě, začali postupně krajinu přizpůsobovat novému způsobu života i obživy obděláváním půdy a pastevectvím. Kronikář Kosmas popisuje pomezní hvozd a podává svědectví o tom, že za jeho časů byla pohraniční horstva pokryta neporušenými lesy, zasahujícími hluboko do vnitrozemí. Čeští panovníci viděli v pohraničních horách a lesích ideální přírodní hradbu, a proto se snažili udržet si ji ve svých rukou. Z toho důvodu soukromé klučení pohraničních lesů zakazovali, a pokud je povolovali, zůstávala půda panovníkovým vlastnictvím. [8]

Vlastnictví za platnosti vrchnostenského práva mělo podstatně jinou náplň, než jak vlastnictví chápeme dnes. Je třeba rozlišovat mezi dnešním vlastnickým a tehdejší vrchnostenským právem. Osoba poddaná, ať už fyzická nebo právnická (město, klášter), často vlastní svůj majetek a někdy je i sama vrchností vůči dalším osobám. Majetek byl jejím vlastnictvím a hospodařila na něm nezávisle, pokud plnila povinnosti ke své vrchnosti. O vlastnictví v dnešním slova smyslu bylo možno mluvit zejména až od 50 let 19. století. [9]

Velká změna v majetkových poměrech státu (šlechty) nastala v době „osvíceneckého absolutismu“, kdy za Josefa II., který se stavěl proti jakémukoliv státnímu podnikání, bylo jen v Čechách prodáno 97 208 ha státních lesů. V roce 1916 činila výměra státních a státem spravovaných lesů, tzv. lesů komorních na našem území celkem 27 500 ha. V roce 1920 to bylo spolu se zkonfiskovaným císařským lesním majetkem 15 948 ha což tehdy činilo 3,6 % celkové plochy lesů. [8]

Po druhé světové válce vzrostlo vlastnictví státu na 18,3 %, v roce 1947 po všech konfiskacích a v důsledku revize 1. pozemkové reformy na 60,1 %, a na konci období tzv. socialismu v roce 1989 dosáhlo celkem 95,8 %. V období po roce 1989 došlo k navrácení lesů původním vlastníkům. V současnosti český stát vlastní necelých 60 % lesů. [8]

2.2 Právní předpisy ve vztahu k odbornému lesnímu hospodáři

2.2.1. Historie

Státní dohled nad hospodařením v lesích patří vedle tvorby legislativy k nejdůležitějším lesopolitickým regulačním nástrojům ze strany státu. V různých primitivních formách byl uplatňován již o 17. století. Institucionálně byl zajištěn od roku 1784 a procházel různými formami vývoje až po dnešek. [10]

Systematický dozor nad lesy byl v Rakousku zaveden nařízením o krajských komisích ze dne 11. března 1784. Při zemských guberniích byl ustaven zvláštní referent, který bděl nad činností krajských komisařů, vykonávajících dozor nejen nad lesy, ale i nad jinými hospodářskými odvětvími. V důsledku nedostatku dříví a stoupání jeho cen a velkých škod na lese pastvou, byl vydán v říjnu roku 1787 dekret o způsobu a rozsahu krajských vizitací. Všeobecné směrnice a rozsah státního dozoru nad lesy určil teprve dvorský dekret z března roku 1789, který se stal základem státní lesní dohlédací služby. [10]

V ustanovení tohoto dekretu nešlo jen o zabránění špatnému hospodaření v lesích, ale také o zavádění lepších hospodářských metod. Šlo především o přesné plnění lesního řádu z roku 1754. Odbornými vedoucími lesního dozoru byli komorní lesmistři. Dozor nad lesy byl neustále rozšiřován, až dozíral nad všemi lesy, včetně církevních. Hlavní pozornost se však soustředovala na lesy poddanské a obecní, nad kterými byl ustanoven dozor vrchnosti, vyznačování dříví prováděli vrchnostenští úředníci. Protože však krajské úřady neměly dostatek odborného personálu, byly výsledky tohoto dozoru velmi malé. [10]

Teprve lesní zákon z roku 1852 se snažil sjednat po této stránce nápravu a hájit zájmy lesnické politiky prostřednictvím organizace dozoru nad lesy (Horna, Daňha, Ministr). Tímto dozorem byly podle paragrafu číslo 23 pověřeny politické

úřady, které však také neměly dostatek odborníků. Teprve zemskými zákony z roku 1872 byli v Čechách a na Moravě ustaveni u místodržitelství lesní inspektoři a těm byli přiděleni lesní technici (v Čechách 6 a na Moravě 3). Řádná organizace státní lesní dohlédací služby byla ustavena ministerským nařízením číslo 165 z roku 1895. Úkoly uložené lesnicko-technickému personálu této služby byly následující:

- 1) podporovat politické úřady ve výkonu státního dozoru nad lesy a zajišťování provádění veškerých lesních přepisů, a to zejména odbornou radou, stálým sledováním poměrů v lesích a oznamováním zjištěných nezákonností,
- 2) zlepšovat pěstování lesů poučováním jejich majitelů a navrhopat opatření ke zlepšení produkčních schopností lesů,
- 3) vést a řídit správu v lesích, které jim byly svěřeny ministerstvem zemědělství (například v lesích obecních a některých státních lesních enklávách apod.),
- 4) plnit veškeré úkoly, které byly lesnímu hospodářství svěřeny zvláštními zákony a nařízenímí (myšlivost a rybolov),
- 5) z příkazu politického úřadu samostatně řídit místní šetření ve věcech odborné působnosti,
- 6) zajišťovat službu u lesotechnických oddělení pro hrazení bystřin, pokud jim to bylo ministerstvem svěřeno.

K jiným úkolům nesměl být personál této služby používán. Podrobně byla jeho činnost na zemských i okresních inspekcích vymezena „Instrukcí o působnosti lesního technického personálu politické správy“ vydanou ministerstvem orby v roce 1895. Podle ní lesní technik působil v obvodu několika politických okresů jako odborný poradce a znalec ve všech lesnických záležitostech a vykonával dohled nad zachováním příslušných předpisů. [10]

Sít' státní služby dohlédací byla v Čechách doplněna ještě sítí okresních lesních technických znalců, ustanovených okresními zastupitelstvy podle zákona číslo 11/1893 o dohledu nad hospodařením v lesích obecních. Funkci technického znalce mohl plnit buď zvláštní okresní úředník nebo lesní hospodář v cizích službách. [10]

Na organizaci a poslání lesní dohlédací služby téměř nic nezměnil vznik Československé republiky v roce 1918. Zákon o prozatímní ochraně lesů číslo 82/1918 Sb. měl zabránit kořistnímu využívání lesů majiteli, kterým hrozila pozemková reforma. Zavedl také povinnost hospodařit podle lesních hospodářských plánů (u majetků, pro které již byly vyhotoveny) a pro ostatní majetky stanovil plošná a věková kritéria pro mýtní těžby. K zásadní změně ve státním dozoru nad hospodařením v lesích došlo po vydání zákona číslo 125/1927 Sb., o organizaci politické správy. Lesní inspekce byla změněna na lesní dohlédací službu, její instituce byly zařazeny jako pouhá oddělení politických úřadů. Lesní dohlédací službě byly, kromě dosavadních úkolů, přiděleny i úkoly zrušených okresních technických lesních znalců pro obecní (osadní) lesy. [10]

Předpokladem pro ustanovení do funkce této služby byla původně zkouška pro lesní hospodáře, později státní zkouška pro lesní technickou službu u politické správy. Další úpravou se pro vysokoškoláky zavedla ustanovovací zkouška pro zemědělsko-technickou lesnickou dohlédací službu.

V době okupace byla lesní dohlédací služba přizpůsobena stavu zavedenému v Německu, tzv. komisařské vedení lesních služeb. Do čela byli postaveni němečtí komisaři a jejich přednostové byli přímo podřízeni zemskému prezidentovi a ministrowi zemědělství a lesnictví. Tyto dohlédací úřady byly současně nižšími mysliveckými úřady a po lesnické stránce jim navíc přibyla agenda uznávání a evidence semenných porostů, organizace a metodické řízení lesních společenstev a odborné lesní služby, evidence a povolování holých sečí, příkazy k těžbě, distribuci a zpracování dřeva a úkoly, které vyplynuly z nových vládních nařízení o hospodářské úpravě lesů. Lesní dohlédací úřady byly vyňaty z podřízenosti politické správy a neměly působnost v trestních věcech, týkajících se lesního a dřevařského hospodářství, která zůstala nadále politickým úřadům. [10]

Vládní nařízení číslo 178/1940 Sb., o odborné službě lesní zavedlo odbornou správu drobných lesů prostřednictvím lesních správ lesních společenstev. Do lesních společenstev byly povinně sdruženy všechny lesy bez odborného lesního hospodáře. Tato forma odborné správy lesů přetrvala až do roku 1951, kdy byla lesní společenstva zrušena zákonem číslo 66/1951 Sb., který svěřil výkon

odborné správy státním lesům, Tento zákon byl doplněn prováděcí vyhláškou číslo 139/1952 Sb., o výkonu odborné správy lesů a příspěvcích za ni. Uvedené předpisy pozbyly platnosti 1. ledna roku 1961, kdy začal platit lesní zákon číslo 166/1960 Sb. a vyhláška MZLVH číslo 17/1961, kterou k němu byly vydány prováděcí předpisy. Výkon odborné správy hradili vlastníci lesů prostřednictvím ročních příspěvků stanovených MZLVH. Jestliže uživatel lesa nezajistil plnění povinností stanovených zákonem nebo předpisy vydanými k jeho provedení, mohl okresní národní výbor přikázat les do užívání organizaci vykonávající odbornou správu lesů. [10]

Platnost výše uvedených právních předpisů skončila 31. prosince roku 1977. Od roku 1978 platil nový federální zákon o lesích číslo 61/1977 Sb. a k němu vydané zákony číslo 96/1977 Sb. a 100/1977 Sb., o hospodaření v lesích a státní správě lesního hospodářství. Uvedené právní předpisy stanovily povinnou odbornou správu v lesích, které nebyly obhospodařovány organizacemi řízenými MLVH nebo ministerstva národní obrany. Přitom odbornou správu v těchto lesích mohly vykonávat organizace řízené MLVH nebo organizace jím pověřené. Rozlišovali omezenou odbornou správu, která se prováděla u lesů, které měly svého odborného hospodáře a odbornou správu v plném rozsahu znění těchto právních předpisů. Vyhláška číslo 97/1977 Sb. vymezovala výkon odborné správy lesů a nakládání s dřívím vytěženým v lesích v odborné správě, a stanovila výši příspěvku za odbornou správu lesů. Orgány, které vykonávaly odbornou správu, prováděly každoroční rozpis úkolů plánu lesní výroby a dodávek dříví, a dohlížely na jejich plnění. Při stanovení dodávek dříví mohly přihlídnout k požadavkům uživatelů lesů na ponechání dříví pro vlastní potřebu, pokud tyto byly doloženy vyjádřením národního výboru. V podstatě tyto předpisy zbavily vlastníky lesů práva nakládání s vlastním lesním majetkem a vytvářely předpoklady pro předávání lesů do vlastnictví nebo užívání státu (Poleno). Tím se vlastníci lesů zbavili povinnosti platit příspěvky za odbornou správu lesů, vykonávat v nich na vlastní náklady předepsané práce a prodávat dříví organizacím státních lesů za stanovené ceny, které skýtaly minimální zisk. Tak došlo k tomu, že v roce 1989 stát vlastnil nebo užíval 95,8 % veškeré výměry lesů. [10]

2.2.2. Současnost

V současné době upravuje v České republice hospodaření v lesích především **zákon číslo 289/1995 Sb., O lesích a o změně a doplnění některých zákonů (Lesní zákon)**. V menší míře pak **vyhláška číslo 423/2011 Sb., o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát.**

2.2.2.1 Odstavec číslo 37 zákona o lesích

Odstavec 37 se celý zabývá institutem Odborného lesního hospodáře:

- (1) Hospodaření v lesích je vlastník lesa povinen zajišťovat v součinnosti s odborným lesním hospodářem. Odborný lesní hospodář zabezpečuje vlastníku lesa odbornou úroveň hospodaření v lese podle tohoto zákona a právních předpisů vydaných k jeho provedení.**
- (2) Odborným lesním hospodářem může být fyzická osoba nebo právnická osoba, která má k této činnosti licenci udělenou orgánem státní správy lesů podle hlavy šesté tohoto zákona**
- (3) Vlastník lesa má právo vybrat si odborného lesního hospodáře; jeho jméno je povinen oznámit orgánu státní správy lesů. Vlastník lesa, který hospodaří podle plánu (paragraf 24 odstavec 3), je povinen uzavřít s odborným lesním hospodářem smlouvu o výkonu činnosti podle odstavce 1. Pokud splňuje podmínku odborného lesnického vzdělání a odborné lesnické praxe (paragraf 42), může vlastník lesa v lesích ve svém vlastnictvím vykonávat činnost odborného lesního hospodáře sám i bez udělení licence.**
- (4) Činnost odborného lesního hospodáře nemůže vykonávat zaměstnanec orgánu státní správy lesů v lesích v obvodu působnosti tohoto orgánu; to neplatí v případě obhospodařování vlastního majetku.**
- (5) Každou změnu v osobě odborného lesního hospodáře je vlastník povinen oznámit do 30 dnů orgánu státní správy lesů.**
- (6) Pokud si vlastník lesa nevybere odborného lesního hospodáře sám, vykonává v lesích, pro které jsou zpracovány osnovy (paragraf 25**

odstavec 1), funkci odborného lesního hospodáře právnická osoba, která v určeném území vykonává právo hospodaření ve státních lesích, pokud orgán státní správy lesů nerozhodne o pověření jiné právnické nebo fyzické osoby.

- (7) Náklady na činnost odborného lesního hospodáře hradí vlastník lesa; náklady na činnost odborného lesního hospodáře vykonávanou právnickou nebo fyzickou osobou podle odstavce 6 hradí stát.**
- (8) Ministerstvo stanoví právním předpisem podrobnosti o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát. [5]**

Komentář k odstavci číslo 1 a 2.

1. Většina vlastníků lesů v ČR (co do jejich počtu) nemá lesnické vzdělání, které by jim umožňovalo kvalifikovaně hospodařit se svým lesním majetkem. Z uvedeného důvodu byl do zákona zaveden institut odborného lesního hospodáře, kterým může být fyzická nebo právnická osoba vykonávající tuto funkci jako licencovanou činnost podle lesního zákona. Nahradila se jím tzv. odborná správa lesů z předchozího zákona, která novým podmínkám již nevyhovovala. [6]
2. Při výkonu funkce odborného lesního hospodáře jde především o dozor nad stavem lesa a o poradenskou činnost pro vlastníka při hospodaření v lese, pokud vlastník lesa tuto funkci nevykonává sám. Některá oprávnění odborného lesního hospodáře mají veřejnoprávní povahu, tedy povahu, kdy je odborný lesní hospodář v pozici nadřazené vlastníku lesa, jako je tomu např. při udělování souhlasu k těžbě podle ustanovení paragrafu 33 odstavce 3 lesního zákona. Jeho nejednoznačně vymezené postavení vzhledem ke kompetencím a odpovědnosti a se zřetelem k tomu, že výběr osoby lesního hospodáře i tuto funkci může vykonávat sám vlastník lesa, bude třeba do budoucna v zákoně přesněji vymezit, zejména pokud jde o jeho veřejnoprávní postavení. [6]
3. Odborný lesní hospodář je zmíněn i v ustanovení paragrafu 2f odstavce 11 zákona číslo 252/1997 Sb., o zemědělství, kde je uvedeno, že zemědělský podnikatel, který provozuje hospodaření v lese, splňuje odbornou

způsobilost podle ustanovení paragrafu 2e odstavce 3 písmene g) tohoto zákona prostřednictvím institutu odborného lesního hospodáře podle zvláštního právního předpisu – lesního zákona. Na zákon o zemědělství navazuje vyhláška č 213/2004 Sb., kterou se stanoví seznam teoretických a praktických oblastí, tvořící obsah vzdělání a přípravy vyžadovaný v České republice pro výkon regulované činnosti v rámci působnosti Ministerstva zemědělství. [6]

4. Legislativně technickým nedostatkem platné právní úpravy je, že náplň činnosti odborného lesního hospodáře není žádným předpisem souhrnně stanovena, a to ani u povinností stanovených v lesním zákoně, jako je tomu u orgánů státní správy lesa. Výkon činnosti odborného lesního hospodáře je pak i obtížněji kontrolovatelný. Proto lze uvést následující souhrn oprávnění a povinností odborného lesního hospodáře, které jsou stanoveny v jednotlivých dílčích ustanoveních lesního zákona a jiných právních předpisů. [6]

Oprávnění a povinnosti odborného lesního hospodáře jsou stanoveny lesním zákonem a právními předpisy vydanými k jeho provedení.

Podle lesního zákona odborný lesní hospodář

- (a) Dává souhlas s těžbou v lesích, ve kterých vlastník lesa hospodaří bez schváleného lesního hospodářského plánu nebo lesní hospodářské osnovy, a vyjadřuje se k návrhu těžby oznamované orgánu státní správy lesů podle paragrafu číslo 33 odstavce 3,
- (b) Zabezpečuje vlastníku lesa odbornou úroveň hospodaření v lese (paragraf 37 odstavec 1)
- (c) Je povinen při výkonu činnosti důsledně dbát ochrany lesa a řádného hospodaření v něm (paragraf 52) [6]

Podle vyhlášek k provedení lesního zákona odborný lesní hospodář

- (a) se vyjadřuje k žádosti o odnětí pozemků určených k plnění funkcí lesa (paragraf číslo 1 písmeno k) **vyhlášky číslo 77/1996 Sb.**),

- (b) spolupracuje s vlastníkem při zpracování projektu zalesnění (paragraf číslo 2 odstavec 2 **vyhlášky číslo 139/2004 Sb.**),
- (c) vede evidenci o prováděných odborných úkonech a činnostech (paragraf číslo 4 **vyhlášky číslo 100/1996 Sb.**),
- (d) uvádí v oznámení nový porostní typ hospodářského souboru (paragraf číslo 4 odstavec 3 písmeno b) **nařízení vlády číslo 147/2008 Sb.**),
- (e) potvrzuje doklad o původu reprodukčního materiálu lesních dřevin, použitého při zalesnění (paragraf číslo 5 odstavec 4 **nařízení vlády číslo 308/2004 Sb.**),
- (f) vyjadřuje se k žádosti o vydání integrovaného povolení (příloha k **vyhlášce číslo 554/2002 Sb.**) [6]

Závazná pravidla poskytování finančních příspěvků na hospodaření, která jsou přílohou zákona o státním rozpočtu, ukládají odbornému lesnímu hospodáři povinnost potvrzovat, že práce, na které vlastník lesa žádá příspěvek, jsou v souladu s lesním zákonem, lesním hospodářským plánem nebo osnovami, a že jsou provedeny kvalitně. [6]

Komentář k odstavci číslo 3

1. Vlastník lesa je oprávněn vybrat si odborného lesního hospodáře, a to bez ohledu na to, zda hospodáří podle schváleného lesního hospodářského plánu nebo podle protokolem převzaté osnovy nebo bez nich, tedy mimo jiné i bez ohledu na velikost svého lesního majetku. Výběr je však omezen pouze na osobu, které byla pro výkon této činnosti udělena licence. Lesní zákon nevymezuje, jak často si může vlastník lesa odborného lesního hospodáře vybrat. K jeho změně na základě výběru vlastníka lesa tedy může docházet i průběžně. V praxi se lze setkat s případy, že si vlastník lesa, kterému odborný lesní hospodář neudělil souhlas s těžbou dříví, zvolí v této souvislosti jiného (benevolentnějšího) odborného lesního hospodáře. Jméno vybraného odborného lesního hospodáře je povinen oznámit orgánu státní správy lesů a na splnění této povinnosti se vztahuje lhůta 30 uvedená v odstavci číslo 5. [6]

2. Vlastník lesa hospodařící podle lesního hospodářského plánu je povinen uzavřít s odborným lesním hospodářem smlouvu o výkonu činnosti podle odstavce číslo 1. Rozsah smlouvy může jít i nad rámec povinností vymezených odbornému lesnímu hospodáři v právních předpisech a závisí jen na smluvních stranách (vlastníku lesa a odborném lesním hospodáři), na jakém rozsahu prací se dohodnou. Aby však vlastník lesa splnil svou zákonem stanovenou povinnost hospodařit v součinnosti s odborným lesním hospodářem, musí minimální rozsah činností odpovídat povinnostem stanoveným odbornému lesnímu hospodáři obecně závaznými právními předpisy (zákony a vyhláškami). [6]
3. S ohledem na úmysl zákonodárce zajistit odbornou úroveň hospodaření v lesích u vlastníků bez lesnického vzdělání a odborné lesnické praxe prostřednictvím odborného lesního hospodáře, který uvedené požadavky splňuje, dává zákon vlastníku lesa možnost, aby si činnost odborného lesního hospodáře vykonával sám, pokud splňuje obě uvedené podmínky vyplývající z paragrafů 41 až 45 zákona číslo 289/1995 Sb. [6]

Komentář k odstavci číslo 4

Aby byl vyloučen střet zájmů, zakazuje lesní zákon zaměstnancům orgánů státní správy lesů vykonávat v obvodu jejich působnosti činnost odborného lesního hospodáře, s výjimkou případů, kdy obhospodařují vlastní majetek. Jedná se zde o zákaz činnosti, ale nikoliv o zákaz požádat o vydání licence, nebo o překážku pro udělení licence pro výkon činnosti odborného lesního hospodáře. Udělení licence zaměstnanci orgánu státní správy lesů tedy nic nebrání a na jejím základě pak může vykonávat činnost odborného lesního hospodáře mimo obvod své činnosti nebo poté, co přestane být zaměstnancem tohoto orgánu. [6]

Komentář k odstavci číslo 5

Za změnu v osobě odborného lesního hospodáře nutno považovat i jeho první výběr ve smyslu odstavce 3. Proto se i na oznámení výběru odborného lesního hospodáře vztahuje zde uvedená lhůta 30 dnů. [6]

Komentář k odstavci číslo 6 a 7

1. Ustanovení paragrafu 37 odstavec 6 lesního zákona řeší situaci, kdy si vlastník nevybere osobu odborného lesního hospodáře a ani tuto funkci nevykonává sám. Určuje a zároveň i ukládá povinnost plnit tuto funkci právnické osobě, která v určeném území vykonává právo hospodařit ve státních lesích. Avšak toliko v lesích, pro které jsou zpracovány lesní hospodářské osnovy. Ustanovení se tedy nevztahuje (a ani nepamatuje) na lesy vlastníků do výměry 50 ha, pro které lesní hospodářské osnovy zpracovány nebyly z toho důvodu, že nebyly zahrnuty do zařizovacího obvodu lesní hospodářské osnovy. Orgány státní správy lesů nejsou v těchto případech zmocněny, aby rozhodly o pověření fyzické nebo právnické osoby výkonem funkce odborného lesního hospodáře. V zákoně je tak určitá mezera pro určení výkonu činnosti odborného lesního hospodáře. V lesích nad 50 ha je vlastník lesa podle ustanovení odstavce číslo 3 povinen uzavřít smlouvu o výkonu funkce odborného lesního hospodáře na své náklady. V lesích do 50 ha, pro které jsou zpracovány lesní hospodářské osnovy, má vlastník lesa zajištěn bezplatný výkon této funkce na základě ustanovení odstavce číslo 6. [6]
2. Z bezplatného výkonu funkce odborného lesního hospodáře existuje pro vlastníka lesa do 50 ha výjimka. Lesní zákon ukládá všem vlastníkům lesa (tedy i do 50 h, pro které nejsou zpracovány lesní hospodářské osnovy), aby ve smyslu ustanovení paragrafu číslo 37 odstavce 1 lesního zákona zajišťovali odbornou úroveň hospodaření v lesích v součinnosti s odborným lesním hospodářem. Pokud tedy vlastník lesa pod 50 ha, pro který není zpracována lesní hospodářská osnova, odborného lesního hospodáře nemá, neplní výše uvedenou zákonnou povinnost. Organ státní správy lesů (obecní úřad obce s rozšířenou působností) je proto

zmocněn uložit mu podle odstavce číslo 51 odstavce 1 lesního zákona opatření k odstranění zjištěných nedostatků, aby tak do stanovení lhůty začal tuto povinnost plnit. Prakticky je možné splnit tuto povinnost uzavřením smlouvy s odborným lesním hospodářem (ať již v písemné, či ústní formě), jejíž součástí bude i ujednání o úhradě nákladů na činnost odborného lesního hospodáře, pokud by funkci odborného lesního hospodáře nevykonával vlastník lesa sám. Stát v tomto případě úhradu nákladů na výkon činnosti odborného lesního hospodáře nehradí, protože úhrada státu je vázána toliko na lesy do 50 ha, pro které nejsou zpracovány lesní hospodářské osnovy. Jestliže by vlastník lesa nesplnil povinnost uloženou opatřením, je orgán státní správy lesů povinen uložit mu pokutu podle ustanovení paragrafu 55 odstavce číslo 2 písmeno a) lesního zákona. [6]

3. Orgán státní správy lesů může pověřit výkonem funkce odborného lesního hospodáře podle odstavce číslo 6 jinou osobu, než je právnická osoba, která vykonává právo hospodaření v lesích ve vlastnictví státu. Pověření se uskutečňuje v řízení, které je zahajováno výlučně z moci úřední orgánem státní správy lesů, jak plyne i z jazykového vyjádření „pokud orgán státní správy lesů nerozhodne o pověření“. Účastníkem tohoto řízení je osoba, která funkci odborného lesního hospodáře vykonává ze zákona (té má být funkce odebrána) a osoba, která má být touto funkcí pověřena. Za účastníky řízení nelze považovat vlastníky lesů, protože jim tu nevznikají a nemění se žádná práva a povinnosti. Právo vlastníka lesa, aby si sám vybral odborného lesního hospodáře (odstavec číslo 3) zůstává rozhodnutím nedotčeno a vlastník lesa tak může učinit kdykoliv i poté, co mu byl ze zákona nebo rozhodnutím orgánu státní správy lesů hospodář určen. [6]

Komentář k odstavci číslo 8

Podrobnosti o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy je jeho činnost hrazena z prostředků státu, stanovilo Ministerstvo zemědělství **vyhláškou číslo 219/1998 Sb.**, o

způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát. [6]

2.2.2.2. Paragrafy číslo 41 až 45 zákona o lesích

Paragrafy číslo 41 a 45 se zabývají licencemi, konkrétně obecnými podmínkami pro udělení licence (paragraf číslo 41), zvláštními podmínkami pro udělení licence (paragraf číslo 42), překážkami pro udělení licence (paragraf číslo 43), rozhodnutí o licenci (paragraf číslo 44) a odnětím a zánikem licence (paragraf číslo 45).

Obecné podmínky pro udělení licence

- (1) Obecnými podmínkami pro udělení licence fyzické osobě jsou**
  - a) dosažení věku 18 let,**
  - b) státní občanství České republiky nebo členského státu v Evropské unii,**
  - c) způsobilost k právním úkonům,**
  - d) bezúhonnost.**
- (2) Za bezúhonného se pro účely tohoto zákona nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen**
  - a) pro trestní čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem licence,**
  - b) pro jiný trestný čin, spáchaný úmyslně, jestliže vzhledem k povaze licence a osobě žadatele o udělení licence je obava, že se dopustí stejného nebo podobného činu při provozování činnosti, která je předmětem licence.**
- (3) U právnické osoby musí podmínky podle odstavce číslo 1 splňovat její odpovědný zástupce. Odpovědným zástupcem je fyzická osoba ustanovená právnickou osobou, která odpovídá za odbornou úroveň výkonu činností, které jsou předmětem licence.**
- (4) Orgán státní správy lesů, který rozhoduje o udělení licence, si k ověření bezúhonnosti podle odstavce číslo 1 písmene d) a odstavce číslo 2 vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů podle zvláštního právního předpisu. Žádost o vydání výpisu z Rejstříku trestů a výpis**

z Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup. [6]

Překážky pro udělení licence

- (1) Licence nemůže být udělena fyzické osobě, které byl uložen soudem nebo správním orgánem zákaz činnosti týkající se provozování činnosti podle licence, dokud zákaz trvá.**
- (2) Licence nemůže být udělena fyzické osobě zastávající funkci vedoucího pracovníka ve státním podniku, státní organizaci nebo v obchodní společnosti zabývající se podnikáním v oboru, který je předmětem licence. Licence nemůže být udělena také zaměstnancům státní správy lesů, pokud to vylučují nebo omezují zákony, které upravují jejich pracovněprávní vztahy. [6]**

Rozhodnutí o licenci

- (1) Pokud není k vydání rozhodnutí o licenci příslušné ministerstvo, je místně příslušným k vydání rozhodnutí o licenci ten orgán státní správy lesů, v jehož územním obvodu má fyzická osoba trvalý pobyt nebo právnická osoba sídlo.**
- (2) Zjistí-li orgán státní správy lesů, že žadatel o udělení licence splňuje předepsané podmínky vydá mu licenci. V rozhodnutí o vydání licence fyzické osobě uvede**
  - a) jméno a příjmení, trvalý pobyt a rodné číslo,**
  - b) obchodní jméno,**
  - c) identifikační číslo, bylo-li přiděleno,**
  - d) označení předmětu licence a její časový rozsah.**
- (3) V rozhodnutí o licenci vydané právnické osobě uvede**
  - a) obchodní jméno, sídlo, právní forma a jméno a bydliště osoby nebo osob, které jsou jejím statutárním orgánem,**
  - b) identifikační číslo,**
  - c) osobní údaje odpovědného zástupce (podle paragrafu číslo 41 odstavce číslo 3),**
  - d) označení předmětu licence a její časový rozsah.**

- (4) Licence je nepřenositelná a platí na celém území České republiky.**
- (5) Ministerstvo stanoví právním předpisem náležitosti žádosti o udělení licence a další podrobnosti o udělování licencí. [6]**

Odnětí a zánik licence

- (1) Orgán státní správy lesů, který licenci udělil, ji odejme, jestliže**
  - a) držitel licence nebo odpovědný zástupce právnické osoby již nesplňuje podmínky uvedené v paragrafech číslo 41 a 42**
  - b) nastanou překážky podle paragrafu číslo 43**
  - c) o to držitel licence požádá**
  - d) držitel licence závažným způsobem poruší podmínky stanovené rozhodnutím o udělení licence nebo tímto zákonem.**
- (2) Udělená licence zanikne**
  - a) smrtí držitele licence, jde-li o fyzickou osobu**
  - b) zánikem právnické osoby. [6]**

A na závěr kapitoly paragraf číslo 42 pojednávající o zvláštních podmínkách pro udělení licence. Stanovuje míru odbornosti pro udělení licence

- (1) Zvláštními podmínkami pro udělení licence jsou**
  - a) odborné lesnické vzdělání,**
  - b) odborná lesnická praxe.**
- (2) Pro udělení licence podle paragrafu číslo 26 odstavce 1 se odborným lesnickým vzděláním rozumí vysokoškolské vzdělání lesnického směru a odborná praxe musí být alespoň deset let.**
- (3) Pro udělení licence podle paragrafu číslo 37 odstavce 2 se odborným lesnickým vzděláním rozumí vysokoškolské vzdělání lesnického směru nebo úplné středoškolské vzdělání lesnického směru a odborná praxe žadatele musí být alespoň tři roky, jde-li o absolventa vysoké školy, a alespoň deset let, jde-li o absolventa střední školy.**
- (4) U právnické osoby musí zvláštní podmínky splňovat její odpovědný zástupce. [6]**

Komentář k odstavci číslo 3

1. Pro udělení licence k vyhotovování lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov, a také pro udělení licence pro výkon funkce odborného lesního hospodáře, se za odborné lesnické vzdělání považuje vysokoškolské vzdělání lesnického směru. Lesní zákon dále nespécifikuje, co lze považovat za vysokoškolské vzdělání lesnického směru. Dokonce ani nestanoví, zda lze mít podmínku vzdělání za splněnou i v případě absolventů bakalářského studijního programu, nebo pouze studijního programu magisterského. V praxi se vžilo přísnější posuzování, v němž se za odborné lesnické vzdělání považuje absolvování magisterského studijního programu lesní inženýrství. V případě pochybností, zda je podmínka vzdělání splněna, by tuto otázku zřejmě mělo posoudit Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, do jehož působnosti spadá zákon číslo 111/1998 Sb., o vysokých školách. Zmíněné ministerstvo totiž ve smyslu ustanovení paragrafu číslo 87 písmena g) vysokoškolského zákona rozhoduje o akreditaci studijních programů vysokých škol. [6]
2. Odborná lesnická praxe musí být u vysokoškoláka alespoň tři roky. Za úplné středoškolské vzdělání lesnického směru se nepovažuje absolvování středních škol zaměřených na dělnické profese v lesnictví, a je proto nutné, vzhledem ke změnám ve studijních programech, posoudit individuálně, zda podmínka vzdělání je, či není splněna. Odborná lesnická praxe u středoškoláka musí činit alespoň deset let. Lesní zákon výslovně nestanoví, co se rozumí odbornou lesnickou praxí. Z hlediska zajištění řádného výkonu licencované činnosti však lze považovat za odbornou lesnickou praxi toliko výkon odborných činností, které souvisí, respektive tvoří náplň licencované činnosti. Takovouto odbornou lesnickou praxí lze např. získat u právnické osoby, která má k této činnosti udělenou licenci. [6]

2.2.2.3. Vyhláška číslo 423/2011 Sb.

Vyhláška byla vydána Ministerstvem zemědělství podle paragrafu číslo 37 odstavce 8 zákona číslo 289/1995 Sb., a má čtyři paragrafy. Paragraf číslo 4 je

účinnost vyhlášky, paragraf číslo 3 je přechodné ustanovení a paragraf číslo 2 jsou zrušovací ustanovení.

Paragraf číslo 1 pojednává o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát.

- (1) Výše nákladů na činnost odborného lesního hospodáře se stanoví jako součet nákladů za kalendářní dny, kdy odborný lesní hospodář vykonával svou funkci pro vlastníky lesa. Náklady na jeden kalendářní den jsou součinem celkové výměry pozemků určených k plnění funkcí lesa všech vlastníků a pevně stanovené sazby na hektar a den.
- (2) Sazba se stanoví podle průměrných nákladů na činnost odborného lesního hospodáře a činí 1,20 Kč na hektar a den.
- (3) Náklady na výkon funkce odborného lesního hospodáře se vypočítávají za uplynulé kalendářní čtvrtletí. Celkové čtvrtletní náklady se zaokrouhlují na celé koruny dolů. [7]

2.3. Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření je jedna ze základních sociologických technik sběru informací, postavená na získávání empirických údajů prostřednictvím dotazníku (hovoří se proto také o technice dotazníku). Tento výzkumný nástroj je v podstatě předtištěným souborem otázek, na něž jsou vyžadovány písemné odpovědi od respondentů. V zásadě může dotazník obsahovat všechny typy otázek, používané při sociologickém dotazování. Vzhledem k požadavku samostatného vyplňování respondentem a vzhledem k relativně velkým výběrovým souborům jsou preferovány otázky uzavřené, formulované tak, aby nevyžadovaly přídavné ústní vysvětlení. Pokyny pro respondenty i úvodní vysvětlení smyslu výzkumné akce jsou součástí dotazníku. Rozvržení otázek v dotazníku má sledovat myšlenkové postupy respondentů, jimž je dotazník určen. Dotazník má mít také dramaturgickou stavbu, např. vstupní otázky mají být jednoduché, pak má povolna narůstat náročnost, ale i zajímavost problému, ke konci má opět náročnost klesat, protože se předpokládá jistá únava z vyplňování. Dramaturgie závisí na charakteru a

náročnosti celého šetřeného tématu, na délce dotazníku a na předpokládané úrovni a zaměření vzdělání respondenta, případně na situačních faktorech. Vhodná výstavba dotazníku příznivě ovlivňuje jeho akceptování a správné vyplnění (tedy návratnost a validitu šetření). [2]

Dotazníkové šetření je značně standardizovanou, formalizovanou a efektivní technikou, umožňující s poměrně nízkými náklady získat větší množství empirických dat od velkého souboru osob. Nevýhody dotazníkového šetření spočívají v menších možnostech kontroly vlastního procesu dotazování, než jaké jsou např. u interview. Odpovědi mohou být ovlivněny jinými osobami (pracovní skupinou, členy rodiny atd.). Dotazníkové šetření také klade větší nároky na schopnosti respondenta. Výhodné je shromáždit skupinu dotazovaných a uskutečnit vyplňování pod kontrolou. Výzkumu pomocí dotazníkového šetření odpovídají určité metody výběru dotazovaných, které ovšem závisí i na velikosti souboru, organizaci výzkumné akce apod. Dotazníkové šetření může mít podobu kvazistatického šetření. Považuje se za vhodné k získávání tzv. tvrdých dat, ale v zásadě se v příslušné variantě hodí i pro postoje a motivační šetření. U těchto témat bývají v dotazníku zařazeny i projektivní otázky. Operacionalizace výzkumného problému a formulace dotazů musí být přizpůsobeny danému výzkumnému terénu více než při interview, protože odpadá vyladovací a explikační pomoc tazatele, na druhé straně se nemusí počítat s negativním efektem tazatele. Poměrně běžná je kombinace dotazníkového šetření a interview. Na velkých dotazníkových šetřeních je postavena tzv. extenzivní neboli statistická procedura. [2]

2.3.1 Tvorba dotazníků

Tvoříme-li dotazník, musíme si dát pozor na tři hlavní zásady. Otázky by měly být formulovány tak, aby respondent přesně uvedl to, co nás zajímá. Vyplňování by mělo být snadné a zábavné, nikoliv nudné. Respondent by tedy neměl mít pocit, že ho vyplňování dotazníku zdržuje nebo obtěžuje. Dotazník musí být především srozumitelný. Otázky musí být formulovány tak, že respondent ví přesně, na co se ho tážeme. Další důležitou zásadou je to, že by dotazník neměl být příliš dlouhý, optimum se pohybuje mezi 25–40 otázkami. [13]

První, co je potřeba při sestavování dotazníků stanovit, jsou cíle našeho výzkumu. Někdy je vhodné využít takzvaného pilotního průzkumu, kde se na základě nestandardizovaného rozhovoru na malém počtu respondentů zkoumá dosažitelnost informací a na základě tohoto prvotního šetření se dále formulují otázky. Otázky je možno rozdělit na dva druhy. Otázky analytické zkoumají a třídí respondenty na základě jasných údajů – například pohlaví, demografických údajů nebo rodinného stavu. Takové otázky je vhodnější umístit na začátek nebo na konec dotazníku. Meritorní otázky jsou zaměřené na zkoumanou skutečnost. Oba druhy otázek musejí být formulovány především srozumitelně a jednoznačně a musí být jasně určeno, zda se očekává jedna nebo více odpovědí. Pokud respondentovi nabízíme několik různých odpovědí, jedná se o otázku uzavřenou. Otázky uzavřené se dále dělí na alternativní, kde je na výběr ze dvou variant, a selektivní, kde nabízíme dvě a více odpovědí, přičemž je vhodné zařadit neutrální odpověď jako „nevím“ nebo „jiné“. Vedle již popsaných otázek uzavřených je možné použít otázky otevřené anebo kombinaci obou typů – tj. polootevřené otázky. Respondent si může vybrat z nabízených možností nebo si dopsat svou vlastní variantu. U těchto otázek se hodnotící škála dodělává zpětně podle odpovědí respondentů. Dalším, ale méně využívaným způsobem kladení otázek, jsou otázky dokončovací, kde je naznačena věta a respondent ji má doplnit, nebo dialogové, kde jde o to se přiklonit k některému z uvedených dialogů. Nemělo by být opomíjeno ani řazení dotazů v dotazníku. Sled otázek by měl být logický a měl by mít návaznost, ale je třeba si dát pozor, aby předchozí otázky neovlivňovaly ty následující. Nemělo by se zapomínat ani na grafickou úpravu dotazníku. Nezbytnou součástí tvorby dotazníků je stanovení počtu a struktury respondentů. [12]

2.3.2. Zpracování dotazníků

Odpovědi na jednotlivé otázky jsou hodnoceny podle určité předem stanovené škály. Škály odpovědí lze rozčlenit podle cíle zjišťování na preferenční a hodnotící, a také podle formy odpovědi na slovní, číselné nebo grafické. Zpracování číselných nebo grafických odpovědí je poněkud jednodušší než vyhodnocování slovních odpovědí. U slovních odpovědí je třeba slovnímu významu přiřadit kód nebo číslo, aby, pokud neprobíhá výzkum přímo přes internet, bylo možné takové odpovědi

rychle zpracovat a výsledky zanést do počítačového programu, většinou tabulkového rázu. Ze získaných výsledků je vytvořen datový soubor – ať už s kódy, nebo s číselnými hodnotami. Ve valné většině případů je používán vzor, kde řádky odpovídají odpovědím jednotlivých respondentů a sloupce odpovědím na jednotlivé otázky. U odpovědí se dále zkoumá validita, tedy co nejuvěrnější zachycení zkušenosti, a také rentabilita, která ukazuje opakovatelnost jednotlivých výsledků. [12]

2.4. Činnost odborného lesního hospodáře u Lesů České republiky

Lesy České republiky, s. p., vykonávají funkci odborného lesního hospodáře (dále jen „OLH“) nejen v lesích ve vlastnictví státu, které spravují, ale také v lesích jiných vlastníků. Lesy České republiky, s. p. jsou držitelem Licence odborného lesního hospodáře č.j. 77942/06/ŽP/Pěn/80286 ze dne 1.9.2006.

Výkon funkce OLH pro tyto vlastníky má dvě základní formy:

První je stanovena platným lesním zákonem a spočívá v zabezpečování odborné úrovně hospodaření v lesích, pro které se zpracovávají lesní hospodářské osnovy, pokud orgán státní správy lesů nerozhodl o pověření jiné právnické nebo fyzické osoby touto funkcí nebo pokud si vlastníci uvedených lesů nevybrali vlastního OLH. Náklady na tuto činnost hradí stát. Druhá forma spočívá ve výkonu funkce OLH pro vlastníky lesů za úhradu na základě smlouvy o výkonu činnosti OLH. Zájem o odborné služby Lesů České republiky, s. p., je především ze strany vlastníků s více než 50 ha lesa, zejména těch, jejichž lesy navazují na les státní. Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), v platném znění, neukládá povinnost zkoušek pro odborné lesní hospodáře. V rámci Lesů České republiky, s. p., je nad rámec lesního zákona stanovena autorizace – zkouška způsobilosti pro praktický výkon funkce OLH. [14]

Účelem zkoušky je prověření znalostí a praktických dovedností potřebných k výkonu funkce OLH, zejména:

- Schopnost syntézy teoretických znalostí získaných studiem a nabytých praktických zkušeností (vypracování projektu hospodaření a praktická část zkoušky)

- Ověření potřebných odborných znalostí, které jsou základem uznaného odborného vzdělání-ochrana lesů, pěstování lesů, hospodářská úprava lesů, ekonomika lesního hospodářství, lesnická legislativa, lesnická politika (teoretická část zkoušky). [14]

2.5. Práce autorů na podobné téma

Doc. Ing. Vilém Jarský, Ph.D. ve své práci na téma Aktuální stav vlastnictví lesů v ČR mimo jiné uvádí, že k říjnu 2015 bylo v databázi katastru nemovitostí 2 620 104 záznamů vztahujících se k lesním pozemkům, z toho 2 236 046 záznamů (tedy 85 %) vztahujících se k vlastnictví pozemků. Z dat katastru nemovitostí je možno vylišit primárně pouze tři základní vlastnické kategorie – fyzické osoby (FO), právnické osoby (PO) a bezpodílové spoluvlastnictví manželů (BSM). Podrobnosti ukazuje tabulka číslo 1. [4]

Tabulka číslo 1. Počet vlastníků dle kategorií [4]

Vlastník	Počet vlastníků
FO	350 813
PO	12 021
BSM	28 488
Celkem	391 322

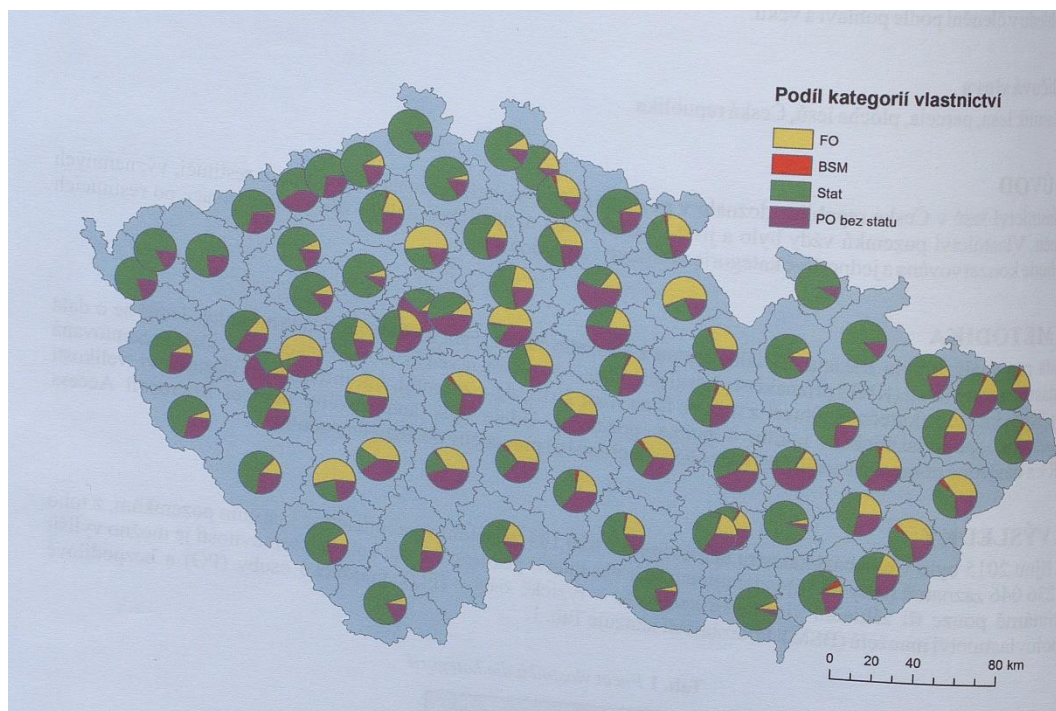
Z tabulky číslo 1 je patrné, že v ČR existuje téměř 400 tisíc subjektů, které vlastní nebo spoluvlastní alespoň jeden lesní pozemek. Nejmenší podíl z celkového počtu představují PO s 3 procenty. Mezi PO jsou řazeny všechny ostatní subjekty (stát, obce, církve, VŠ, obchodní společnosti atd.) nenáležící mezi FO a BSM, stát je zde považován za jeden subjekt. Početně největší kategorie jsou FO s 90 ti procentním podílem. Uvážíme-li však, že BSM tvoří reálně vždy dvě fyzické osoby, pak je možno tvrdit, že v ČR existovalo v říjnu 2015 oficiálně 407 789 osob (spolu)vlastnicích les, tj. 3,87% obyvatel ČR (tedy cca každý 26 jedinec). Jak jsou uvedené počty promítnuty do plošného zastoupení lesů, ukazuje tabulka číslo 2. V této tabulce je už navíc samostatně vyčleněna kategorie „stát“. [4]

Tabulka číslo 2. Podíl ploch jednotlivých kategorií vlastníků [4]

Vlastník	Plocha (ha)	Podíl (%)	Průměr na vlastníka
Stát	1 489 412	57,99	-
PO	603 623	23,50	50,22
FO	448 552	17,46	1,28
BSM	26 996	1,05	0,95

Tyto počty jasně dokreslují rozdrobenost vlastnictví lesů. [4]

Doc. Ing. Vilém Jarský, Ph.D. ve své práci na téma Aktuální stav vlastnictví lesů v ČR také uvádí, že v ČR existují regiony (střední, jižní a východní Čechy), kde plocha vlastněná fyzickými osobami převyšuje i 50 procentní podíl, a naopak i regiony (např. severozápadní Čechy), kde se, z historických důvodů, vlastnictví lesů občany téměř nevyskytuje. Tuto skutečnost můžeme zřetelně pozorovat na obrázku číslo 1.[4]

Obrázek číslo 1. Podíl vlastnických kategorií podle okresů [4]

Dále v práci uvádí, jak ukazuje tabulka číslo 3, že i v kategorii PO je největší podíl těch, kteří vlastní méně než 10 hektarů lesa. [4]

Tabulka číslo 3. Počet Právnických osob podle velikosti majetku [4]

Rozloha majetku (ha)	Počet	tj. podíl (%)
> 10000	1	0,01
> 1000 and <= 10000	82	0,69
> 100 and <= 1000	1 043	8,77
> 10 and <= 100	2 951	24,83
<= 10	7 810	65,70

V práci je dále uvedeno, že v ČR existuje pouze 23 fyzických osob vlastnicích lesní majetek větší než 1000 ha, respektive 106 osob s majetkem nad 250 ha (což byl limit z První pozemkové reformy). Dále je z tabulky číslo 4 patrné, že necelá 3% fyzických osob vlastní nadpoloviční plochu lesů vlastněných fyzickými osobami. Přestože i průměrná velikost majetku (1,28 ha) je velmi nízká, více vypovídající je střední hodnota (medián), jejíž výše je pouhých 0,25 ha, což se odráží například v tom, že 78% vlastníků má majetek do 1 hektaru, či že 64% vlastníků má majetek do půl hektaru. [4] Výše uvedené skutečnosti zřetelně zobrazuje tabulka číslo 4.

Tabulka číslo 4. Struktura vlastnictví FO podle rozlohy lesa [4]

Kategorie	Počet vlastníků	Podíl vlastníků (%)	Plocha (ha)	Podíl z plochy (%)
> 10000	1	0,0003	16 907	3,77
> 1000 and <= 10000	22	0,0063	54 677	12,19
>250 and <= 1000	83	0,0237	38 968	8,69
>100 and <= 250	167	0,0476	25 985	5,79
>50 and <= 100	169	0,00482	11 953	2,66
>10 and <= 50	2 440	0,6955	42 682	9,52
>5 and <= 10	7 223	2,0589	48 525	10,82
>3 and <=5	12 701	3,6204	48 310	10,77
>1 and <= 3	55 214	15,7389	94 364	21,04
>0,5 and <=1	48 339	13,7791	34 692	7,73
>0,1 and <= 0,5	106 954	30,4875	27 448	6,12
<= 0,1	117 500	33,4936	4 042	0,90
Celkem	350 813	100,0000	448 552	100,00

3. Metodika

V diplomové práci byl charakterizován institut odborného lesního hospodáře z pohledu potřeb současné lesnické politiky a byly navrženy změny, s cílem zefektivnit správu majetků drobných vlastníků lesa a zlepšit komunikaci mezi odbornými lesními hospodáři a drobnými vlastníky lesa. V úvodu práce jsem krátce charakterizoval 3 oblasti v České republice, kde probíhal samotný výzkum. Sociologický výzkum probíhal formou dotazníků a řízeného rozhovoru. Dotazník, který měl 29 otázek a nepovinnou informativní část, byl rozeslán na lesní správy a ORP ve zvolených oblastech. Dotazníky byly rozesílány do oblastí větších, než je obvod jednoho ORP, z důvodu větší věrohodnosti, respektive většího množství respondentů. V práci byly následně zpracovány všechny dotazníky ze zmíněných oblastí (z oblasti střední Čechy 10 dotazníků, z oblasti západní Čechy 11 dotazníků a z oblasti střední Morava 12 dotazníků) v programu Microsoft Excel a dále byla provedena komparace pomocí tabulek a grafů vytvořených ve stejném programu. Vytvořené tabulky a grafy byly posléze interpretovány a výsledky z dotazníků byly analyzovány pomocí analýzy zvané strom problémů. Z analýzy a interpretace výsledků z dotazníků vyplynul jeden hlavní problém v komunikaci mezi odbornými lesními hospodáři a drobnými vlastníky lesa. Poté byl vytvořen komplexní návrh změn, sloužící k odstranění hlavního i dílčích problémů.

4. Charakteristika zkoumaných oblastí

V práci se záměrně věnuji třem předem zvoleným oblastem. Původně bylo plánováno, aby se jednalo vždy o jednu obec s rozšířenou působností, v různých částech České republiky. Z důvodu větší věrohodnosti, respektive většího množství respondentů, jsem pro účely práce oblasti rozšířil. Pracovně jsem oblasti pojmenoval „západní Čechy“, „střední Čechy“ a „střední Morava“.

4.1. Oblast západní Čechy

Tato oblast zasahuje do působnosti 8 obcí s rozšířenou působností, konkrétně se jedná o obce: Domažlice, Horšovský Týn, Cheb, Aš, Mariánské Lázně, Kraslice, Karlovy Vary a Stříbro. V oblasti se z historických důvodů v současnosti vlastnictví lesů fyzickými osobami skoro nevyskytuje. [4] Tuto skutečnost ukazuje obrázek číslo 1. Oblast zasahuje do 6 přírodních lesních oblastí. Jedná se oblast číslo 1 Krušné hory, oblast číslo 2a Podkrušnohorské pánve – Chebská a Sokolovská pánve, oblast číslo 3 Karlovarská vrchovina, oblast číslo 6 Západočeská pahorkatina, oblast číslo 9 Rakovnicko-kladenská pahorkatina a oblast číslo 11 Český les. [11] Z vyhodnocených dotazníků vyplývá, že celková rozloha lesů pod správou odborných lesních hospodářů, kteří odpověděli na dotazníky je, 7 911,61 ha.

4.2. Oblast střední Čechy

Tato oblast zasahuje do působnosti 6 obcí s rozšířenou působností, konkrétně se jedná o obce: Nymburk, Beroun, Rakovník, Kladno, Říčany a Český Brod. Tato oblast patří mezi ty oblasti, kde plocha lesních pozemků vlastněná fyzickými osobami převyšuje i 50 % podíl. [4] Tuto skutečnost ukazuje obrázek číslo 1. Oblast zasahuje do 4 přírodních lesních oblastí. Jedná se oblast číslo 8 Křivoklátsko a Český kras, oblast číslo 9 Rakovnicko-kladenská pánve, oblast číslo 10 Středočeská pahorkatina a oblast číslo 17 Polabí. [11] Z vyhodnocených dotazníků vyplývá, že celková rozloha lesů pod správou odborných lesních hospodářů, kteří odpověděli na dotazníky je, 2 884,99 ha.

4.3. Oblast střední Morava

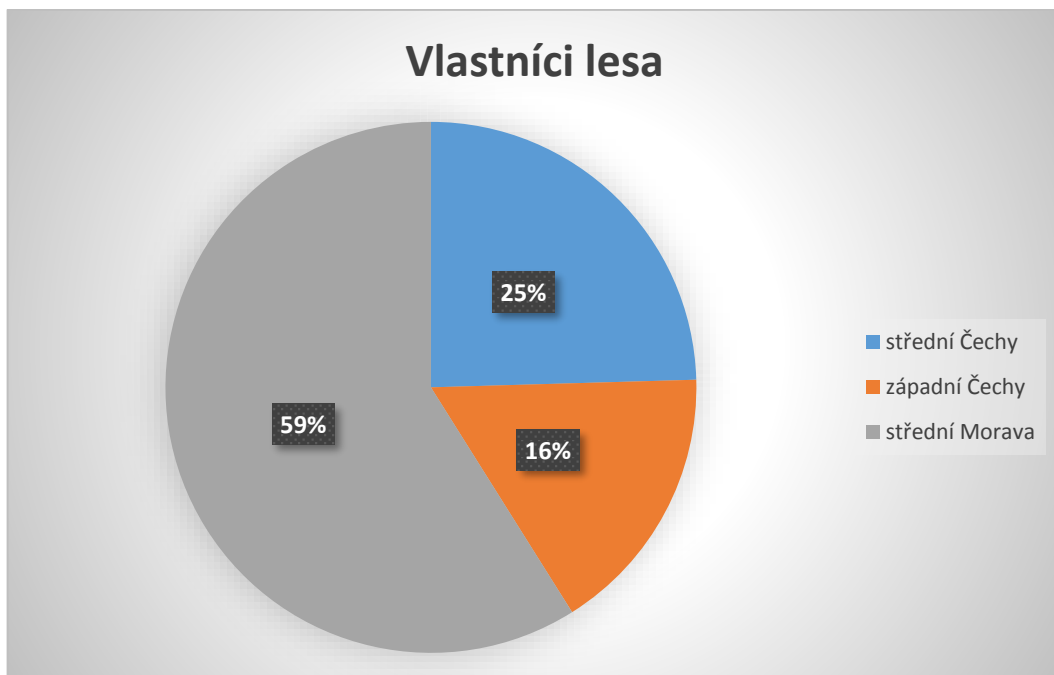
Tato oblast zasahuje do působnosti 16 obcí s rozšířenou působností, konkrétně se jedná o obce: Vsetín, Valašské Meziříčí, Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Otrokovice, Zlín, Vizovice, Hranice, Přerov, Luhačovice, Valašské Klobouky, Uherský Brod, Kroměříž, Rožnov pod Radhoštěm, Nový Jičín a Frenštát pod Radhoštěm. Tato oblast patří mezi ty, ve kterých se vyskytuje i bezpodílové vlastnictví manželů. [4] Tuto skutečnost ukazuje obrázek číslo 1. Oblast zasahuje do 8 přírodních lesních oblastí. Jedná se o oblast číslo 35 Jihomoravské úvaly, oblast číslo 36 Středomoravské Karpaty, oblast číslo 38 Bílé Karpaty a Vizovické vrchy, oblast číslo 41 Hostýnsko-vsetínská vrchovina a Javorníky, oblast číslo 37 Kelečská pahorkatina, oblast číslo 34 Hornomoravský úval, oblast číslo 39 Podbeskydská pahorkatina a oblast číslo 40 Moravskoslezské Beskydy. [11] Z vyhodnocených dotazníků vyplývá, že celková rozloha lesů pod správou odborných lesních hospodářů, kteří odpověděli na dotazníky je 13 719,08 ha.

5. Vyhodnocení dotazníků

Ve své práci jsem oslovil odborné lesní hospodáře ze tří rozdílných oblastí České republiky, a vyhodnotil jimi zasláné odpovědi. Vzor zasílaného dotazníku je k práci přiložen jako příloha. V tabulkách číslo 5 až 29 představují jednotlivé řádky odpovědi sesbírané z dotazníků a tučně zvýrazněné číslo na konci je aritmetický průměr. Pokud v některých dotaznicích odpovědi chyběly, je v tabulkách celý řádek ponechán prázdný. Z vyhodnocených odpovědí vyplývají následující informace uvedené v podkapitolách 5.1 až 5. 29.

5.1. Otázka číslo 1

Otázka číslo 1 měla znění: Pro kolik vlastníků vykonáváte funkci odborného lesního hospodáře? Celkem dotazovaní odborní lesní hospodáři vykonávají tuto funkci pro 23 881 vlastníků lesa. V grafu číslo 2 je zobrazeno graficky znázorněné rozložení množství vlastníků lesa, pro něž odborní lesní hospodáři vykonávají tuto funkci, podle oblastí.

Graf číslo 2. Vlastníci lesa

Tabulka číslo 5. Odpovědi na první otázku

Odpovědi			
pořadové číslo	střední Čechy	západní Čechy	střední Morava
1.	57	2500	4000
2.	12	319	750
3.	30	6	7
4.	794	350	1450
5.	1189	72	800
6.	1500	101	457
7.	500	80	298
8.	48	35	1000
9.	481	34	1503
10.	1250	450	1205
11.		1	935
12.			1667
součet	$\Sigma=5861$	$\Sigma=3948$	$\Sigma=14072$

Z tabulky číslo 5 vyplývá, že největší množství vlastníků lesa, pro něž odborní lesní hospodáři vykonávají tuto funkci je v oblasti střední Moravy, a nejmenší množství z oblasti západních Čech. Lépe je tato skutečnost patrná

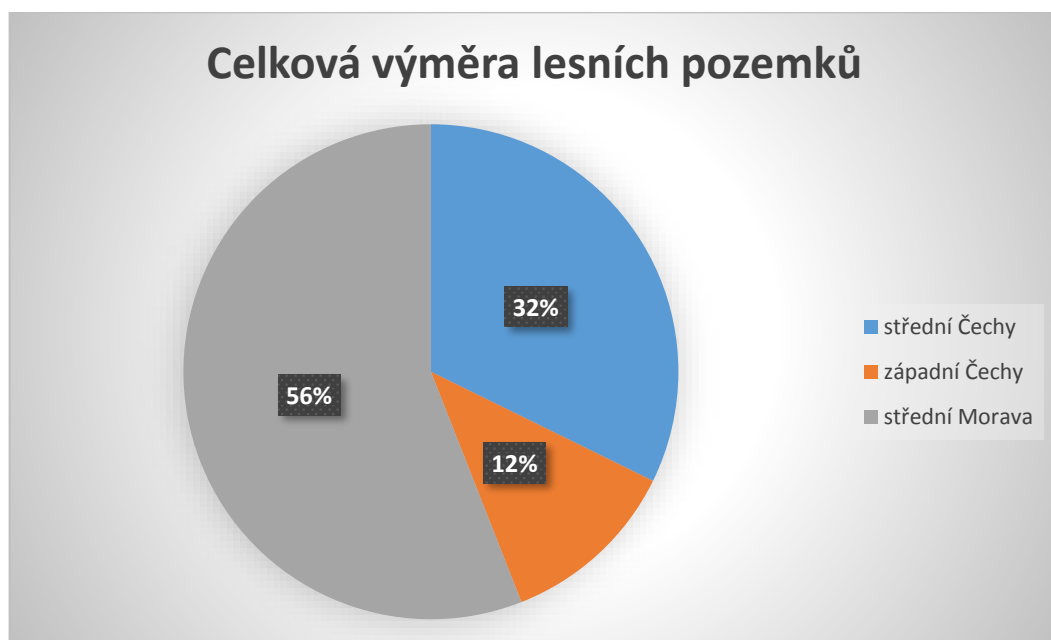
v tabulce číslo 6, která dokládá, že průměrně vychází na jednoho odborného lesního hospodáře 586,1 vlastníků lesa v oblasti střední Čechy, 358,9 vlastníků lesa v oblasti západní Čechy a 1172,7 vlastníků lesa v oblasti střední Moravy.

Tabulka číslo 6. Počet vlastníků lesa na jednoho odborného lesního hospodáře podle oblastí

	Celkem vlastníků	Průměr
střední Čechy	5861	586,1
západní Čechy	3948	358,909
střední Morava	14072	1172,67

5.2. Otázka číslo 2

Otázka číslo 2 měla znění: Jaká je celková rozloha lesů, pro něž vykonáváte funkci odborného lesního hospodáře? Celkem dotazovaní odborní lesní hospodáři vykonávají tuto funkci na 24 515,68 ha lesních pozemků. V grafu číslo 3 je zobrazeno rozložení výměry lesních pozemků podle oblastí.

Graf číslo 3. Rozložení celkové výměry lesních pozemků do jednotlivých oblastí

Z grafu číslo 3 je zřejmé, že co se rozlohy lesních pozemků spravovaných odbornými lesními hospodáři týče, je jednoznačně největší oblast střední Morava. Naopak nejmenší s podílem pouhých 12 procent z celkové rozlohy je oblast západní Čechy.

Tabulka číslo 7. Odpovědi na druhou otázku

Odpovědi			
pořadové číslo	střední Čechy	západní Čechy	střední Morava
1.	91	1000	1295
2.	24,5	369	850
3.	1500	12	80
4.	850	360	680
5.	1374	52,15	1000
6.	1300	110,9	1378
7.	750	116,64	1474,08
8.	130	38,8	750
9.	492,11	49,22	1449
10.	1400	772	1718
11.		4,28	1415
12.			1630
součet	$\Sigma=7911,61$	$\Sigma=2884,99$	$\Sigma=13719,08$

Z tabulky číslo 7. je zřejmé, že největší plochu lesních pozemků, pro něž vykonávají dotázaní funkci odborného lesního hospodáře nalezneme v oblasti střední Morava, naopak nejmenší plochu v oblasti západní Čechy.

Tabulka číslo 8. Výměra lesních pozemků na jednoho odborného lesního hospodáře podle oblastí

	Celkem ha	Průměr
střední Čechy	7911,61	791,161
západní Čechy	2884,99	262,272
střední Morava	13719,08	1143,26

V tabulce číslo 8. je zobrazena průměrná výměra lesních pozemků na jednoho odborného lesního hospodáře podle oblastí. Z tabulky číslo 8 je patrné, že nejvyšší hodnoty nabývá v oblasti střední Morava, a naopak nejnižší v oblasti západní Čechy. Rozdíl mezi těmito hodnotami, tj. 1143,26 ha pro oblast střední Morava a 262,272 ha pro oblast západní Čechy, je dokonce vyšší, než je průměrná výměra lesních pozemků na jednoho odborného lesního hospodáře v oblasti střední Čechy. Teno rozdíl činí 880,99 ha. Z výsledků dále vyplývá například to, že průměrně musí jeden odborný lesní hospodář v oblasti střední Morava vykonávat tuto funkci pro 4x větší výměru lesních pozemků než v odborný lesní hospodář v oblasti západní Čechy.

5.3. Otázka číslo 3

Ve třetí otázce měli dotazovaní, do předem připravené tabulky, odhadnout, kolik je vlastníků aktivně hospodařících, kolik vlastníků projevuje alespoň nějaký zájem a kolik vlastníků je neaktivních, s jimiž se nedaří navázat kontakt, a to s přesností na desítky procent. Odhadovat měli procenta vlastníků z celkového počtu vlastníků a procenta rozlohy z celkového počtu rozlohy.

5.3.1. Počty aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků

Tabulka číslo 9. Podíl aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků podle počtu v oblasti střední Čechy

střední Čechy			
pořadové číslo	Aktivně hospodařící vlastníci	Vlastníci projevující alespoň nějaký zájem a komunikují	Neaktivní vlastníci, se kterými se nedaří navázat kontakt
1.	10	10	80
2.	80	20	0
3.	20	60	20
4.	30	20	50
5.	60	30	10
6.	50	30	20
7.	50	40	10
8.	4	20	76
9.	40	20	40
10.	10	50	40
průměr	35,4	30	34,6

Tabulka číslo 9 potvrzuje, že v oblasti střední Čechy průměrně 35,4 procent vlastníků aktivně hospodaří, 30 procent vlastníků projevuje alespoň nějaký zájem a komunikuje se svým odborným lesním hospodářem a zbylých 34,6 procenta vlastníků nehospodaří aktivně na svých lesních pozemcích a odborným lesním hospodářům se s nimi nedaří navázat kontakt.

Tabulka číslo 10. Podíl aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků podle počtu
v oblasti západní Čechy

západní Čechy			
pořadové číslo	Aktivně hospodařící vlastníci	Vlastníci projevující alespoň nějaký zájem a komunikují	Neaktivní vlastníci, se kterými se nedaří navázat kontakt
1.	20	40	40
2.	5	45	50
3.	70	30	0
4.	20	30	50
5.	1	1	98
6.	0	20	80
7.	10	20	70
8.	10	30	60
9.	5	10	85
10.	10	60	30
11.	100	0	0
průměr	22,8	26	51,2

Tabulka číslo 10 dokládá, že v oblasti západní Čechy průměrně 22,8 procent vlastníků aktivně hospodaří, 26 procent vlastníků projevuje alespoň nějaký zájem a komunikuje se svým odborným lesním hospodářem a zbylých 51,2 procenta vlastníků nehospodaří aktivně na svých lesních pozemcích a odborným lesním hospodářům se s nimi nedaří navázat kontakt. V porovnání s výsledky z oblasti střední Čechy je zde patrný zřetelný nárůst počtu neaktivních vlastníků, který zde dosahuje dokonce více než polovinu všech vlastníků.

Tabulka číslo 11. Podíl aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků podle počtu
v oblasti střední Morava

střední Morava			
pořadové číslo	Aktivně hospodařící vlastníci	Vlastníci projevující alespoň nějaký zájem a komunikují	Neaktivní vlastníci, se kterými se nedaří navázat kontakt
1.	10	10	80
2.	30	60	10
3.	50	50	0
4.	33	33	34
5.	30	65	5
6.	50	30	20
7.	60	40	0
8.	20	50	30
9.	35	35	30
10.	50	49	1
11.	70	30	0
12.	20	30	50
průměr	38,2	40,2	21,7

Tabulka číslo 11 dokládá, že v oblasti střední Morava průměrně 38,2 procent vlastníků aktivně hospodaří, 40,2 procent vlastníků projevuje alespoň nějaký zájem a komunikuje se svým odborným lesním hospodářem a zbylých 21,7 procenta vlastníků nehospodaří aktivně na svých lesních pozemcích a odborným lesním hospodářům se s nimi nedaří navázat kontakt. V porovnání s předchozími oblastmi je zde nejmenší procento neaktivních vlastníků, naopak procento vlastníků projevujících alespoň nějaký zájem a komunikujících je zde nejvyšší.

Graf číslo 4. Podíl aktivních a neaktivních vlastníků podle počtu

Graf číslo 4 zobrazuje situaci ve všech oblastech dohromady. Z výše uvedeného grafu vyplývá, že počty neaktivních vlastníků, se kterými se nedaří navázat kontakt, jsou průměrně jen o malinko vyšší než jedna třetina všech vlastníků.

5.3.2. Podíl rozlohy aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků

Tabulka číslo 12. Podíl aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků podle rozlohy v oblasti střední Čechy

střední Čechy			
pořadové číslo	Aktivně hospodařící vlastníci	Vlastníci projevující alespoň nějaký zájem a komunikují	Neaktivní vlastníci, se kterými se nedaří navázat kontakt
1.			
2.	80	20	0
3.	95	3	2
4.	20	30	50
5.	60	30	10
6.	50	30	20
7.	50	40	10
8.	25	10	65
9.	60	20	20
10.	10	50	40
průměr	50	25,9	24,1

Z tabulky číslo 12 je zřejmé, že průměrně polovina rozlohy lesních pozemků spadajících pod dotazované odborné lesní hospodáře v oblasti střední Čechy je obhospodařována aktivními vlastníky. Podíl rozlohy lesních pozemků vlastníků, kteří projevují alespoň nějaký zájem a vlastníků, se kterými se nedaří navázat kontakt a nejsou aktivní, je v této oblasti poměrně vyrovnaný, jedná se zhruba o jednu čtvrtinu všech lesních pozemků.

Tabulka číslo 13. Podíl aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků podle rozlohy v oblasti západní Čechy

západní Čechy			
pořadové číslo	Aktivně hospodařící vlastníci	Vlastníci projevující alespoň nějaký zájem a komunikují	Neaktivní vlastníci, se kterými se nedaří navázat kontakt
1.	20	40	40
2.	5	45	50
3.	90	10	0
4.	30	45	25
5.	1	1	98
6.	0	30	70
7.	5	15	80
8.	30	30	40
9.	15	5	80
10.	10	60	30
11.	100	0	0
Průměr	27,8	25,5	46,6

V tabulce číslo 13 můžeme pozorovat značný rozdíl ve výsledcích, oproti výsledkům z oblasti střední Čechy. Z tabulky číslo 13 je totiž zřejmé, že průměrně skoro polovina, konkrétně 46,6 procenta, rozlohy lesních pozemků spadajících pod dotazované odborné lesní hospodáře v oblasti západní Čechy je obhospodařována neaktivními vlastníky. Toto tvrzení koresponduje s tabulkou číslo 10, kde je uvedeno, že více než polovina, konkrétně 51,2 procenta, všech vlastníků spadajících pod dotazované odborné lesní hospodáře v oblasti západní Čechy je neaktivních. Dává tedy smysl tvrzení, že i většina rozlohy patří těmto neaktivním vlastníkům.

Tabulka číslo 14. Podíl aktivně a neaktivně hospodařících vlastníků podle rozlohy v oblasti střední Morava

střední Morava			
pořadové číslo	Aktivně hospodařící vlastníci	Vlastníci projevující alespoň nějaký zájem a komunikují	Neaktivní vlastníci, se kterými se nedaří navázat kontakt
1.	10	10	80
2.	30	60	10
3.	80	20	0
4.			
5.	30	65	5
6.	50	30	20
7.	80	20	0
8.	10	60	30
9.	40	40	20
10.	50	49	1
11.			
12.	30	30	40
průměr	41	38,4	20,6

V tabulce číslo 14 je patrné, že průměrně 41 procent rozlohy lesních pozemků spadajících pod dotazované odborné lesní hospodáře v oblasti střední Morava je obhospodařována aktivními vlastníky. Dalších více než 38 procent rozlohy je obhospodařováno vlastníky, kteří projevují alespoň nějaký zájem a komunikují, pouze zbylých zhruba 20 procent náleží vlastníkům neaktivním, se kterými se nedaří navázat kontakt.

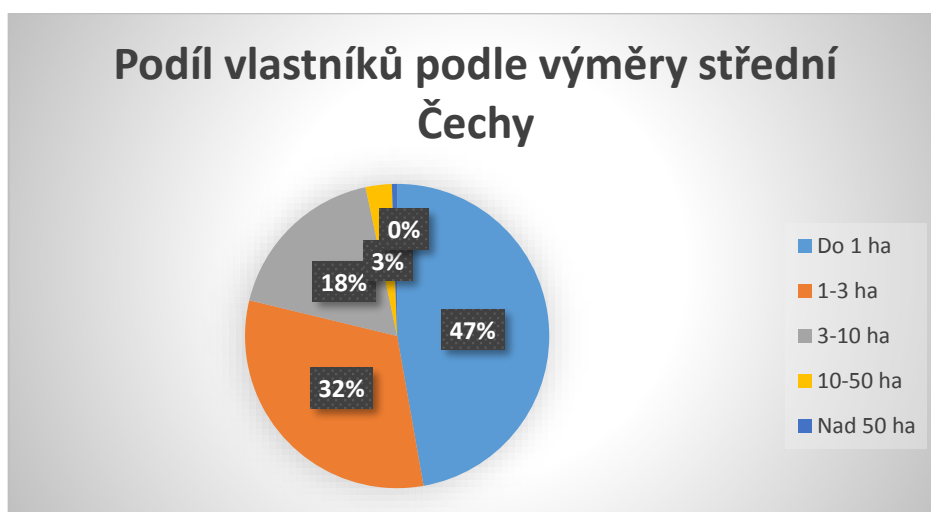

Graf číslo 5. Aktivní a neaktivní vlastníci podle rozlohy lesních pozemků

Graf číslo 5 zobrazuje situaci ve všech oblastech dohromady. Z grafu vyplývá, že více než třetina lesních pozemků spadajících pod dotazované odborné lesní hospodáře je obhospodařována aktivně hospodařícími vlastníky. Zbylé pozemky spadají zhruba rovnoměrně mezi vlastníky neaktivní, se kterými se nedaří navázat kontakt a vlastníky projevující alespoň nějaký zájem. Při porovnání s grafem číslo 4 se zdá, že ačkoliv co do počtu mírně převažují vlastníci neaktivní, tak většinu výměry lesních pozemků, spadajících pod dotazované odborné lesní hospodáře, tyto neaktivní vlastníci nevlastní.

5.4. Otázka číslo 4

Ve čtvrté otázce měli dotazovaní, do předem připravené tabulky, odhadnout, kolik vlastníků hospodaří na jak velkých plochách, s přesností na desítky procent. Odhadovat měli procenta z celkového počtu vlastníků nebo procenta z celkového počtu rozlohy. Většina dotazovaných odborných lesních hospodářů odhadovali procenta z celkového počtu, z tohoto důvodu jsem se rozhodl vyhodnotit v této podkapitole jen tyto odpovědi.

Graf číslo 6. Podíl vlastníků podle výměry v oblasti střední Čechy

Tabulka číslo 15. Podíl vlastníků podle výměry v oblasti střední Čechy

střední Čechy					
pořadové číslo	Do 1 ha	1-3 ha	3-10 ha	10-50 ha	Nad 50 ha
1.	70	29	1	0	0
2.	20	60	20	0	0
3.	0	10	80	5	5
4.	40	48	10	2	0
5.					
6.	50	30	10	10	0
7.	50	45	3	2	0
8.	60	15	25	0	0
9.	60	30	5	5	0
10	75	17	7	1	0
průměr	47,22	31,56	17,89	2,78	0,56

Z grafu číslo 6 a tabulky číslo 15 je zřejmé, že v oblasti střední Čechy převažují vlastníci hospodařící na výměrách do 1 ha. Podíl takovýchto vlastníků je více než 47 procent, dále následují vlastníci hospodařící na výměrách od 1 do 3 ha se zastoupením více než 31 procenta. Relativně čtené zastoupení mají v oblasti i vlastníci hospodařící na výměrách mezi 3 a 10 ha se zastoupením necelých 18 procent. Vlastníci hospodařící na výměrách 10–50 ha jsou v oblasti zastoupeni jen necelými 3 procenty a zbytek tvoří vlastníci lesů hospodařící na výměrách větších než 50 ha.

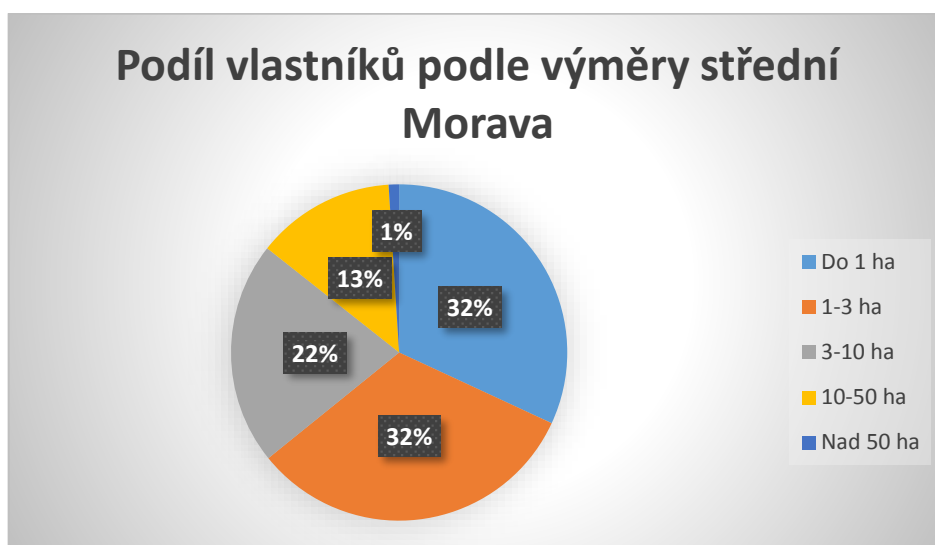

Graf číslo 7. Podíl vlastníků podle výměry v oblasti západní Čechy

Tabulka číslo 16. Podíl vlastníků podle výměry v oblasti západní Čechy

západní Čechy					
pořadové číslo	Do 1 ha	1-3 ha	3-10 ha	10-50 ha	Nad 50 ha
1.	50	30	10	10	0
2.	20	60	19	1	0
3.	50	50	0	0	0
4.	66	28	3	3	0
5.	70	30	0	0	0
6.	60	20	10	5	5
7.	10	50	30	10	0
8.					
9.	50	42	5	3	0
10	30	40	20	10	0
11.	0	0	100	0	0
průměr	40,60	35,00	19,70	4,20	0,50

Z grafu číslo 7 a tabulky číslo 16 je zřejmé, že v oblasti západní Čechy převažují vlastníci hospodařící na pozemcích s výměrou do 1 ha. Podíl takovýchto vlastníků je více než 40 procent, dále následují vlastníci hospodařící na výměrách od 1 do 3 ha se zastoupením 35 procent. Relativně čtené zastoupení mají v oblasti i vlastníci hospodařící na výměrách mezi 3 a 10 ha, a to více než 19 procent. Vlastníci hospodařící na výměrách 10–50 ha jsou v oblasti zastoupeni jen necelými 5 procenty a zbytek tvoří vlastníci lesů hospodařící na výměrách větších než 50 ha.

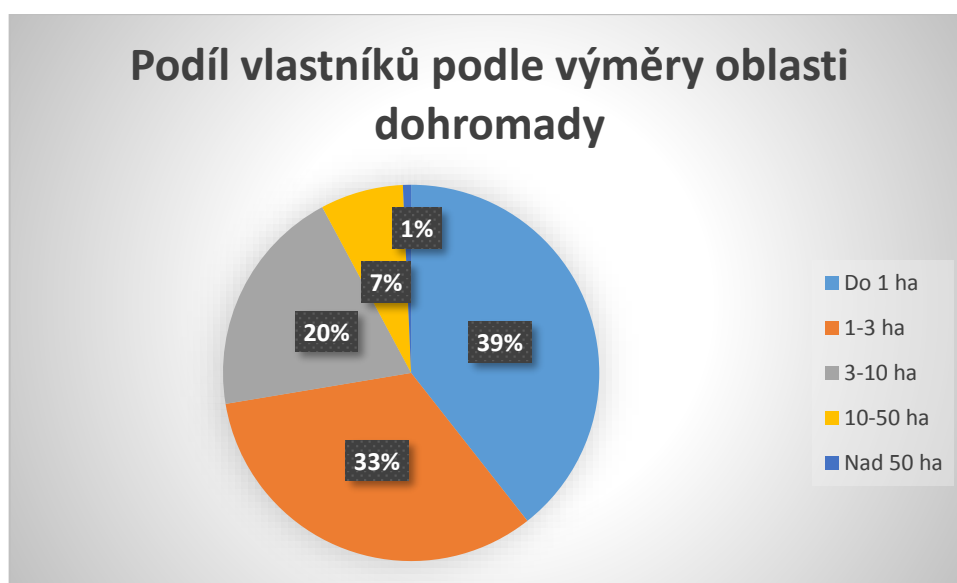
Graf číslo 8. Podíl vlastníků podle výměry v oblasti střední Morava

Tabulka číslo 17. Podíl vlastníků podle výměry v oblasti střední Morava

střední Morava					
pořadové číslo	Do 1 ha	1-3 ha	3-10 ha	10-50 ha	Nad 50 ha
1.					
2.	20	68	10	2	0
3.	0	10	40	50	0
4.	70	20	10	0	0
5.	20	75	5	0	0
6.	10	10	40	30	10
7.	36	22	33	8	1
8.	60	20	10	10	0
9.	30	40	20	10	0
10.	10	35	35	20	0
11.	55	30	13	2	0
12.	40	25	20	15	0
průměr	31,91	32,27	21,45	13,36	1

V grafu číslo 8 a tabulky číslo 17, které nám ukazují podíl vlastníků podle výměry v oblasti střední Morava, vyplývá, že v této oblasti, na rozdíl od oblastí předchozích není nejvíce vlastníků v kategorii do 1 ha, ale v kategorii od 1 do 3 ha. V kategorii od 1 do 3 ha je průměrně o necelé 3 desetiny procenta více vlastníků než v kategorii do 1 ha. V této oblasti je také největší zastoupení vlastníků hospodařících na pozemcích větších než 50 ha, a to konkrétně 1 procento. Zbylé dvě kategorie vlastníků jsou zde zastoupeny necelými 22 procenty, to platí pro vlastníky hospodařící na výměrách 3–10 ha, a necelými 14 procenty pro vlastníky hospodařící na výměrách v rozmezí 10 a 50 ha.

Graf číslo 9. Podíl vlastníků podle výměry oblasti dohromady

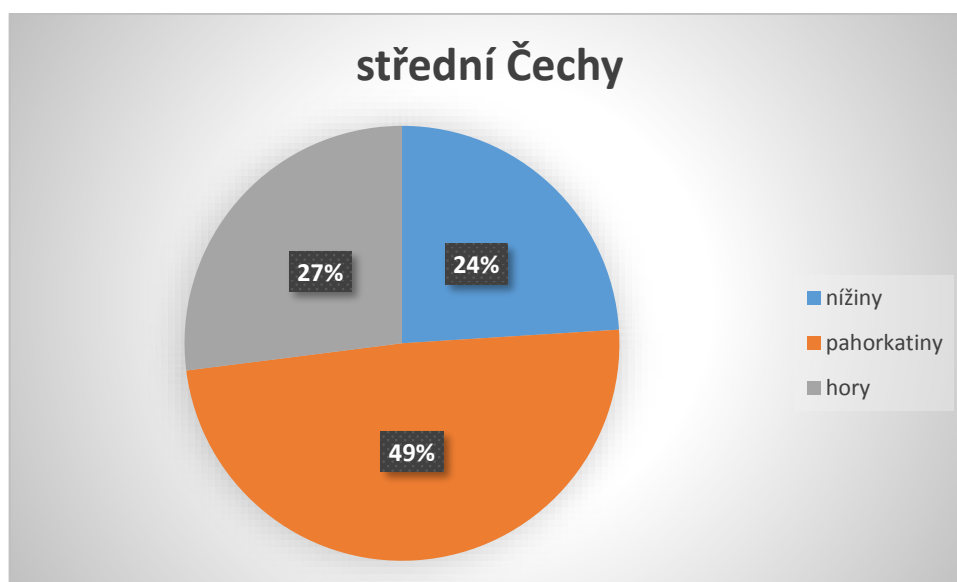
Graf číslo 9 ukazuje podíl vlastníků podle výměry ve všech oblastech dohromady. Graf potvrzuje skutečnosti z jednotlivých oblastí, a sice, že nejčastěji jsou zastoupeni vlastníci hospodařící na výměrách do 1 ha, konkrétně se jedná o 39,4 procent ze všech vlastníků. Jen o trochu nižší zastoupení, konkrétně 32,97 procenta, mají vlastníci hospodařící na výměrách od 1 do 3 ha. Dalšími v pořadí, se zastoupením 19,80 procenta jsou vlastníci hospodařící na výměrách od 3 do 10 ha. Následují vlastníci hospodařící na výměrách od 10 do 50 ha, s 7,13ti procentním zastoupením. Nejméně zastoupení jsou vlastníci hospodařící na výměrách větších než 50 ha. Tito vlastníci jsou ve všech oblastech průměrně zastoupeni jen 0,7 procenta.

5.5. Otázka číslo 5

V otázce číslo 5 měli dotazovaní, do předem připravené tabulky odhadovat, jaký podíl tvoří lesy v nížině, pahorkatině nebo horách, a to s přesností na desítky procent.

Tabulka číslo 18. Podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách oblast střední Čechy

střední Čechy			
pořadové číslo	nížiny	pahorkatiny	hory
1.	0	100	0
2.	0	0	100
3.	0	0	100
4.	30	50	20
5.	0	100	0
6.	10	40	50
7.	0	100	0
8.	100	0	0
9.	100	0	0
10.	0	100	0
průměr	24	49	27

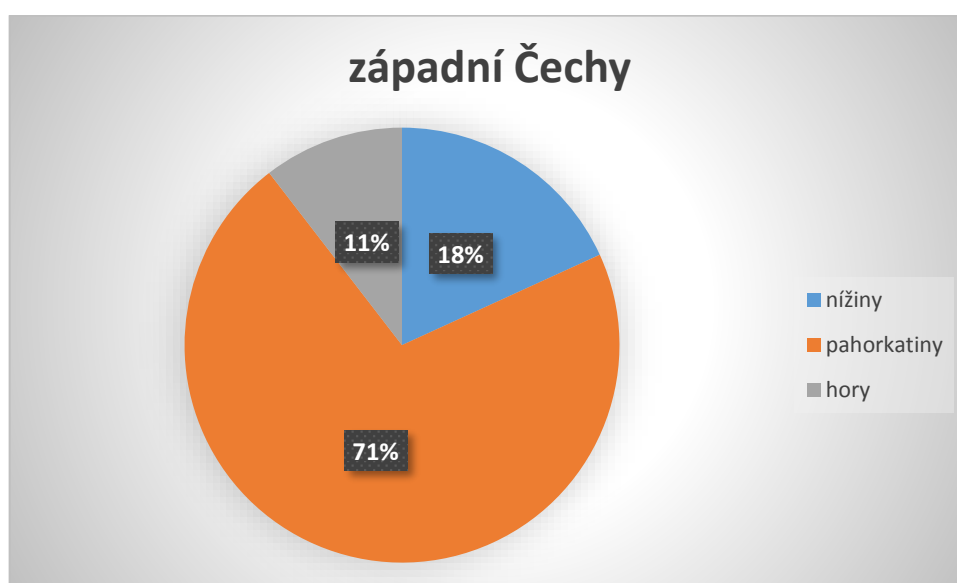

Graf číslo 10. Podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách oblast střední Čechy

Tabulka číslo 18 a graf číslo 10 ukazují průměrný podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách pro odborné lesní hospodáře v oblasti střední Čechy. Z grafu i tabulky je patrné, že převažují lesy v pahorkatinách, které průměrně tvoří skoro polovinu z lesů odborných lesních hospodářů v oblasti střední Čechy.

Tabulka číslo 19. Podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách oblast západní Čechy

západní Čechy			
pořadové číslo	nížiny	pahorkatiny	hory
1.	100	0	0
2.	0	85	15
3.	0	100	0
4.	0	100	0
5.	0	100	0
6.	0	100	0
7.	0	100	0
8.	0	100	0
9.	100	0	0
10.	0	100	0
11.	0	0	100
průměr	18,18	71,36	10,45

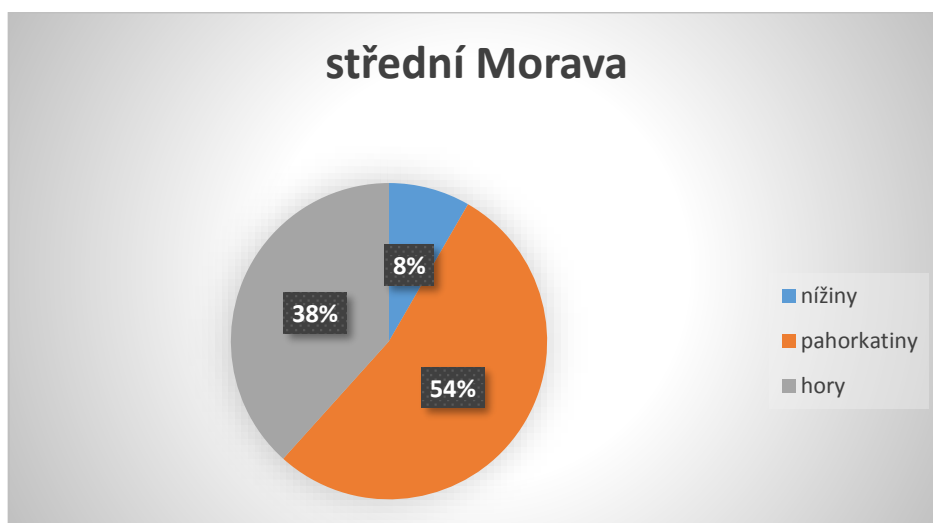

Graf číslo 11. Podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách oblast západní Čechy

Tabulka číslo 19 a graf číslo 11 ukazují průměrný podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách pro odborné lesní hospodáře v oblasti západní Čechy. Z grafu i tabulky je patrné, že převažují lesy v pahorkatinách, které průměrně tvoří více než 70 procent z lesů odborných lesních hospodářů v oblasti západní Čechy. Situace je zde velmi podobná oblasti střední Čechy, pravděpodobně z toho důvodu že oblasti na sebe navazují, a někdy dokonce sdílí některé přírodní lesní oblasti.

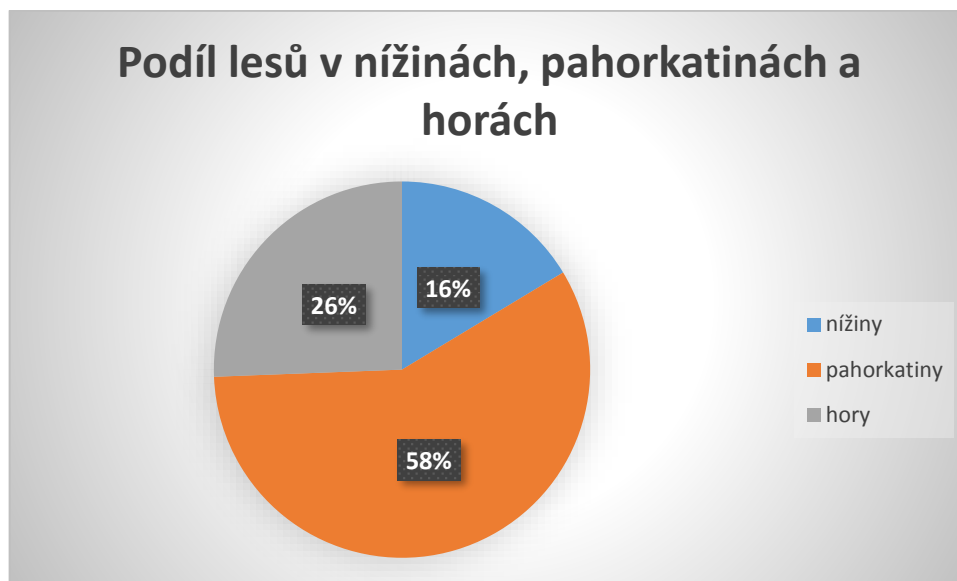
Tabulka číslo 20. Podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách oblast střední Morava

střední Morava			
pořadové číslo	nížiny	pahorkatiny	hory
1.	20	80	0
2.	0	100	0
3.	0	100	0
4.	60	40	0
5.	0	10	90
6.	0	100	0
7.	0	0	100
8.	0	100	0
9.	20	70	10
10.	0	30	70
11.	0	0	100
12.	0	10	90
průměr	8,33	53,33	38,33

Graf číslo 12. Podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách oblast střední Morava

Tabulka číslo 20 a graf číslo 12 ukazují průměrný podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách pro odborné lesní hospodáře v oblasti střední Morava. Z grafu i tabulky je patrné, že převažují lesy v pahorkatinách, které průměrně tvoří více než polovinu z lesů odborných lesních hospodářů v oblasti střední Morava. Ze všech oblastí jsou zde nejméně zastoupeny nížiny a nejvíce hory.

Graf číslo 13. Podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách oblasti dohromady

Graf číslo 13 ukazuje průměrný podíl lesů v nížinách, pahorkatinách a horách pro odborné lesní hospodáře ve všech oblastech dohromady. Z grafu je patrné, že ve všech oblastech převažují pahorkatiny, následovány lesními pozemky v horách a v nížinách.

5.6. Otázka číslo 6

V otázce číslo 6 měli dotazovaní respondenti, do předem připravené tabulky odhadovat, jaký podíl lesních pozemků, pro které vykonávají funkci odborného lesního hospodáře vlastní fyzické osoby, právnické osoby, obecní lesy a státní lesy. Odhadovat zastoupení v jednotlivých kategoriích měli na základě výměr lesních pozemků vlastněných zmíněnými kategoriemi vlastníků.

Tabulka číslo 21. Podíl kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti střední Čechy

střední Čechy				
pořadové číslo	Fyzické osoby	Obecní lesy	Státní lesy	Právnícké osoby
1.	100	0	0	0
2.	50	50	0	0
3.	4	0	95	1
4.	80	20	0	0
5.	67	5	28	0
6.	90	5	5	0
7.	95	5	0	0
8.	75	25	0	0
9.	85	10	0	5
10.	70	20	0	10
průměr	71,6	14	12,8	1,6

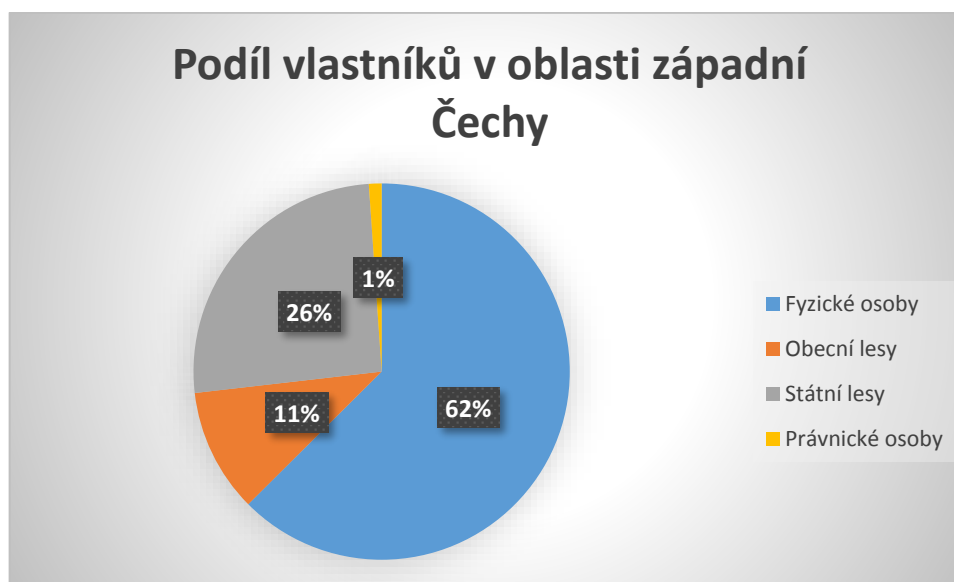
Graf číslo 14. Podíl kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti střední Čechy

Tabulka číslo 21 a graf číslo 14 zobrazují podíly jednotlivých kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti střední Čechy. Z obou je patrné, že největší zastoupení mezi vlastníky, pro které dotazovaní odborní lesní hospodáři vykonávají tuto činnost, mají průměrně fyzické osoby. S necelými 72 procenty tvoří jasnou většinu, obecní lesy jsou v oblasti střední Čechy průměrně zastoupeny 14 procenty,

státní lesy necelými 13 procenty a zbylé necelé 2 procenta tvoří lesní pozemky vlastněné právnickými osobami.

Tabulka číslo 22. Podíl kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti západní Čechy

západní Čechy				
pořadové číslo	Fyzické osoby	Obecní lesy	Státní lesy	Právnické osoby
1.	90	10	0	0
2.	17	6	76	1
3.	100	0	0	0
4.	20	10	70	0
5.	90	10	0	0
6.	70	30	0	0
7.	80	20	0	0
8.	80	20	0	0
9.	1	1	97	1
10.	40	10	40	10
11.	100	0	0	0
průměr	62,55	10,64	25,73	1,09

Graf číslo 15. Podíl kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti západní Čechy

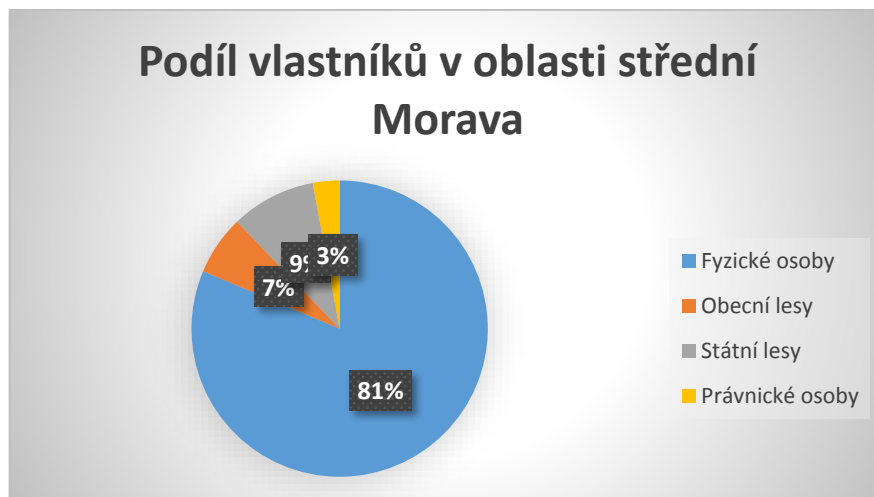
Tabulka číslo 22 a graf číslo 15 zobrazují podíly jednotlivých kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti západní Čechy. Z obou je patrné, že největší

zastoupení mezi vlastníky, pro které dotazovaní odborní lesní hospodáři vykonávají tuto činnost, mají průměrně fyzické osoby. Situace je podobná té v oblasti střední Čechy, s tím rozdílem, že kategorie fyzické osoby zde má o něco menší zastoupení, konkrétně necelých 63 procent. V oblasti západní Čechy jsou druhou nejčastěji zastoupenou kategorií vlastníků lesů státní lesy s průměrným zastoupením přes 25 procent. Obecní lesy zde mají průměrné zastoupení lehce přes 10 procent a právnické osoby něco málo přes 1 procento.

Tabulka číslo 23. Podíl kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti střední Morava

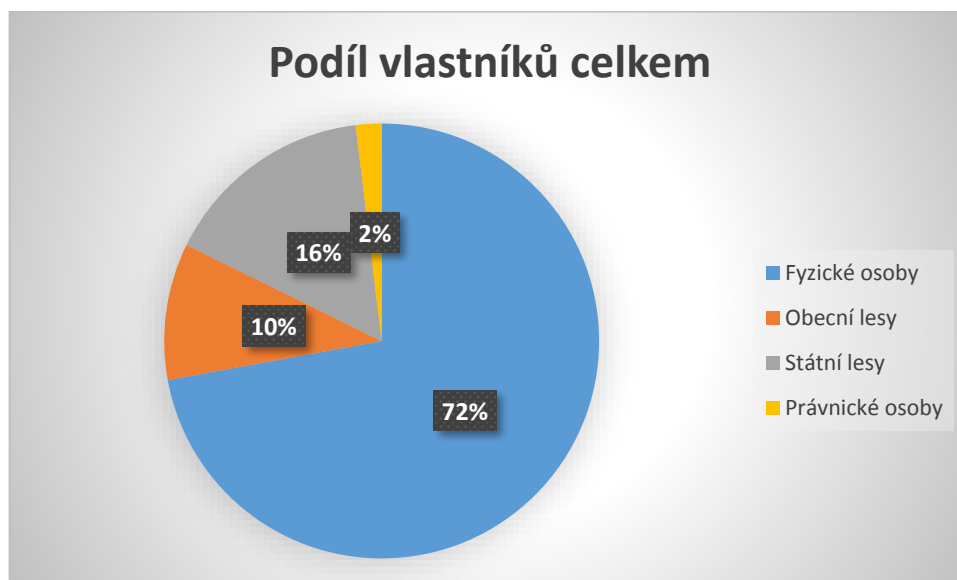
střední Morava				
pořadové číslo	Fyzické osoby	Obecní lesy	Státní lesy	Právnické osoby
1.	80	0	20	0
2.	40	5	50	5
3.	70	30	0	0
4.	85	10	0	5
5.	75	0	25	0
6.	80	20	0	0
7.	84	0	16	0
8.	90	10	0	0
9.	87	3	0	10
10.	95	0	0	5
11.	100	0	0	0
12.	90	0	0	10
průměr	81,33	6,50	9,25	2,92

Graf číslo 16. Podíl kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti střední Morava

Tabulka číslo 23 a graf číslo 16 zobrazují podíly jednotlivých kategorií vlastníků lesních pozemků v oblasti střední Morava. Fyzické osoby zde mají zase nejvyšší zastoupení, a s více než 80 procenty je to zároveň nejvyšší podíl ve všech oblastech. V oblasti střední Morava má zároveň nejvyšší zastoupení i kategorie právnických osob, a to necelá 3 procenta. Obecní lesy jsou zde zastoupeny necelými 7 procenty a státní lesy zde mají zastoupení lehce přes 9 procent.

Graf číslo 17. Podíl kategorií vlastníků lesních pozemků celkem

Graf číslo 17, který zobrazuje podíl jednotlivých kategorií vlastníků lesních pozemků ve všech oblastech dohromady, potvrzuje výsledky z jednotlivých oblastí, a sice, kategorie fyzické osoby je zde znovu zastoupena nejvíce a kategorie

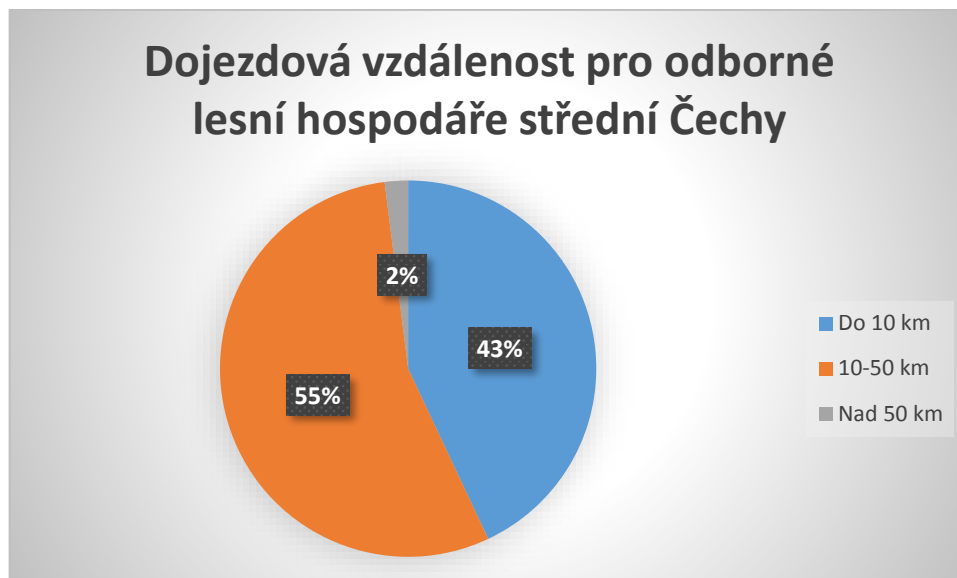
právnícké osoby naopak nejméně. Zbylé vlastníky tvoří obecní a státní lesy, s průměrným podílem 10 respektive 16 procent.

5.7. Otázka číslo 7

V otázce číslo 7 měli dotazovaní, do předem připravené tabulky a na desítky procent odhadovat, jaký podíl lesních pozemků, pro které vykonávají funkci odborného lesního hospodáře je vzdálen od jejich bydliště do 10 km, mezi 10 a 50 km a více než 50 km.

Tabulka číslo 24. Vzdálenost lesních pozemků od bydliště odborného lesního hospodáře v oblasti střední Čechy

střední Čechy			
pořadové číslo	Do 10 km	10-50 km	Nad 50 km
1.	70	30	0
2.	0	100	0
3.	75	25	0
4.	5	95	0
5.	0	80	20
6.	50	50	0
7.	50	50	0
8.	100	0	0
9.	20	80	0
10.	60	40	0
průměr	43	55	2

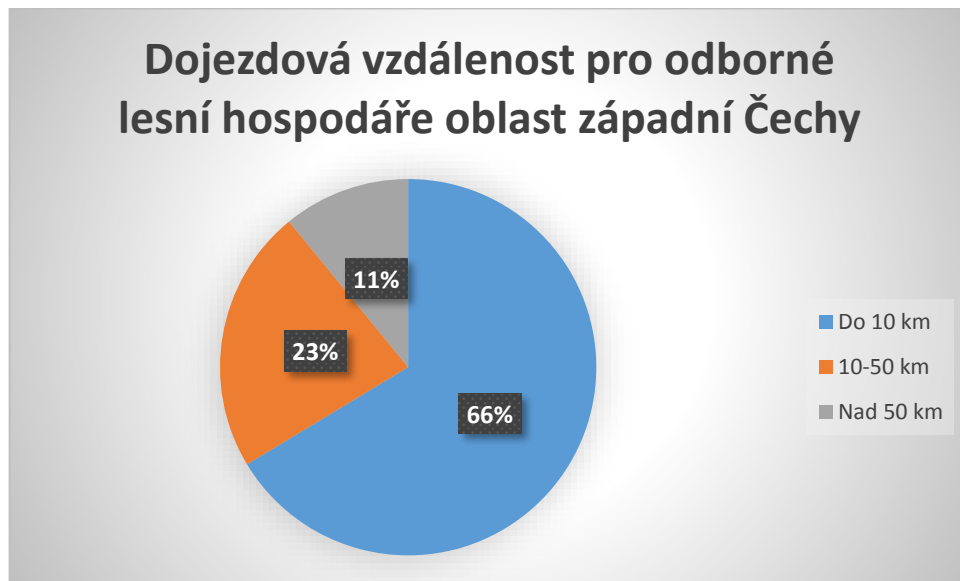

Graf číslo 18. Vzdálenost lesních pozemků od bydliště odborného lesního hospodáře v oblasti střední Čechy

Tabulka číslo 24 a graf číslo 18 ukazují průměrné podíly lesních pozemků vzdálených od bydlišť odborných lesních hospodářů v oblasti střední Čechy. Průměrně 55 procent lesních pozemků je ve vzdálenosti mezi 10 a 50 km od bydliště odborného lesního hospodáře. V kategorii do 10 km se nachází průměrně 43 procent lesních pozemků a v kategorii nad 50 km jen 2 procenta lesních pozemků.

Tabulka číslo 25. Vzdálenost lesních pozemků od bydliště odborného lesního hospodáře v oblasti západní Čechy

západní Čechy			
pořadové číslo	Do 10 km	10-50 km	Nad 50 km
1.	40	40	20
2.	50	10	40
3.	80	0	20
4.	70	20	10
5.	90	10	0
6.	60	20	20
7.	30	60	10
8.	40	60	0
9.	100	0	0
10.	70	30	0
11	100	0	0
průměr	66,36	22,73	10,91

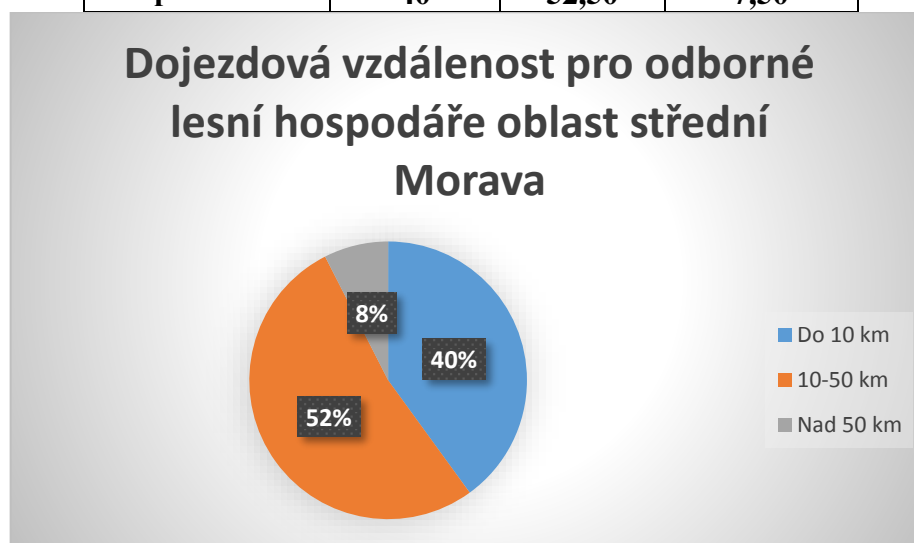

Graf číslo 19. Vzdálenost lesních pozemků od bydliště odborného lesního hospodáře v oblasti západní Čechy

Tabulka číslo 25 a graf číslo 19 ukazují průměrné podíly lesních pozemků vzdálených od bydlišť odborných lesních hospodářů v oblasti západní Čechy. Průměrně více než 66 procent lesních pozemků je ve vzdálenosti do 10 km od bydliště odborného lesního hospodáře. V kategorii od 10 do 50 km se nachází průměrně více než 22 procent lesních pozemků a v kategorii nad 50 km skoro 11 procent lesních pozemků.

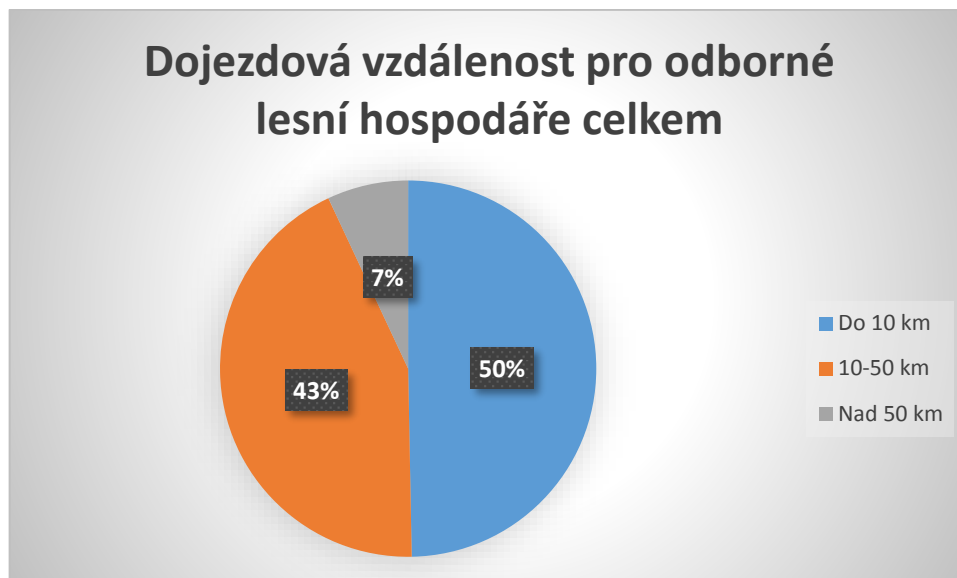
Tabulka číslo 26. Vzdálenost lesních pozemků od bydliště odborného lesního hospodáře v oblasti střední Morava

střední Morava			
pořadové číslo	Do 10 km	10-50 km	Nad 50 km
1.	0	100	0
2.	60	40	0
3.	0	100	0
4.	0	95	5
5.	30	70	0
6.	50	25	25
7.	60	30	10
8.	80	20	0
9.	50	25	25
10.	50	30	20
11.	20	80	0
12.	80	15	5
průměr	40	52,50	7,50

Graf číslo 20. Vzdálenost lesních pozemků od bydliště odborného lesního hospodáře v oblasti střední Morava

Tabulka číslo 26 a graf číslo 20 ukazují průměrné podíly lesních pozemků vzdálených od bydlišť odborných lesních hospodářů v oblasti střední Moravy. Průměrně 52,5 procenta lesních pozemků je ve vzdálenosti mezi 10 a 50 km od bydliště odborného lesního hospodáře. V kategorii do 10 km se nachází průměrně 40 procent lesních pozemků a v kategorii nad 50 km 7,5 procenta lesních pozemků.

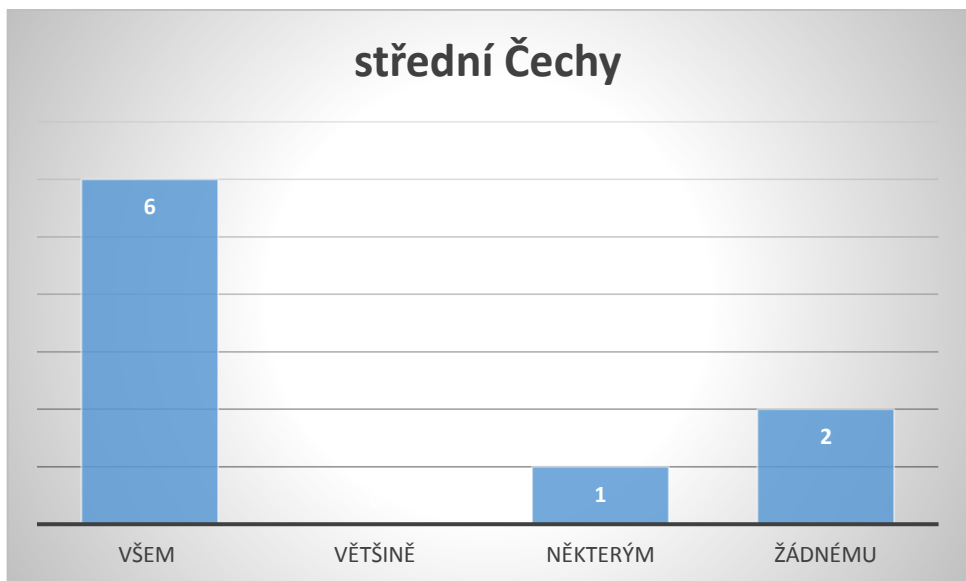

Graf číslo 21. Vzdálenost lesních pozemků od bydliště odborného lesního hospodáře ve všech oblastech celkem

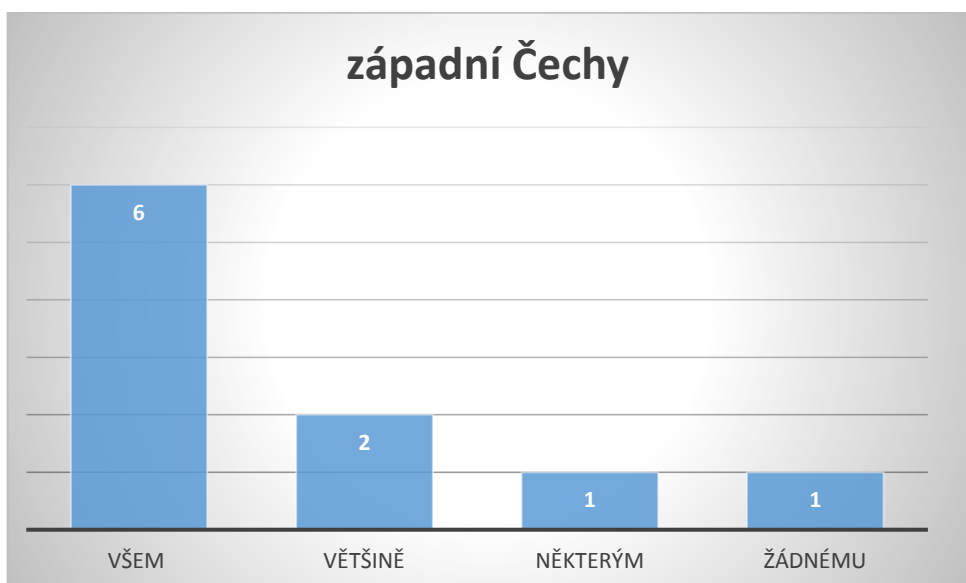
Z grafu číslo 21, který zobrazuje průměrný podíl lesních pozemků vzdálených od bydlišť odborných lesních hospodářů je zřejmé, že průměrně více než 90 procent lesních pozemků spadajících pod výkon odborného lesního hospodáře je v dojezdové vzdálenosti do 50 km od bydliště. Průměrně jedna polovina všech lesních pozemků spadajících pod výkon odborného lesního hospodáře je vzdálena do 10 km od jeho bydliště. Ve vzdálenosti nad 50 km od bydliště se nachází průměrně jen 7 procent lesních pozemků.

5.8. Otázka číslo 8

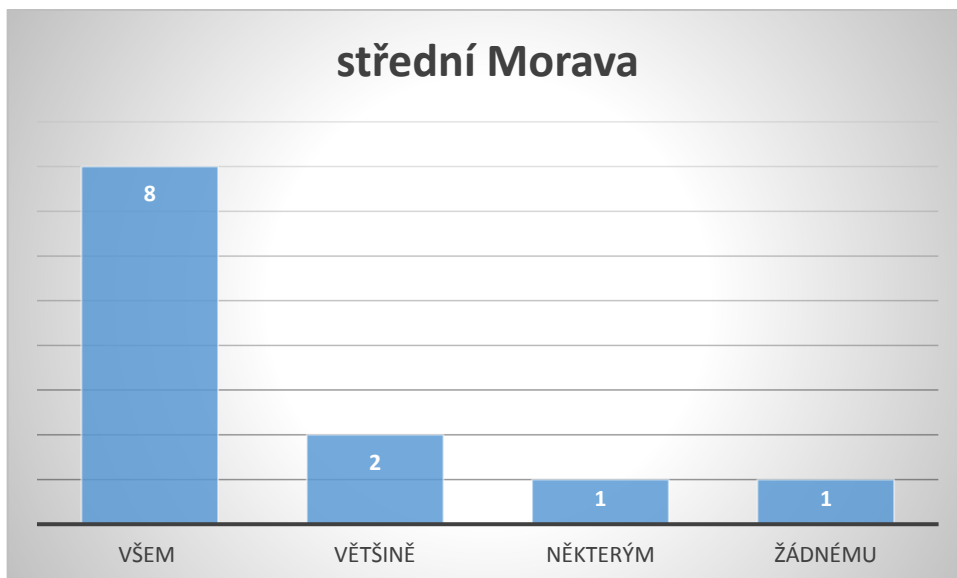
V otázce číslo 8 měli dotazovaní respondenti zaškrtnout jednu odpověď v předem připravené tabulce. Otázka zněla: „Byl jste také některým vlastníkem lesa přidělen státní správou lesů?“ Odpovídající měli na výběr ze 4 možností odpovědí: Všem; Většině; Některým a Žádnému. V této podkapitole znázorňují sloupcové grafy absolutní četnosti jednotlivých odpovědí, a grafy výsečové četnosti relativní.

Graf číslo 22. Sloupcový graf absolutní četnosti odpovědí na otázku číslo 8 v oblasti střední Čechy

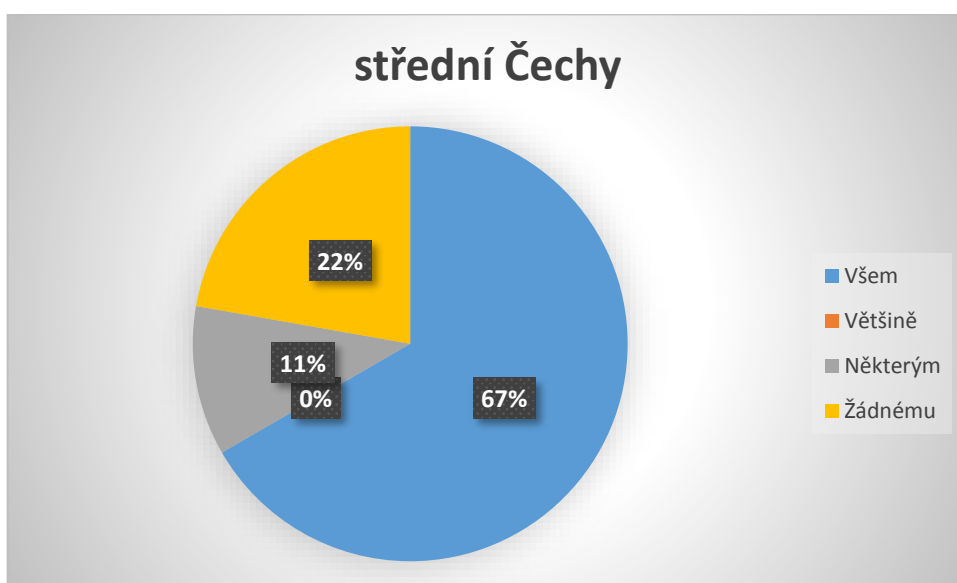

Graf číslo 23. Sloupcový graf absolutní četnosti odpovědí na otázku číslo 8 v oblasti západní Čechy

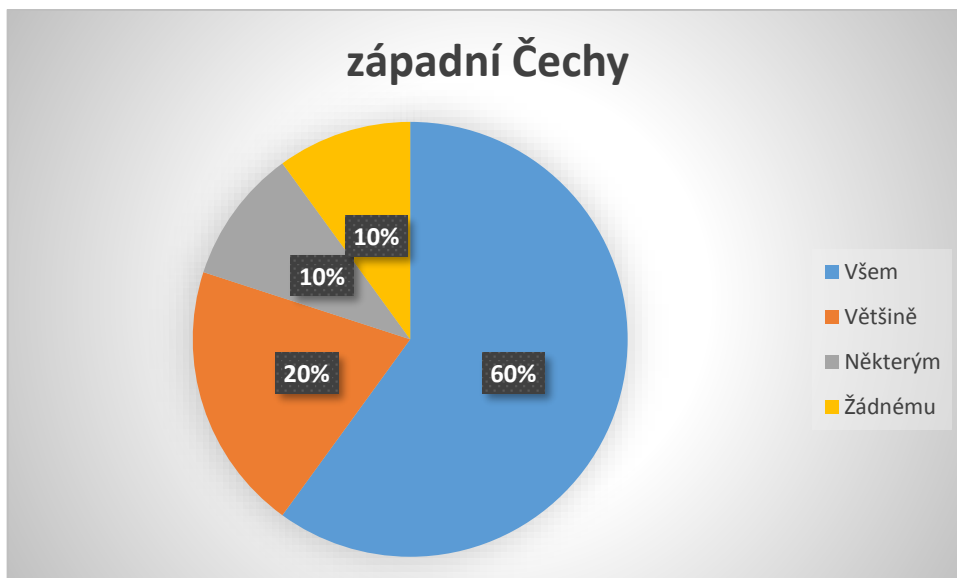
Graf číslo 24. Sloupcový graf absolutní četnosti odpovědí na otázku číslo 8 v oblasti střední Morava

Grafy číslo 22, 23 a 24 zobrazují absolutní četnosti odpovědí na otázku, zda byli odborní lesní hospodáři některým vlastníkům přiděleni státní správou lesů. Z grafů je patrné, že ve všech oblastech byla nejčastější odpověď, že byl odborný lesní hospodář přidělen všem vlastníkům lesa státní správou lesů.

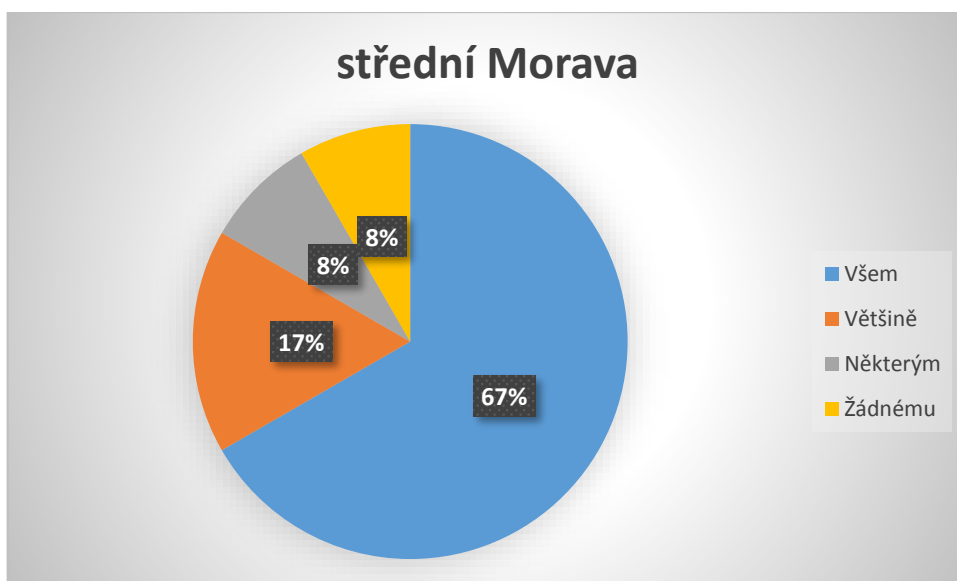

Graf číslo 25. Výsečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 8 v oblasti střední Čechy

Graf číslo 26. Výsečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 8 v oblasti západní Čechy

Graf číslo 27. Výsečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 8 v oblasti střední Morava

Grafy číslo 25, 26 a 27 zobrazují relativní četnosti odpovědí na otázku, zda byli odborní lesní hospodáři některým vlastníkům přiděleni státní správou lesů. Z grafů je patrné, že ve všech oblastech byla nejčastější odpověď, že byl odborný lesní hospodář přidělen všem vlastníkům lesa státní správou lesů. Odpověď, že odborný lesní hospodář byl přidělen všem vlastníkům lesa státní správou lesů, se v jednotlivých oblastech vyskytovala v relativní četnosti 60 až 67 procent.

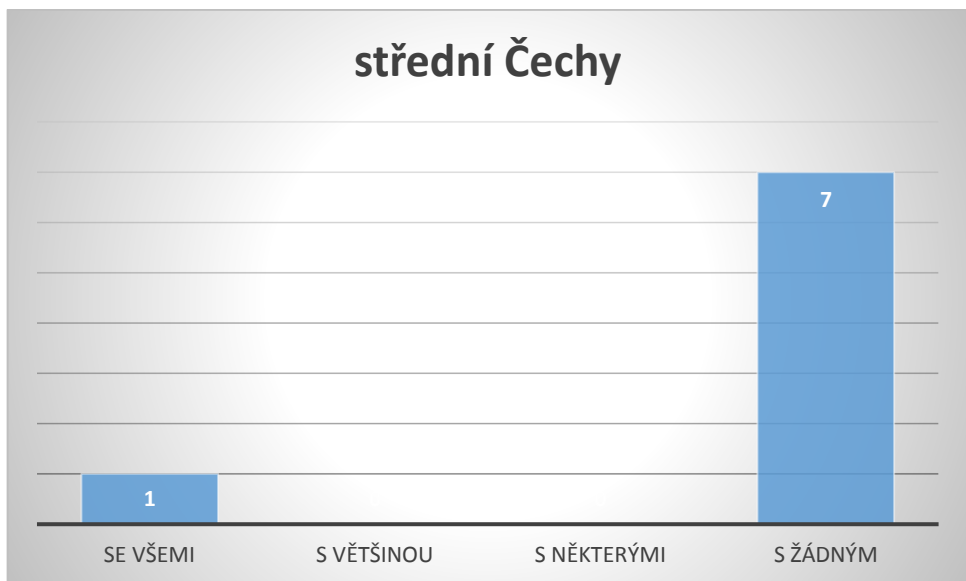

Graf číslo 28. Výšečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 8 za všechny oblasti dohromady

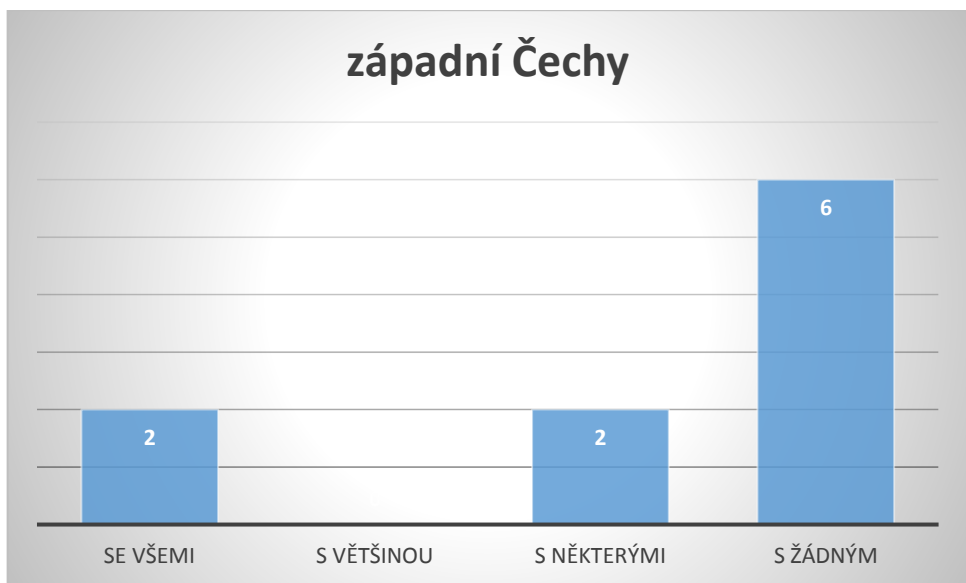
Graf číslo 28, který zobrazuje relativní četnosti odpovědí na otázku, zda byli odborní lesní hospodáři některým vlastníkům přiděleni státní správou lesů ve všech oblastech dohromady. Graf číslo 28 potvrzuje skutečnosti vyplývající z grafů číslo 25, 26 a 27, a sice, že nejčastěji, v 65 procentech případů, byly dotazovaní odborní lesní hospodáři přiděleni všem vlastníkům lesních pozemků státní správou lesů.

5.9. Otázka číslo 9

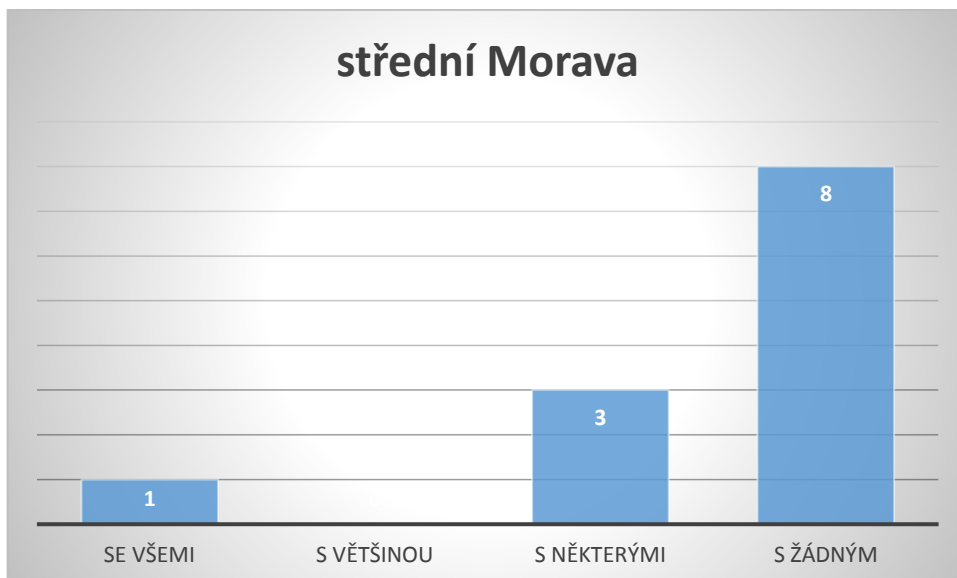
V otázce číslo 9 měli dotazovaní respondenti zaškrtnout jednu odpověď v předem připravené tabulce. Otázka zněla: „Máte s vlastníky, pro něž vykonáváte funkci odborného lesního hospodáře, uzavřenou smlouvu?“ Odpovídající měli na výběr ze 4 možností odpovědí: Se všemi; S většinou; S některými; S žádným. V této podkapitole znázorňují sloupcové grafy absolutní četnosti jednotlivých odpovědí, a grafy výšečové četnosti relativní.

Graf číslo 29. Sloupcový graf absolutní četnosti odpovědí na otázku číslo 9 v oblasti střední Čechy

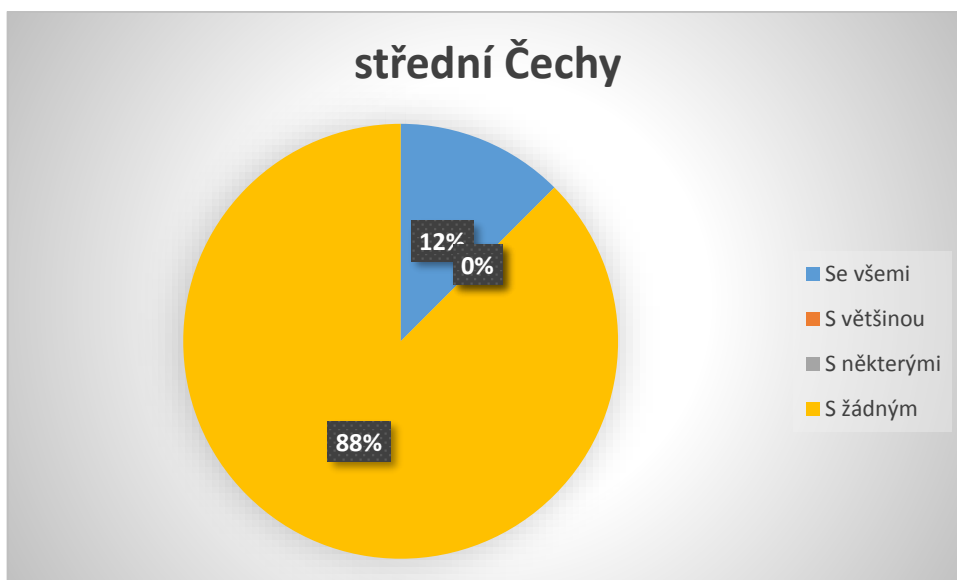

Graf číslo 30. Sloupcový graf absolutní četnosti odpovědí na otázku číslo 9 v oblasti západní Čechy

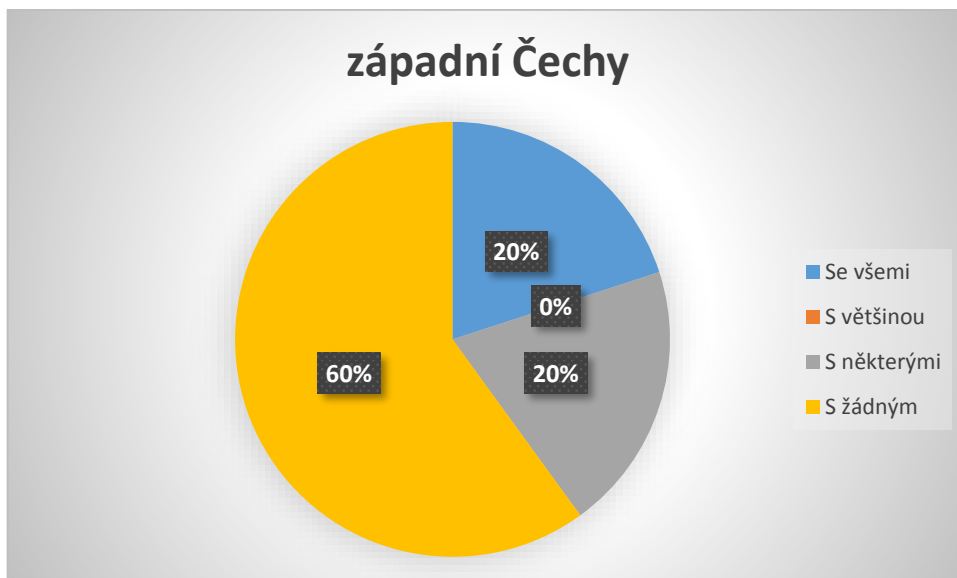

Graf číslo 31. Sloupcový graf absolutní četnosti odpovědí na otázku číslo 9 v oblasti střední Morava

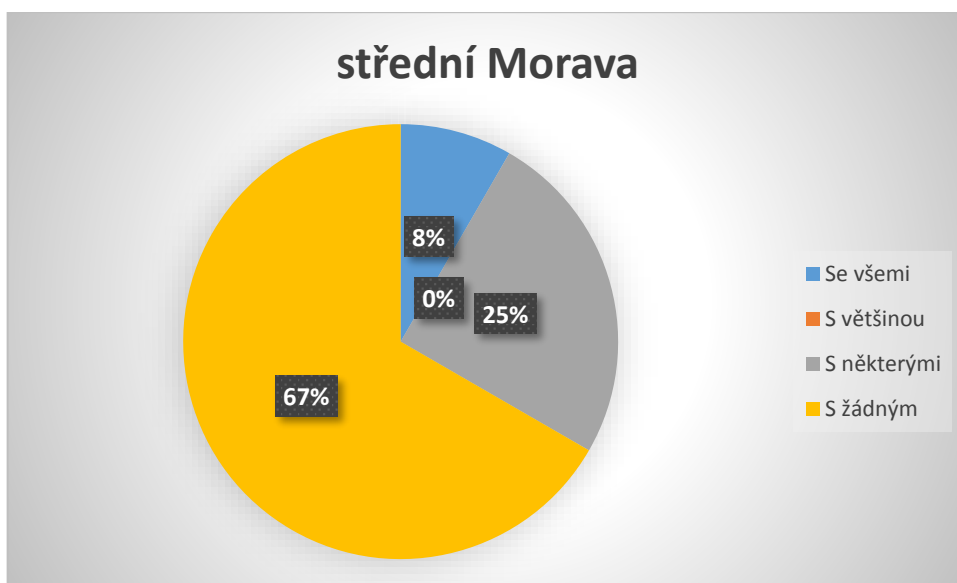
Grafy číslo 29, 30 a 31 zobrazují absolutní četnosti odpovědí na otázku, zdali mají odborní lesní hospodáři s vlastníky, pro které tuto funkci vykonávají uzavřenou smlouvu. Ze všech grafů je patrné, že ve všech oblastech byla nejčastější odpověď: S žádným.

Graf číslo 32. Výsečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 9 v oblasti střední Čechy

Graf číslo 33. Výšečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 9 v oblasti západní Čechy

Graf číslo 34. Výšečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 9 v oblasti střední Morava

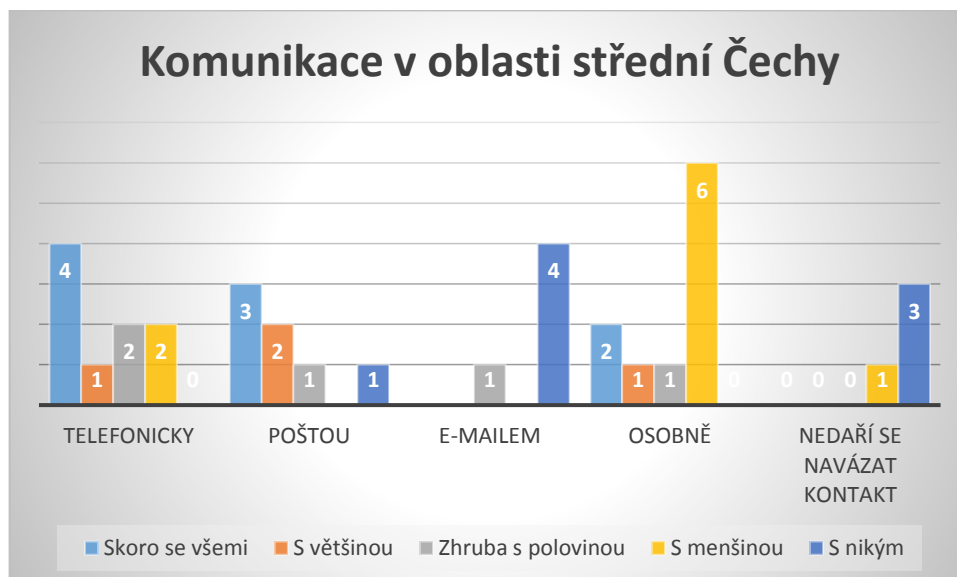
Z grafů číslo 32, 33 a 34 zobrazujících relativní četnosti odpovědí na otázku, zda mají odborní lesního hospodáři s vlastníky lesů uzavřenou smlouvu, je patrné obdobně jako z grafů zobrazující absolutní četnost odpovědí na tutéž otázku, že nejčastěji respondenti zvolili odpověď: S žádným.

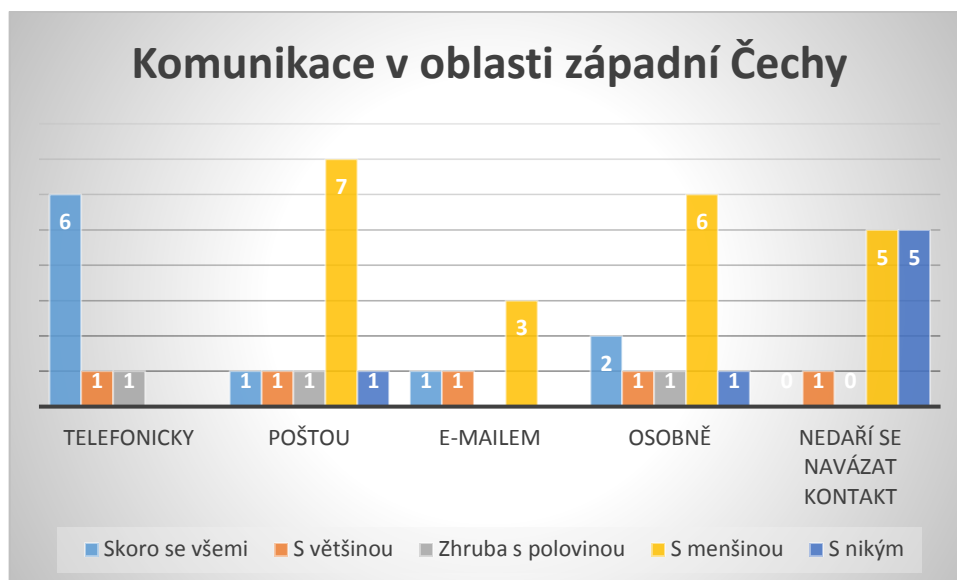
Graf číslo 35. Výšečový graf relativní četnosti odpovědí na otázku číslo 9 za všechny oblasti dohromady

5.10. Otázka číslo 10

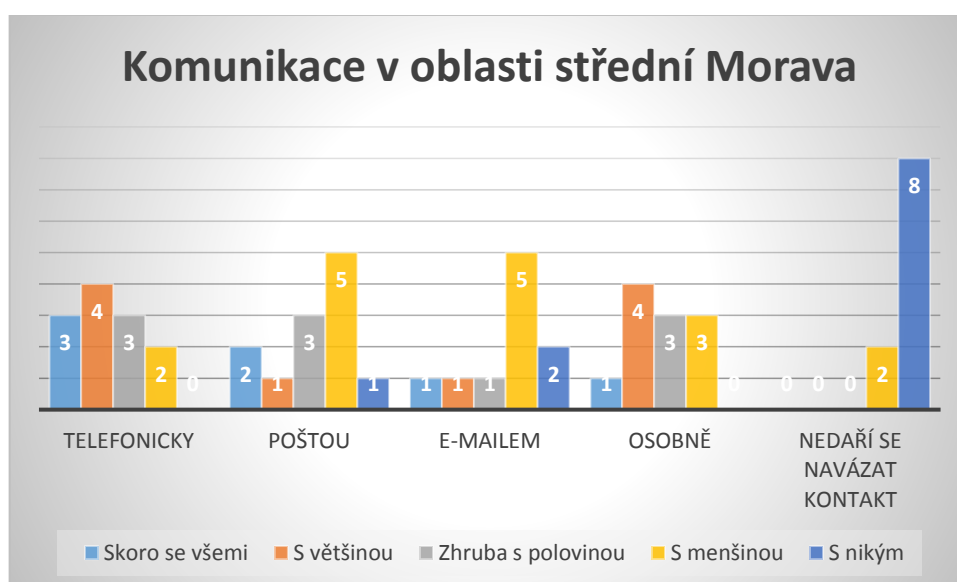
V otázce číslo 10 zaměřené na komunikaci mezi odbornými lesními hospodáři a vlastníky lesních pozemků měli dotazovaní respondenti zaškrtnout jednu odpověď v každém řádku předem připravené tabulky.

Graf číslo 36. Formy komunikace v oblasti střední Čechy

Graf číslo 37. Formy komunikace v oblasti západní Čechy

Graf číslo 38. Formy komunikace v oblasti střední Morava

Grafy číslo 36, 37 a 38 zobrazují reálné odpovědi dotazovaných respondentů v každé oblasti zvlášť. Bohužel valná většina z nich, nedodržela prosbu zaškrtnutí odpovědi v každém řádku, což se projevilo na výsledcích. I přes uvedenou skutečnost lze na výsledcích pozorovat jisté trendy, a to například:

- často zvolené odpovědi: s nikým nebo s menšinou u kategorie: nedaří se navázat kontakt

- často zvolené odpovědi: skoro se všemi nebo s většinou u kategorie: telefonicky
- často zvolené odpovědi: s menšinou nebo s nikým u kategorie: e-mailem

5.11. Otázka číslo 11

Otázka číslo 11 navazuje na předchozí otázku číslo 10, a to z toho důvodu, že dotazovaní respondenti měli za úkol odpovědět, jestli jim způsob komunikace, který uvedli v předchozí otázce, vyhovuje či nikoliv. V případě, že odpověděli, tak, že jim způsob komunikace nevyhovuje, měli napsat, jak by komunikovali raději.

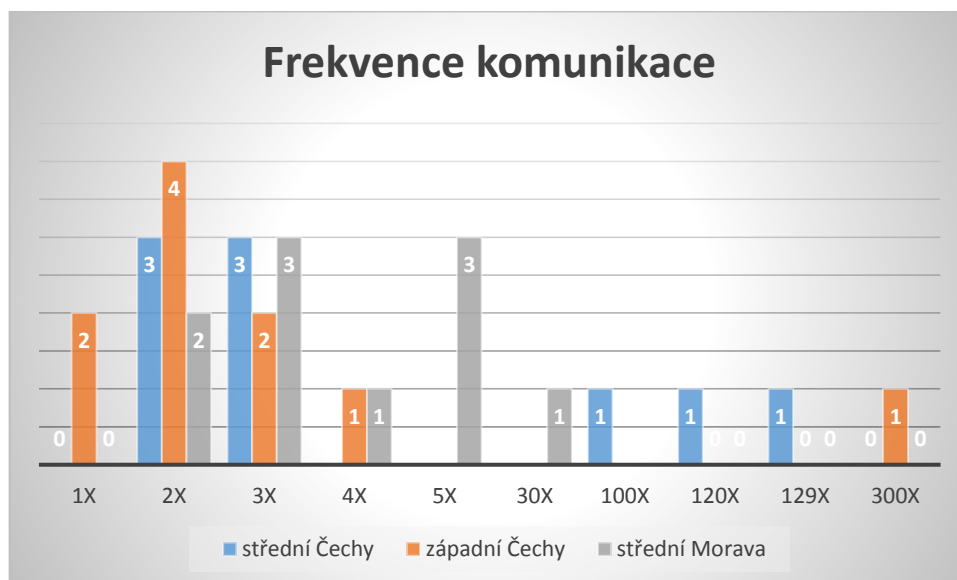
Graf číslo 39. Spokojenost s komunikací

Z Grafu číslo 39 je patrné, že skoro všem odborným lesním hospodářům stávající forma komunikace vyhovuje. Napříč všemi oblastmi byly pouze 3 respondenti, kteří uvedli, že jim stávající forma komunikace nevyhovuje, ti odpověděli, že by chtěli komunikovat pomocí e-mailu (jeden z oblasti střední Morava) nebo osobně (dva z oblasti západní Čechy).

5.12. Otázka číslo 12

V otázce číslo 12 měli dotazovaní respondenti uvést, kolikrát za rok se odhadem schází nebo komunikují s jednotlivými vlastníky lesa.

Graf číslo 40. Frekvence komunikace odborných lesních hospodářů s vlastníky lesa

Graf číslo 40 zobrazuje uvedené odpovědi a jejich absolutní četnosti v jednotlivých oblastech. Jestliže odhlédneme od extrémů zjistíme, že nejčastěji se odborní lesní hospodáři schází, nebo jiným způsobem komunikují, s vlastníky lesních pozemků 1x až 3x ročně.

5.13. Otázka číslo 13

Otázka číslo 13 navazuje na předchozí otázku číslo 12, neboť dotazovaní respondenti zde měli zaškrtnout jednu odpověď říkající, jestli jim vyhovuje četnost komunikace jimi uvedená v předchozí otázce. Dotazovaní respondenti měli zaškrtnout jednu odpověď v předem připravené tabulce.

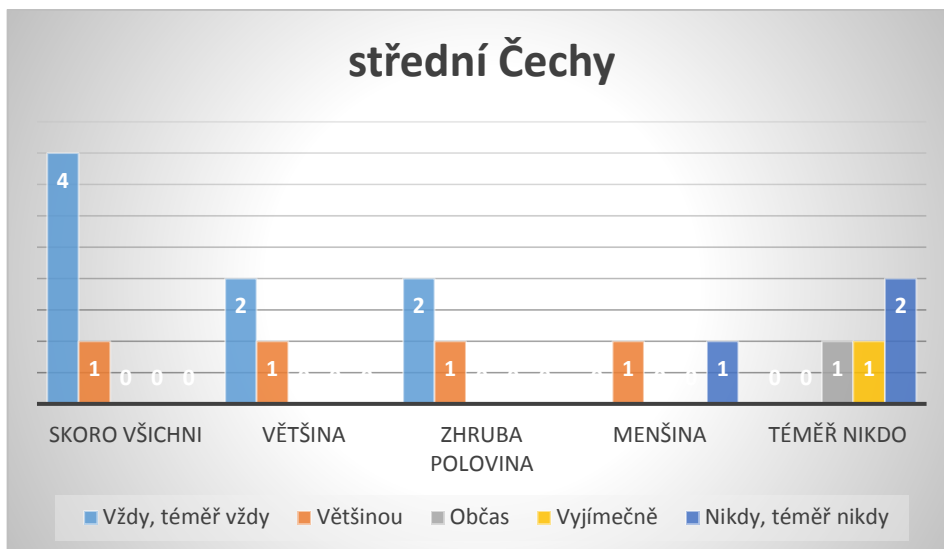

Graf číslo 41. Spokojenost s četností komunikace mezi odbornými lesními hospodáři a vlastníky lesů

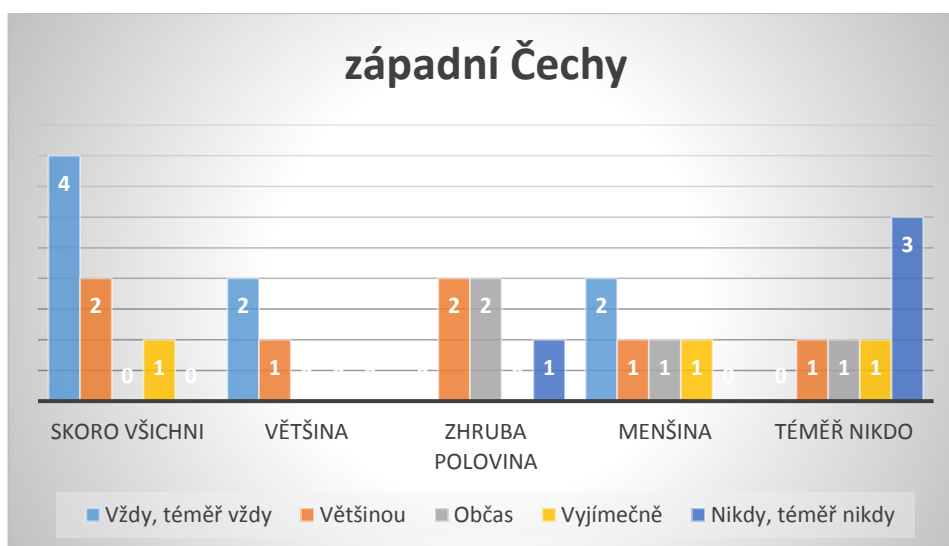
Graf číslo 41, který ukazuje spokojenost odborných lesních hospodářů s četností komunikace ukazuje, že ani jeden z dotázaných respondentů neodpověděl že by komunikace bylo přespříliš. Spokojenost s četností komunikace vyjádřilo celkem 60 procent respondentů v oblasti střední Čechy, 63 procent v oblasti západní Čechy a 75 procent v oblasti střední Morava. Zbylí odborní lesní hospodáři nejsou se stávající četností komunikace spokojeni a uvítali by častější komunikaci.

5.14. Otázka číslo 14

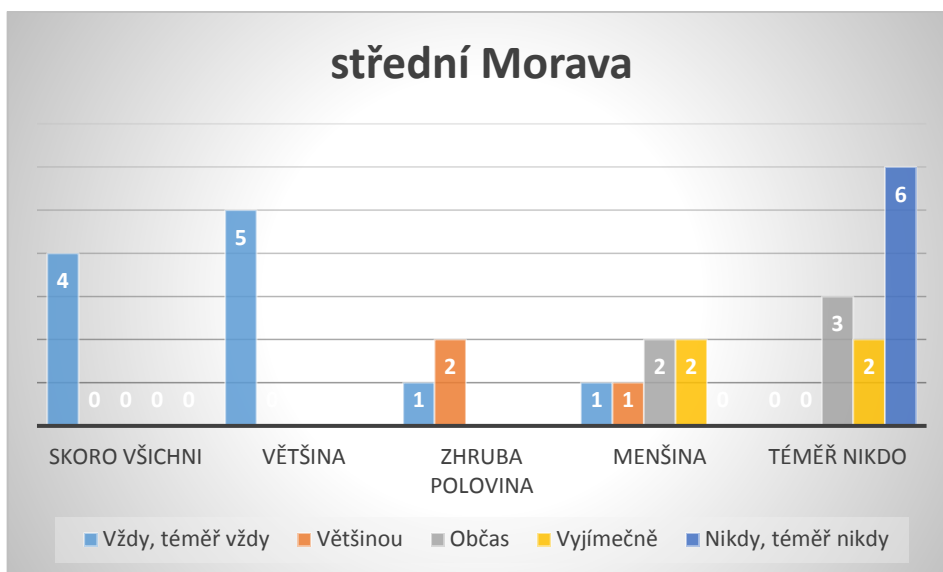
V otázce číslo 14 odpovídali dotazovaní respondenti na otázku, zda vlastníci lesa respektují doporučení odborných lesních hospodářů. Dotazovaní respondenti měli zaškrtnout odpověď v jednom nebo více řádcích v předem připravené tabulce, ale většina z nich zvolila odpověď jen v jednom řádku.

Graf číslo 42. Míra respektování doporučení odborných lesních hospodářů v oblasti střední Čechy

Graf číslo 43. Míra respektování doporučení odborných lesních hospodářů v oblasti západní Čechy

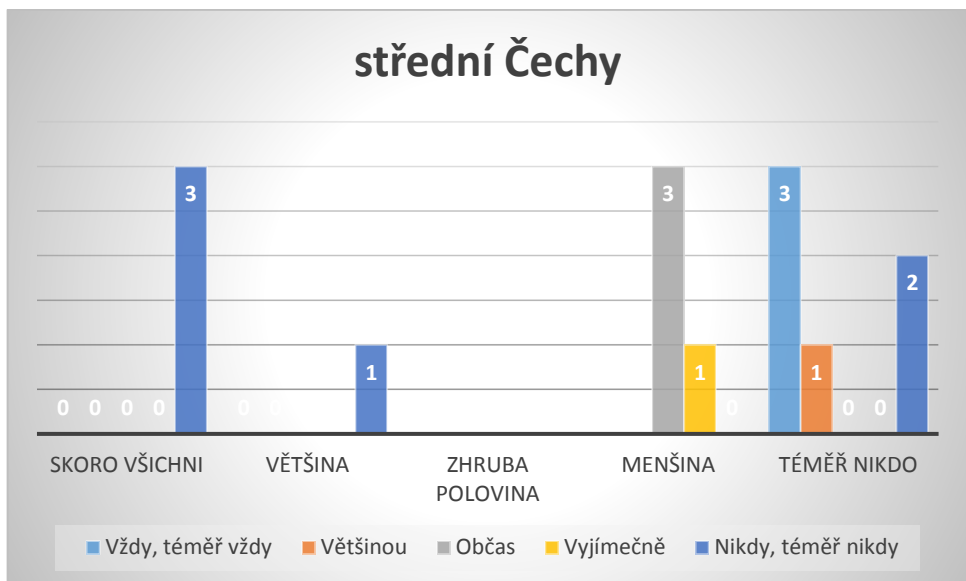

Graf číslo 44. Míra respektování doporučení odborných lesních hospodářů v oblasti střední Morava

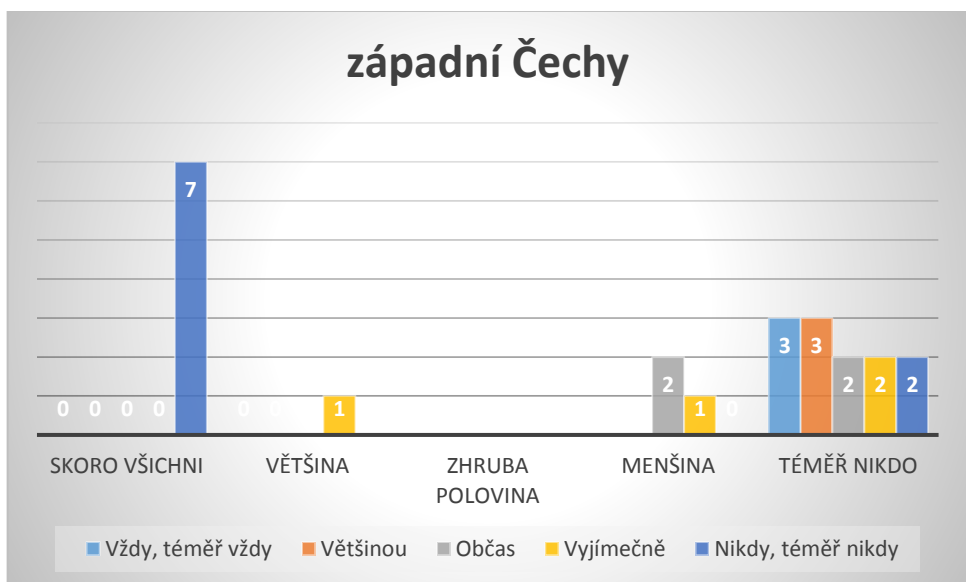
V grafech číslo 42, 43 a 44 zobrazujících míru respektování doporučení od odborných lesních hospodářů vlastníkům lesních pozemků můžeme pozorovat, že v oblasti střední Morava skoro všichni vlastníci lesů, nebo alespoň jejich většina, vždy nebo téměř vždy respektují doporučení odborných lesních hospodářů. Napříč všemi oblastmi se dotazovaní odborní lesní hospodáři shodli na tom, že vlastníků nikdy nebo téměř nikdy nerespektujících doporučení odborných lesních hospodářů je minimum.

5.15. Otázka číslo 15

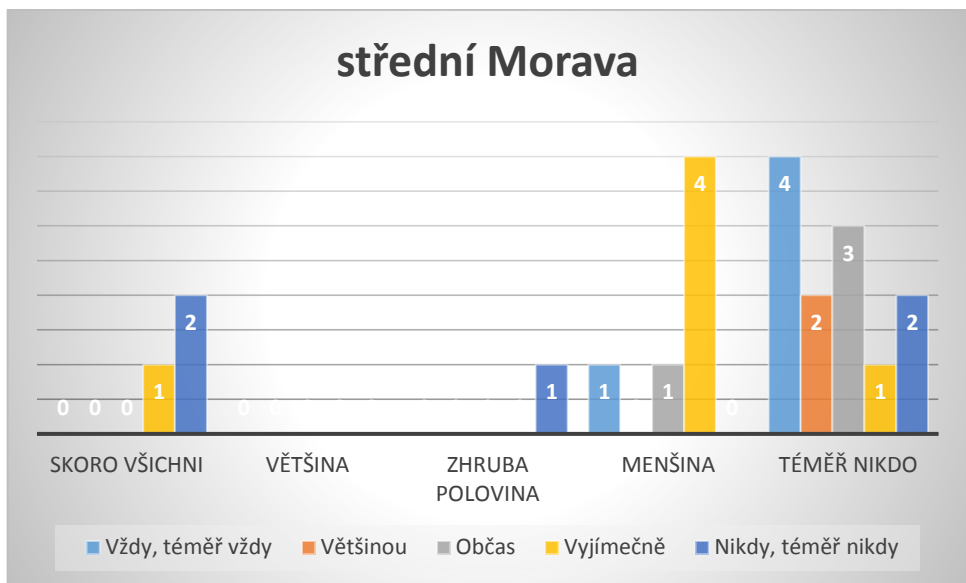
V otázce číslo 15 odpovídali dotazovaní respondenti na otázku, zda je vlastníci lesa nutí do činností odporujících lesnímu zákonu, nebo do činností, s nimiž nesouhlasí. Dotazovaní respondenti měli zaškrtnout odpověď v jednom nebo více řádcích v předem připravené tabulce, ale většina z nich zvolila odpověď jen v jednom řádku.

Graf číslo 45. Odpovědi na otázku číslo 15 v oblasti střední Čechy

Graf číslo 46. Odpovědi na otázku číslo 15 v oblasti západní Čechy

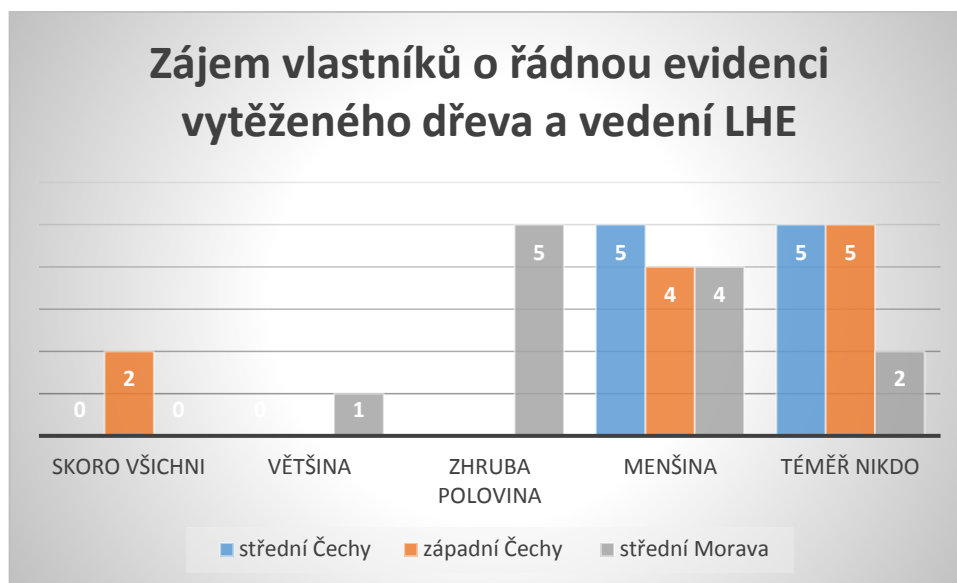

Graf číslo 47. Odpovědi na otázku číslo 15 v oblasti střední Morava.

Z grafů číslo 45, 46 a 47 je patrné, že odborní lesní hospodáři nejsou vlastníky lesů nuceni do jednání odporující lesnímu zákonu, a pokud ano, tak velmi zřídka.

5.16. Otázka číslo 16

V otázce číslo 16 měli dotazovaní respondenti odpovídat na otázku, zda mají vlastníci lesních pozemků zájem o řádnou evidenci vytěženého dřeva a o vedení lesní hospodářské evidence. Dotazovaní odborní lesní hospodáři měli zaškrtnout odpověď v jednom řádku v předem připravené tabulce.

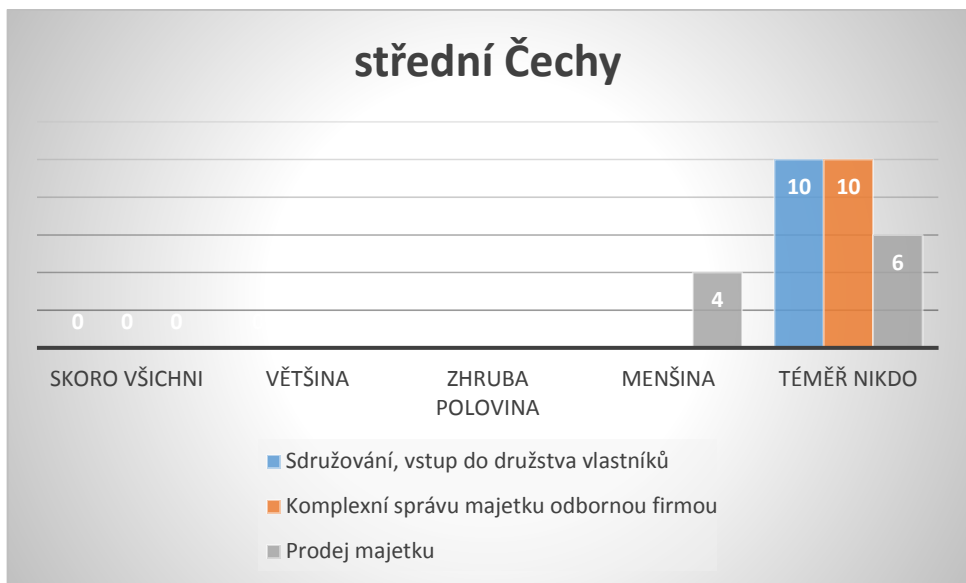

Graf číslo 48. Zájem vlastníků o řádnou evidenci vytěženého dřeva a vedení LHE

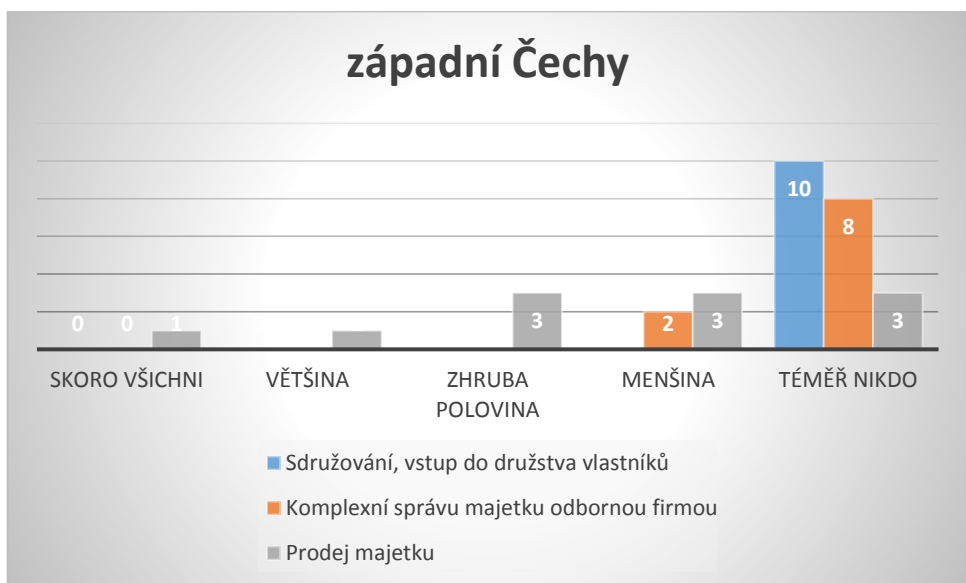
Z grafu číslo 48, který ukazuje zájem vlastníků lesních pozemků o řádnou evidenci vytěženého dřeva a vedení lesní hospodářské evidence, je patrné, že v oblasti střední Čechy uvedla polovina odborných lesních hospodářů odpověď téměř nikdo a polovina menšina. V oblasti západní Čechy uvedlo 18 procent odborných lesních hospodářů, že zájem mají skoro všichni vlastníci lesních pozemků, zbytek uvedl odpověď menšina, konkrétně 36 procent, nebo téměř nikdo, konkrétně 45 procent.

5.17. Otázka číslo 17

V otázce číslo 17 měli dotazovaní respondenti odpovídat na otázku, zda zaregistrovali v posledních 2 letech zájem vlastníků o vstup do družstva vlastníků, o komplexní správu majetku nebo o prodej majetku. Dotazovaní odborní lesní hospodáři měli zaškrtnout odpověď v každém řádku do předem připravené tabulky.

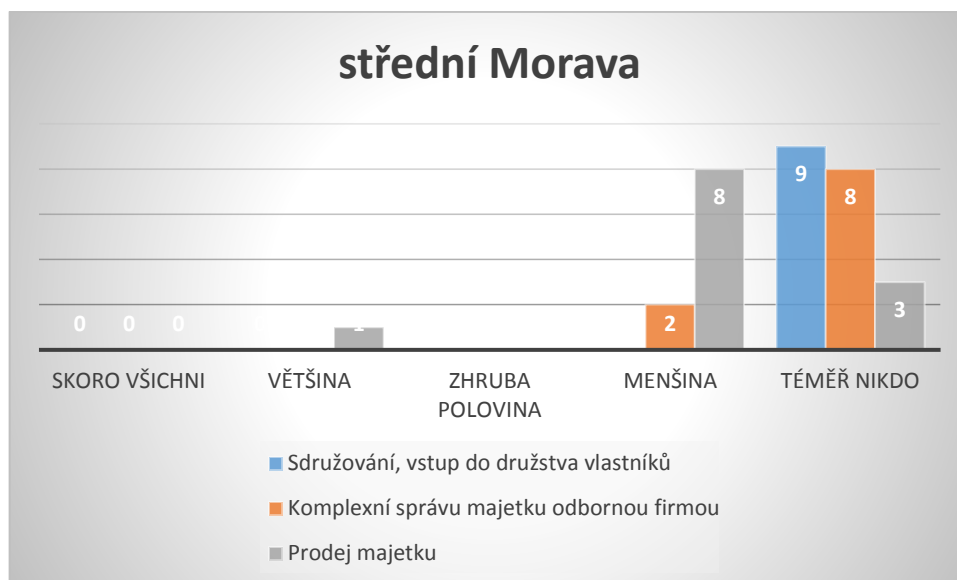

Graf číslo 49. Zájem vlastníků lesních pozemků o vstup do družstva vlastníků, o komplexní správu majetku odbornou firmou nebo o prodej majetku v oblasti střední Čechy

Graf číslo 50. Zájem vlastníků lesních pozemků o vstup do družstva vlastníků, o komplexní správu majetku odbornou firmou nebo o prodej majetku v oblasti západní Čechy

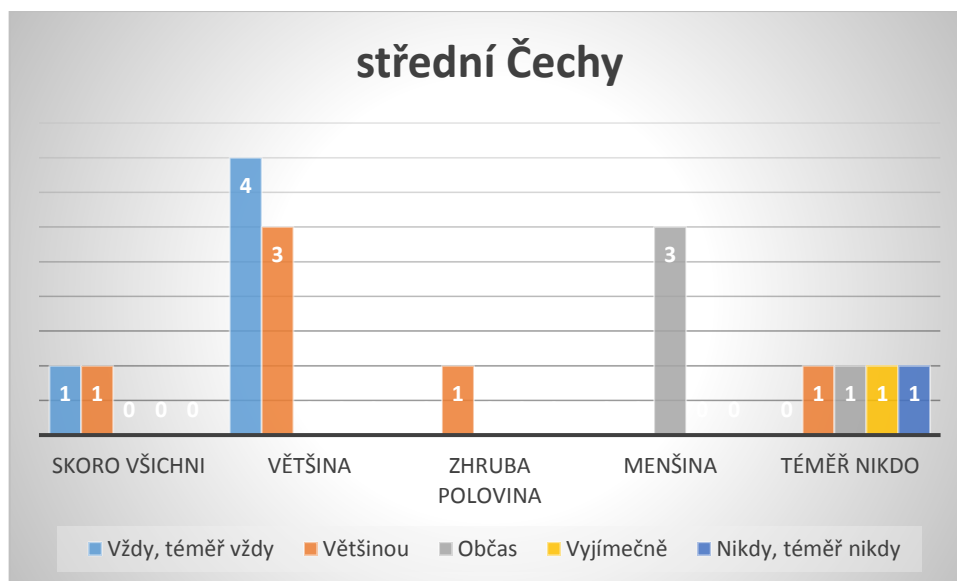

Graf číslo 51. Zájem vlastníků lesních pozemků o vstup do družstva vlastníků, o komplexní správu majetku odbornou firmou nebo o prodej majetku v oblasti střední Morava

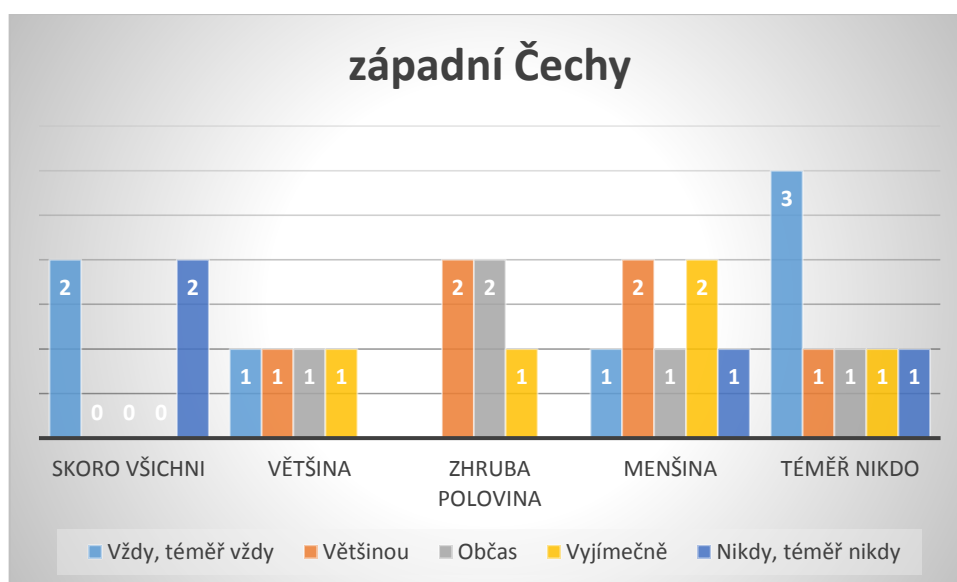
Grafy číslo 49, 50 a 51 ukazují zájem vlastníků lesních pozemků o vstup do družstva vlastníků, o komplexní správu majetku odbornou firmou a o prodej majetku v posledních dvou letech. Z grafů je jasně patrné, že nikdo z vlastníků lesních pozemků nemá zájem o sdružování do družstva vlastníků. Dále z grafů můžeme vyčíst, že o komplexní správu majetku odbornou firmou mezi vlastníky lesních pozemků také není velký zájem. V otázce zájmu o prodej majetku je situace o něco odlišná, v oblasti střední Čechy odpověděli 4 odborní lesní hospodáři z 10, že menšina vlastníků má o prodej zájem. V oblasti západní Čechy zvolil jeden odborný lesní hospodář odpověď skoro všichni, jeden většina a 3 zhruba polovina. V oblasti střední Morava uvedl jeden odborný lesní hospodář odpověď většina.

5.18 Otázka číslo 18

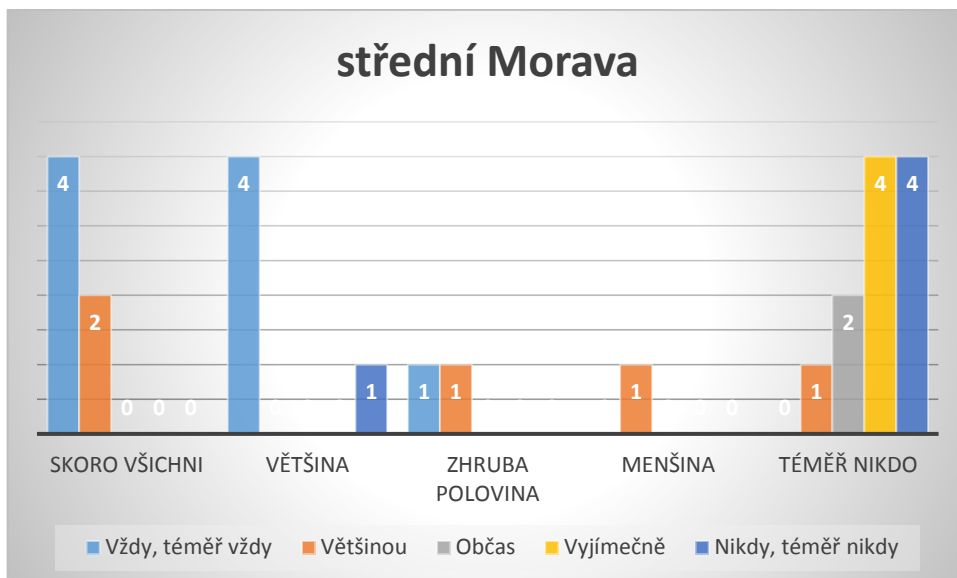
V otázce číslo 18 měli dotazovaní respondenti odpovídat na otázku, jak by charakterizovali komunikaci s vlastníky lesních pozemků podle jejich ochoty najít si čas. Dotazovaní odborní lesní hospodáři měli brát v potaz pouze vlastníky, se kterými se daří navázat kontakt. Dotazovaní odborní lesní hospodáři měli zaškrtnout odpověď v každém řádku do předem připravené tabulky.

Graf číslo 52. Odpovědi na otázku číslo 18 v oblasti střední Čechy

Graf číslo 53. Odpovědi na otázku číslo 18 v oblasti západní Čechy

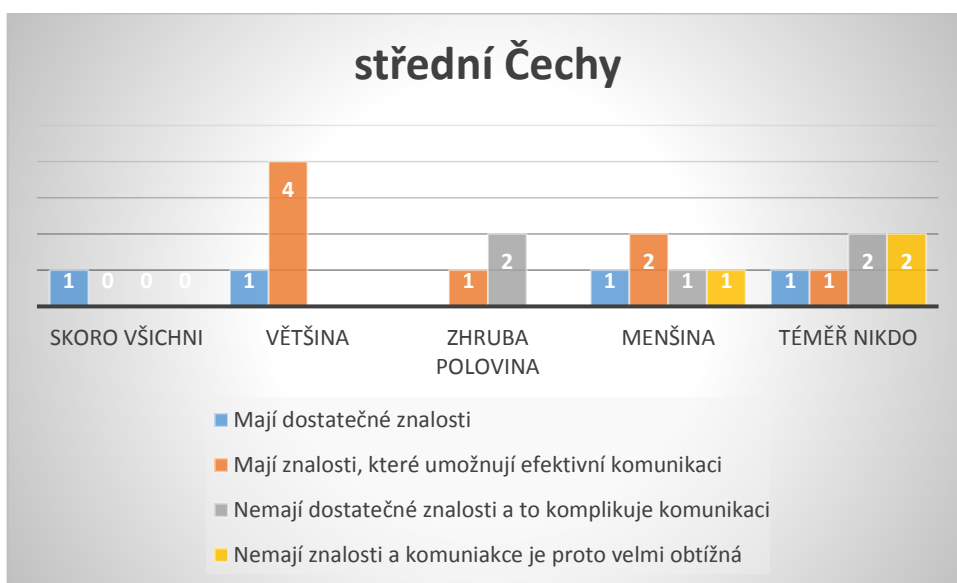

Graf číslo 54. Odpovědi na otázku číslo 18 v oblasti střední Morava

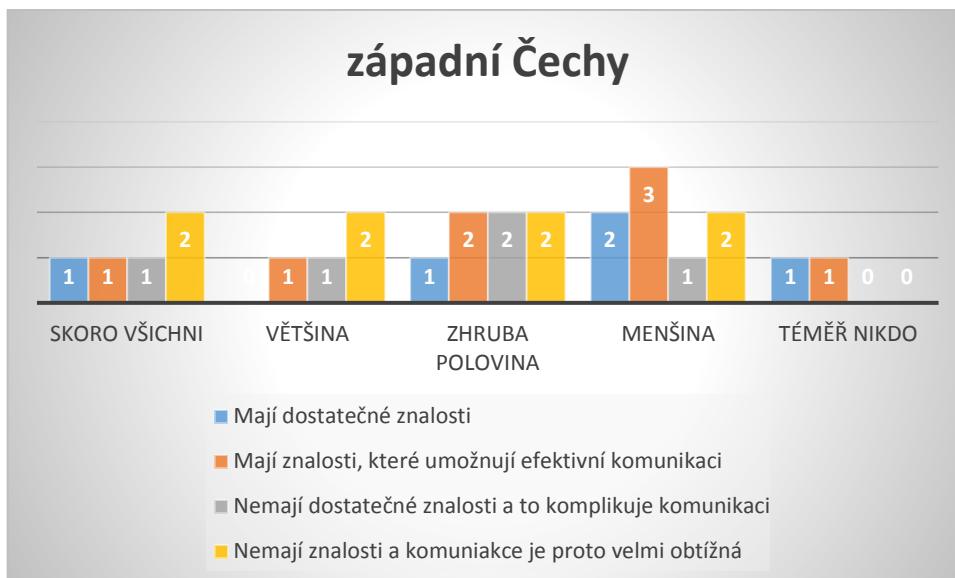
Grafy číslo 52, 53 a 54 se shodují například v tom, že většina vlastníků má čas téměř vždy.

5.19 Otázka číslo 19

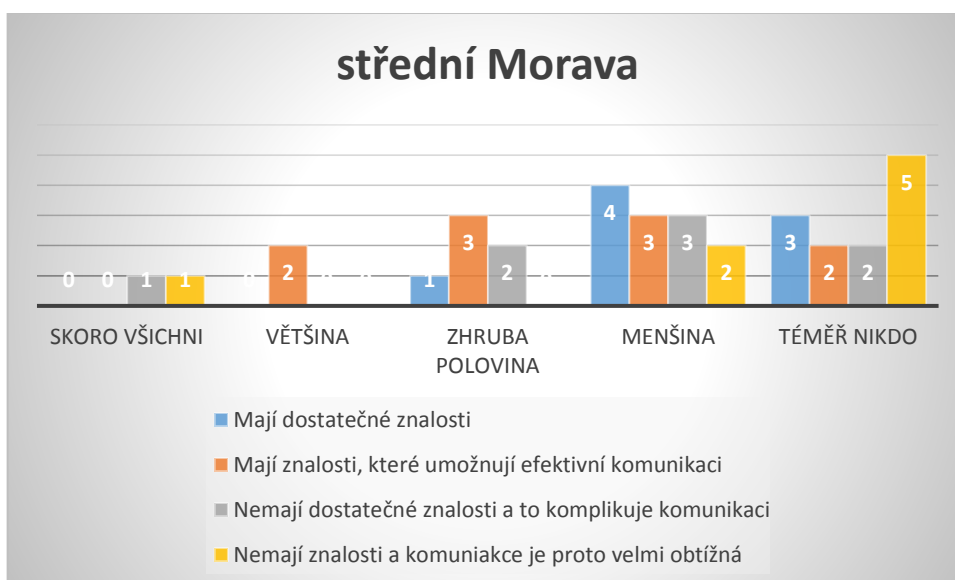
V otázce číslo 19 odpovídali dotazovaní odborní lesní hospodáři na otázku ohledně znalostí vlastníků a jejich dopad na komunikaci s nimi. Dotazovaní odborní lesní hospodáři odpovídali do předem připravené tabulky.

Graf číslo 55. Odpovědi na otázku číslo 19 v oblasti střední Čechy

Graf číslo 56. Odpovědi na otázku číslo 19 v oblasti západní Čechy

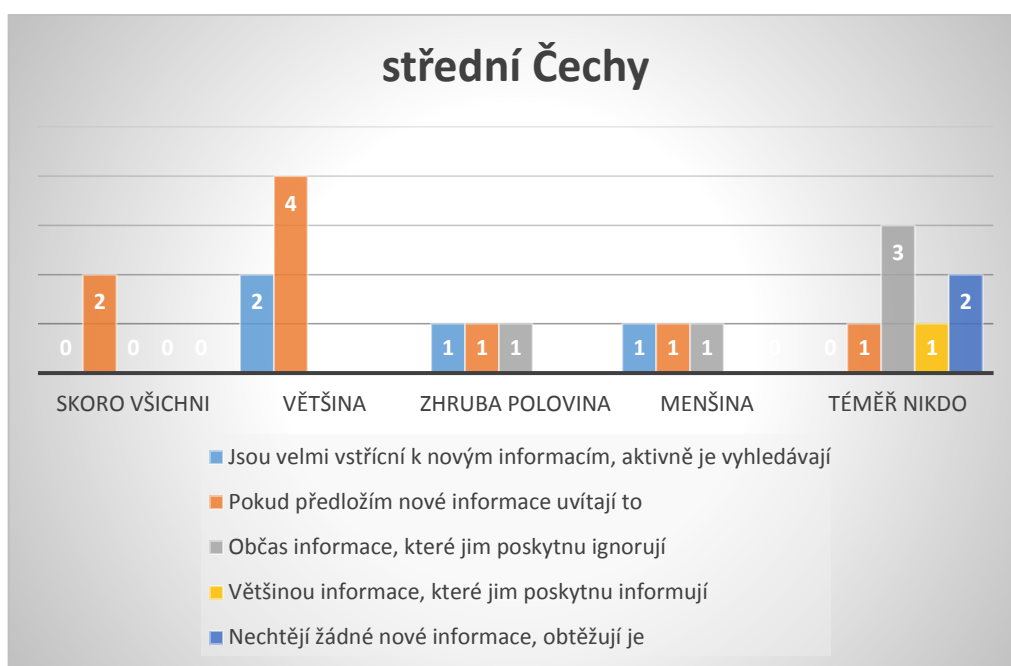

Graf číslo 57. Odpovědi na otázku číslo 19 v oblasti střední Morava

Grafy číslo 55, 56 a 57 zobrazují odpovědi dotazovaných odborných lesních hospodářů na otázku týkající se znalostí vlastníků lesních pozemků. Napříč všemi oblastmi se dotazovaní odborní lesní hospodáři shodují v tom, že dostatečné znalosti má spíše menšina vlastníků. V oblasti střední Morava a střední Čechy dotazovaní odborní lesní hospodáři uvádějí, že téměř nikdo nebo spíše menšina vlastníků nemá žádné znalosti, což komplikuje komunikaci.

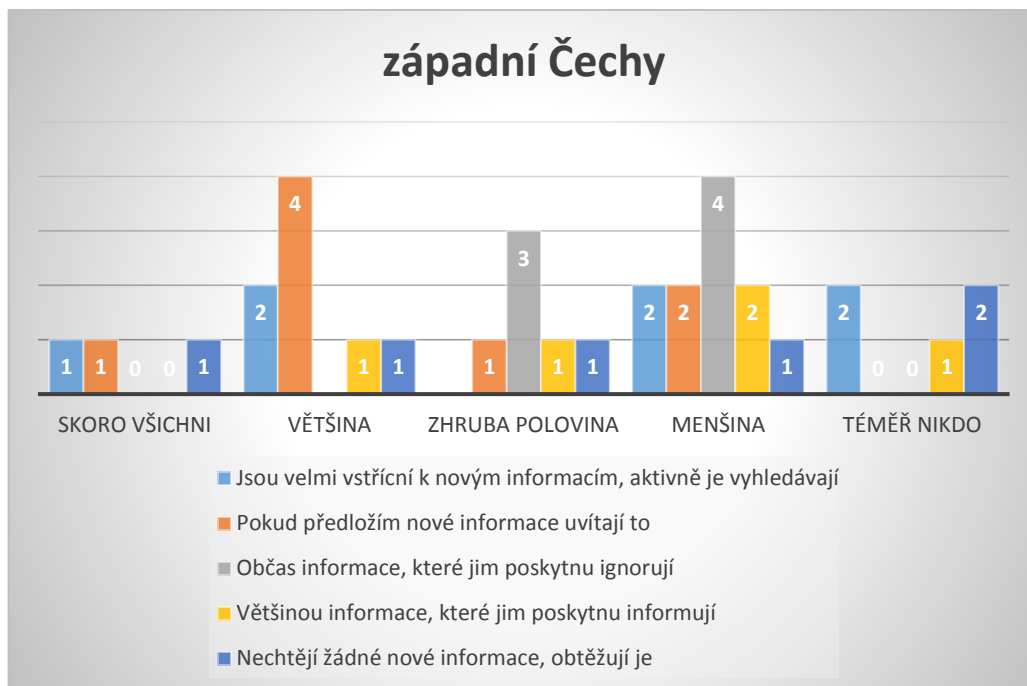
5.20 Otázka číslo 20

V otázce číslo 20 měli dotazovaní odborní lesní hospodáři charakterizovat vlastníky lesních pozemků podle jejich ochoty přijímat nové informace včetně dopadu na komunikaci. Dotazovaní odborní lesní hospodáři měli zaškrtnout odpověď v předem připravené tabulce.

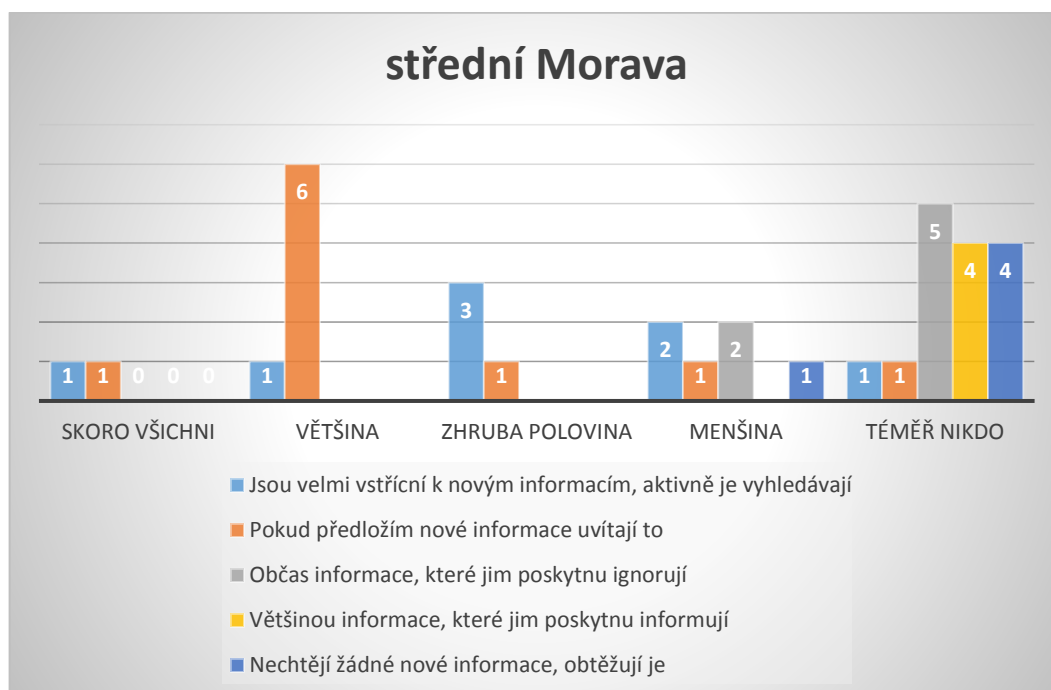

Graf číslo 58. Charakteristika vlastníků podle jejich ochoty přijímat nové informace v oblasti střední Čechy

Z grafu číslo 58 je patrné, že pokud odborný lesní hospodář předloží vlastníků lesních pozemků nové informace, většina z nich nebo skoro všichni to uvítají. Naopak menšina vlastníků lesních pozemků, nebo téměř nikdo, neignoruje informace poskytované odbornými lesními hospodáři.

Graf číslo 59. Charakteristika vlastníků podle jejich ochoty přijímat nové informace v oblasti západní Čechy

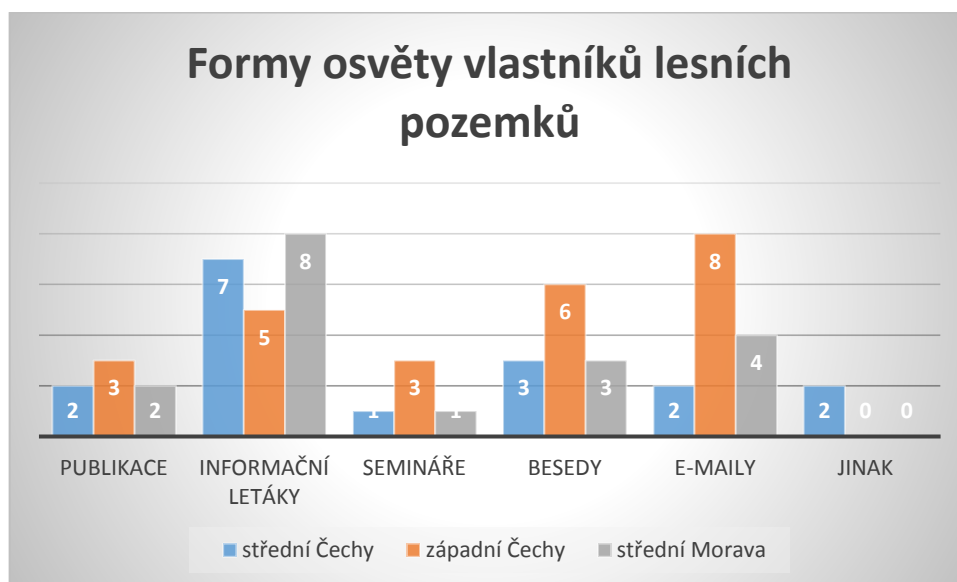

Graf číslo 60. Charakteristika vlastníků podle jejich ochoty přijímat nové informace v oblasti střední Morava

Z grafu číslo 59 je patrné, že pokud odborný lesní hospodář předloží vlastníkům lesních pozemků nové informace, většina z nich to uvítá. Naopak menšina, nebo až polovina vlastníků lesů, občas informace poskytované odbornými lesními hospodáři ignoruje, to je malé zhoršení oproti situaci v oblasti střední Čechy. Graf číslo 60 potvrzuje, že většina vlastníků nové informace od odborných lesních hospodářů uvítá, a naopak téměř nikdo je neignoruje. Situace se zde zdá být nejlepší, co se týče ochoty vlastníků lesních pozemků přijímat nové informace, od odborných lesních hospodářů.

5.21. Otázka číslo 21

V otázce číslo 21 měli odborní lesní hospodáři vybrat jednu nebo několik možností, jak by se měla, podle jejich názoru, provádět osvěta vlastníků lesních pozemků.

Graf číslo 61. Formy osvěty vlastníků lesních pozemků

Graf číslo 61 dokládá, že dotazovaní odborní lesní hospodáři nejčastěji volili odpovědi informační letáky a e-maily, relativně často se ještě opakovala odpověď besedy. Dva odborní lesní hospodáři z oblasti střední Čechy uvedli možnost jinak a do dotazníků napsali své nápady, byly to tisk a veřejnoprávní televize, nebo požadavek zaslat vlastníkům lesních pozemků základní informace o lesním hospodářském celku a základní informace o hospodaření v lesích ve chvíli schvalování nových lesních hospodářských osnov pomocí doporučeného dopisu.

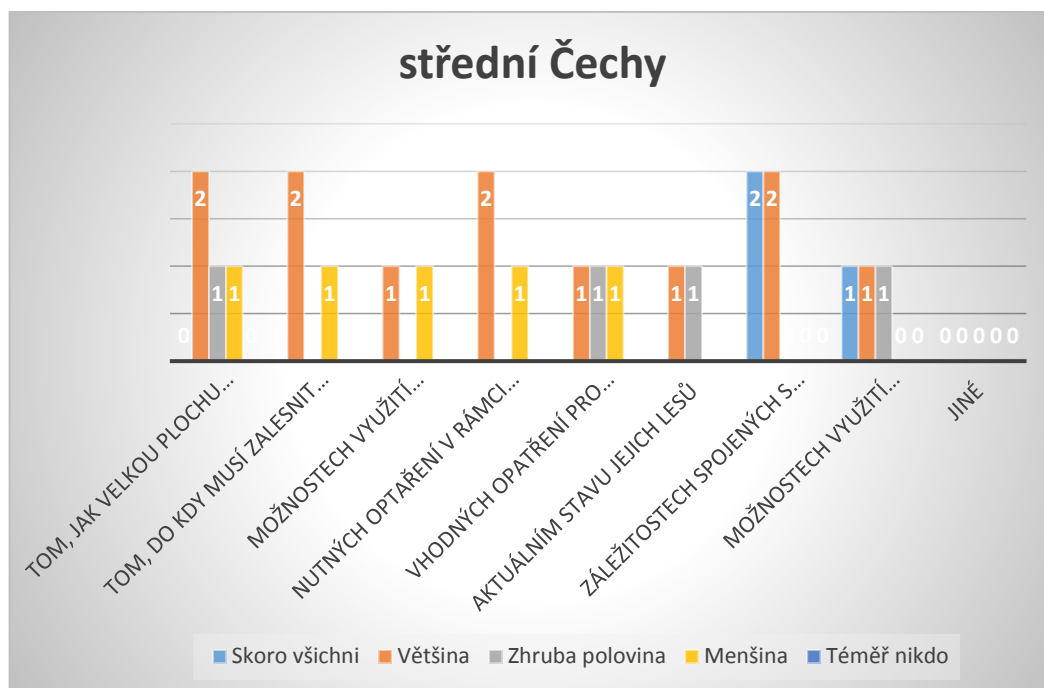
5.22. Otázka číslo 22

V otázce číslo 22 měli dotazovaní odborní lesní hospodáři odpovídat na to, o čem nejčastěji informují vlastníky lesních pozemků. Dotazovaní odborní lesní hospodáři odpovídali do předem připravené tabulky.

Tabulka číslo 27. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 22 v oblasti střední Čechy

	Skoro všichni	Většina	Zhruba polovina	Menšina	Téměř nikdo
O tom, jak velkou plochu lesa můžou najednou vytěžit.	0	2	1	1	0
O tom, do kdy musí zalesnit holinu po provedené mýtní těžbě.	0	2	0	1	0
O možnostech využití přirozené obnovy.	0	1	0	1	0
O nutných opatřeních v rámci ochrany lesa.	0	2	0	1	0
O vhodných opatřeních pro pěstování lesa.	0	1	1	1	0
O aktuálním stavu jejich lesů.	0	1	1	0	0
O záležitostech spojených s kůrovcovou kalamitou.	2	2	0	0	0
O možnostech využití finančních příspěvků od státu.	1	1	1	0	0
Jiné.	0	0	0	0	0

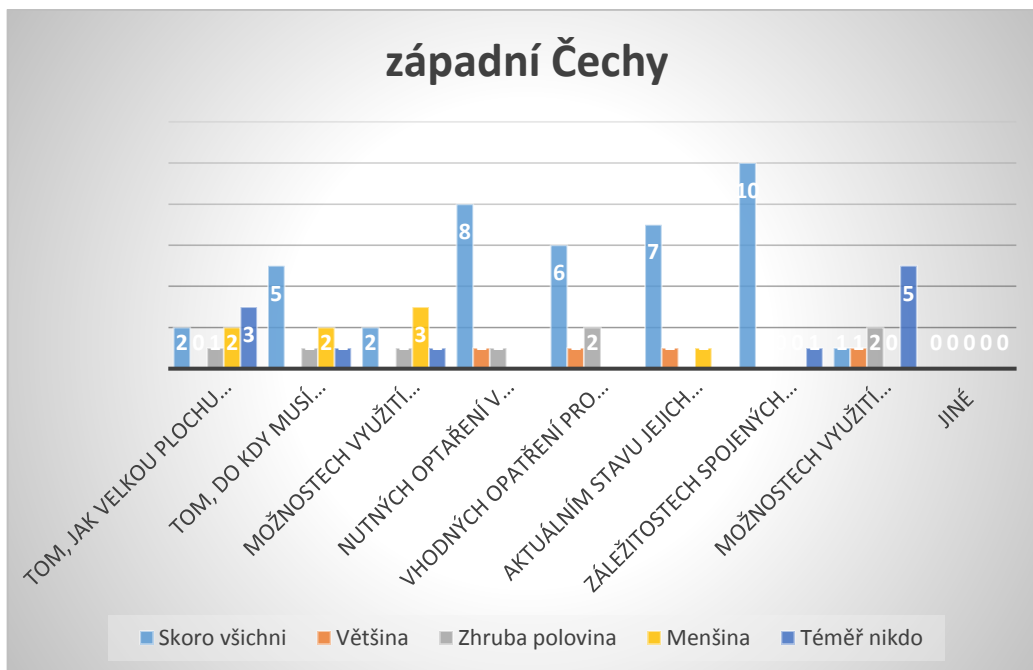

Graf číslo 62. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 22 v oblasti střední Čechy

Graf číslo 62 a tabulka číslo 28 ukazují, že v oblasti střední Čechy informují odborní lesní hospodáři většinu vlastníků lesních pozemků o tom, jak velkou plochu lesa mohou najednou vytěžit, o tom, do kdy musí zalesnit holinu po provedené mýtní těžbě, o nutných opatření v rámci ochrany lesa a o záležitostech spojených s kůrovcovou kalamitou.

Tabulka číslo 28. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 22 v oblasti západní Čechy

	Skoro všichni	Většina	Zhruba polovina	Menšina	Téměř nikdo
O tom, jak velkou plochu lesa můžou najednou vytěžit.	2	0	1	2	3
O tom, do kdy musí zalesnit holinu po provedené mýtní těžbě.	5	0	1	2	1
O možnostech využití přirozené obnovy.	2	0	1	3	1
O nutných opatřeních v rámci ochrany lesa.	8	1	1	0	0
O vhodných opatřeních pro přestování lesa.	6	1	2	0	0
O aktuálním stavu jejich lesů.	7	1	0	1	0
O záležitostech spojených s kůrovcovou kalamitou.	10	0	0	0	1
O možnostech využití finančních příspěvků od státu.	1	1	2	0	5
Jiné.	0	0	0	0	0

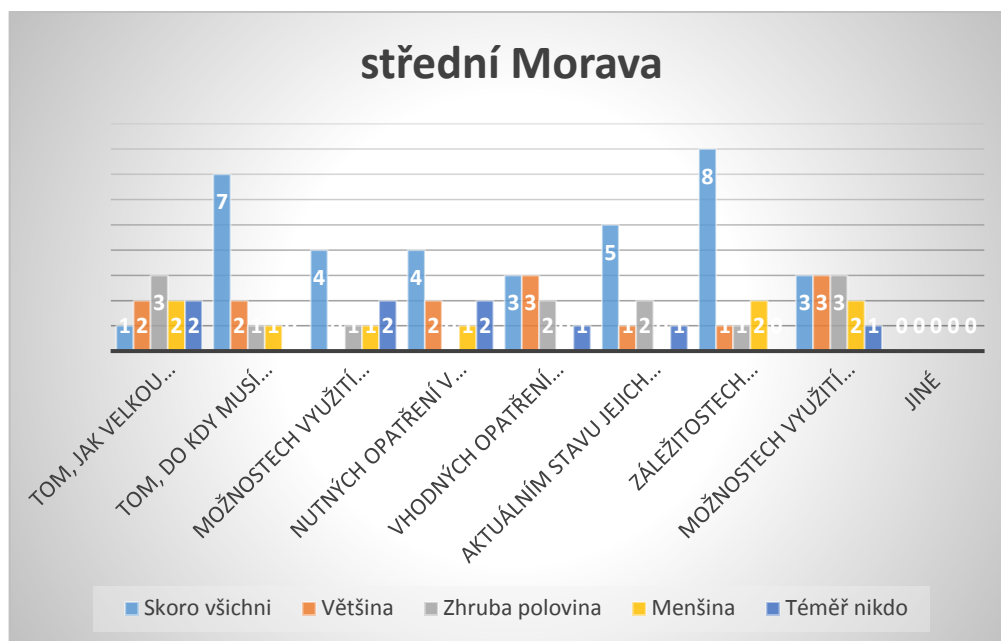
Graf číslo 63. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 22 v oblasti západní Čechy

Graf číslo 63 a tabulka číslo 29 ukazují, že v oblasti západní Čechy informují odborní lesní hospodáři skoro všechny vlastníky lesních pozemků o tom, do kdy musí zalesnit holinu po provedené mýtní těžbě, o nutných opatření v rámci ochrany lesa, o vhodných opatření pro pěstování lesa, o aktuálním stavu jejich lesů a o záležitostech spojených s kůrovcovou kalamitou. Naopak velmi málo informují odborní lesního hospodáři vlastníky lesních pozemků o možnostech využití finančních příspěvků od státu.

Tabulka číslo 29. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 22 v oblasti střední

Morava

	Skoro všichni	Většina	Zhruba polovina	Menšina	Téměř nikdo
O tom, jak velkou plochu lesa můžou najednou vytěžit.	1	2	3	2	2
O tom, do kdy musí zalesnit holinu po provedené mýtní těžbě.	7	2	1	1	0
O možnostech využití přirozené obnovy.	4	0	1	1	2
O nutných opatřeních v rámci ochrany lesa.	4	2	0	1	2
O vhodných opatřeních pro pěstování lesa.	3	3	2	0	1
O aktuálním stavu jejich lesů.	5	1	2	0	1
O záležitostech spojených s kůrovcovou kalamitou.	8	1	1	2	0
O možnostech využití finančních příspěvků od státu.	3	3	3	2	1
Jiné.	0	0	0	0	0

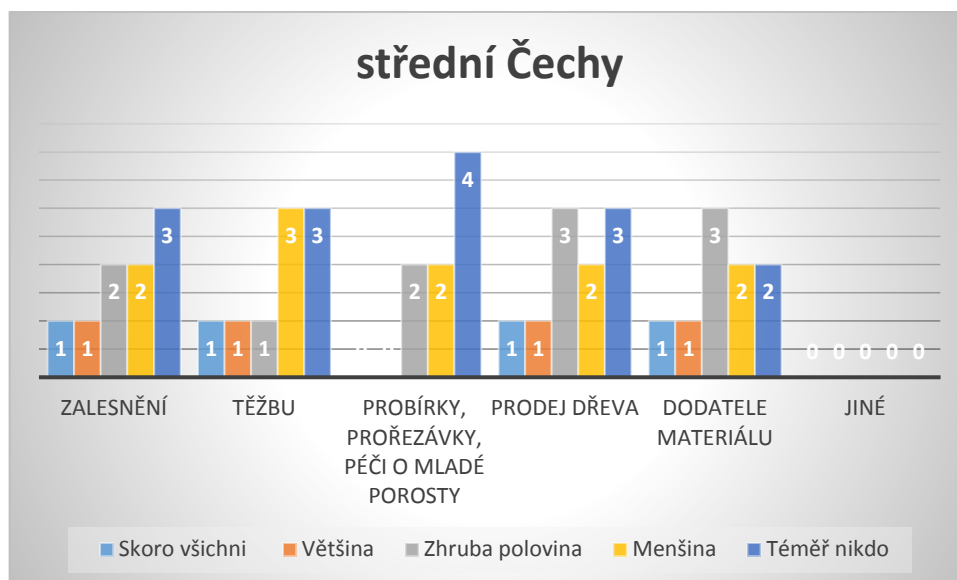

Graf číslo 64. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 22 v oblasti střední Morava

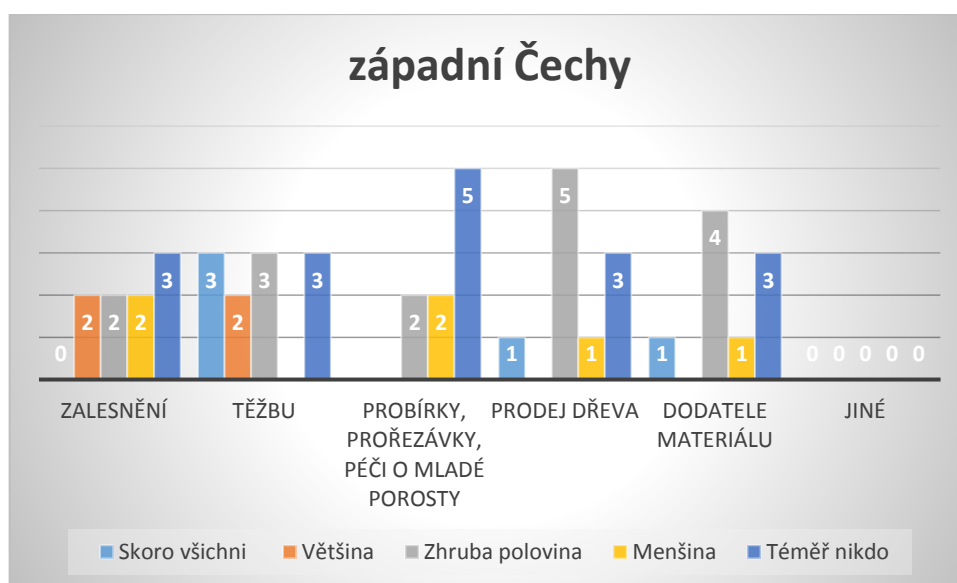
Graf číslo 64 a tabulka číslo 30 ukazují, že v oblasti střední Morava informují odborní lesní hospodáři skoro všechny vlastníky lesních pozemků o tom, do kdy musí zalesnit holinu po provedené mýtní těžbě, o aktuálním stavu jejich lesů a o záležitostech spojených s kůrovcovou kalamitou.

5.23 Otázka číslo 23

V otázce číslo 23 měli dotazovaní odborní lesní hospodáři odpovídat na to, zda mají vlastníci lesních pozemků zájem o zajištění činností v lesích nebo dodavatele prací a materiálů. Dotazovaní odborní lesní hospodáři odpovídali do předem připravené tabulky.

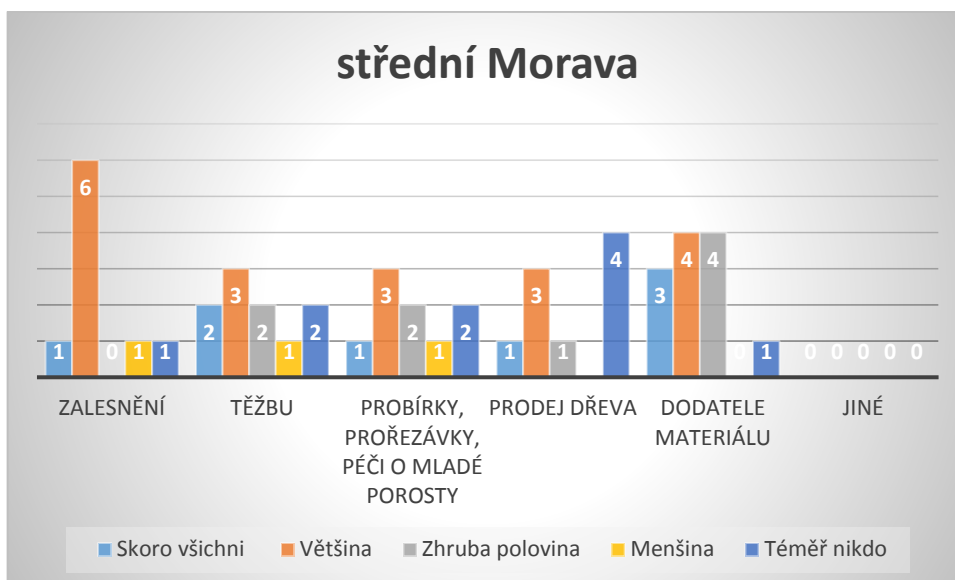

Graf číslo 65. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 23 v oblasti střední Čechy

Graf číslo 66. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 23 v oblasti západní Čechy

Grafy číslo 65 a 66 zobrazují situaci v oblasti střední, potažmo západní Čechy. Z grafů je patrné, že pokud mají vlastníci lesních pozemků o něco zájem, nejčastěji se jedná o pomoc při prodeji dřeva nebo o dodavatele materiálů (sadebního, náradí pro práci, lapačů, oplocení, chemických prostředků apod.).

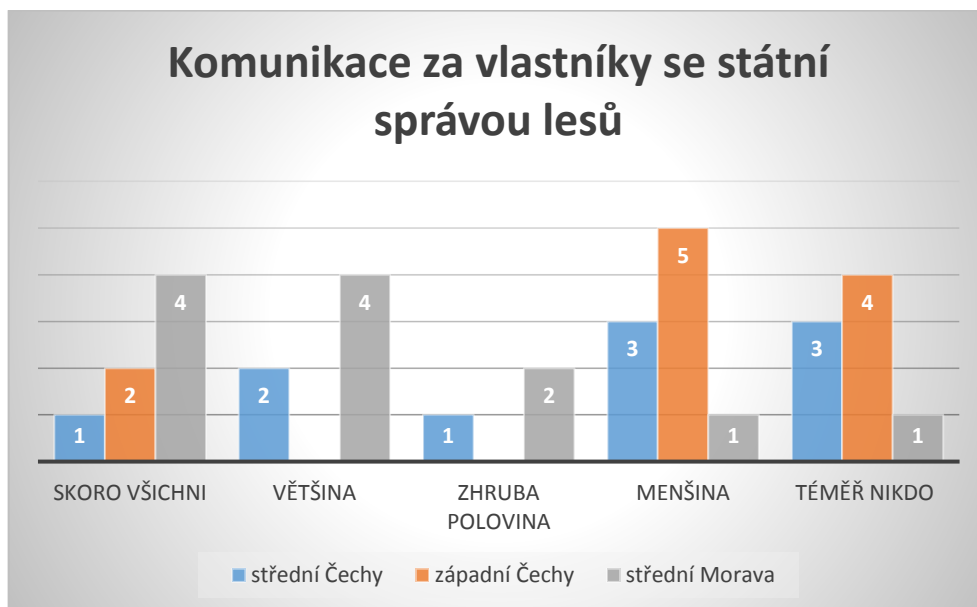

Graf číslo 67. Absolutní četnost odpovědí na otázku číslo 23 v oblasti střední Morava

Graf číslo 67 ukazuje situaci v oblasti střední Morava a jsou v něm patrné odlišnosti od grafů číslo 65 a 66, které zobrazují situaci v oblasti střední a západní Čechy. V oblasti střední Morava má většina vlastníků lesních pozemků zájem o zajištění zalesnění, popřípadě dodavatele prací na zalesnění. Vlastníci lesních pozemků v oblasti střední Morava mají dále relativně často zájem o zajištění těžby v lesích nebo o zajištění výchovných zásahů v lesních porostech a péči o mladé porosty. U prodeje dřeva a zajištění dodavatelů materiálů je situace podobná jako v předchozích oblastech.

5.24. Otázka číslo 24

V otázce číslo 24 měli dotazovaní odborní lesní hospodáři zaškrtnout odpověď do předem připravené tabulky, za jakou část vlastníků lesních pozemků komunikují se státní správou lesů.

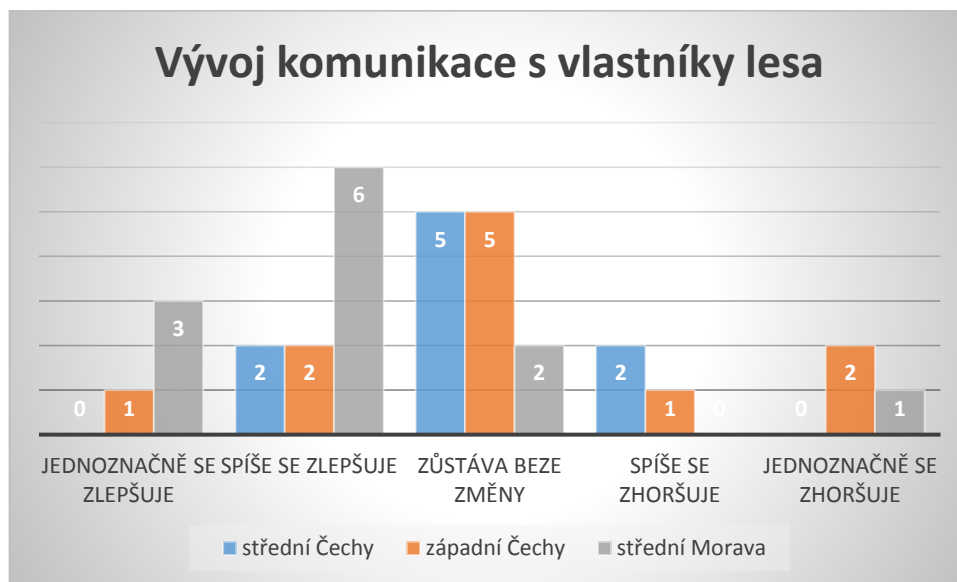
Graf číslo 68. Komunikace za vlastníky se státní správou lesů

Z grafu číslo 68 vyplývá, že v oblasti západní Čechy více než 80 procent odborných lesních hospodářů komunikuje se státní správou lesů pouze za menšinu vlastníků nebo téměř za nikoho, zbylých méně než 20 procent skoro za všechny. V oblasti střední Čechy 60 procent odborných lesních hospodářů komunikuje se státní správou lesů pouze za menšinu vlastníků nebo téměř za nikoho. Dalších 10 procent zhruba za polovinu vlastníků a zbylých 30 procent za většinu nebo skoro všechny vlastníky lesních pozemků. V oblasti střední Morava je situace jiná než v předchozích oblastech, neboť zde komunikuje více než 66 procent odborných lesních hospodářů za skoro všechny nebo většinu vlastníků lesních pozemků se státní správou lesů. Ze zbývajících odborných lesních hospodářů polovina komunikuje za menšinu nebo téměř nikoho a zbylá polovina za zhruba polovinu vlastníků lesních pozemků.

5.25 Otázka číslo 25

V otázce číslo 25 měli dotazovaní odborní lesní hospodáři hodnotit vývoj komunikace s vlastníky lesů v posledních letech. Dotazovaní odborní lesní hospodáři měli zaškrtnout jednu odpověď v předem připravené tabulce.

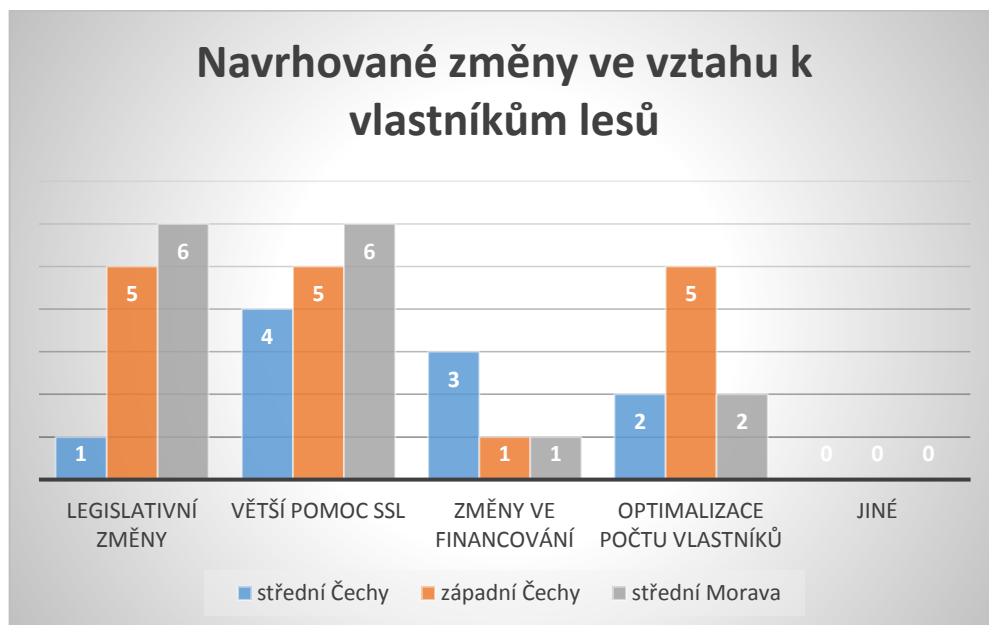

Graf číslo 69. Vývoj komunikace s vlastníky lesa v posledních letech

Graf číslo 69 dokládá, že nejoptimističtější vidí vývoj komunikace s vlastníky lesních pozemků v posledních letech odborní lesní hospodáři v oblasti střední Morava. V této oblasti odpovědělo 25 procent dotazovaných odborných lesních hospodářů, že se komunikace v posledních letech jednoznačně zlepšuje, dalších 50 procent uvedlo, že se komunikace spíše zlepšuje, pouze necelých 9 procent uvedlo, že se situace jednoznačně zhoršuje. V oblasti střední Čechy více než polovina dotazovaných odborných lesních hospodářů uvedla, že komunikace zůstává beze změn, a zbytek uvedl rovnoměrně buď odpověď, že se komunikace spíše zlepšuje nebo, že se spíše zhoršuje. V oblasti západní Čechy uvedlo 45 procent dotazovaných odborných lesních hospodářů, že komunikace s vlastníky lesních pozemků zůstává v posledních letech beze změn. Necelých 30 procent uvedlo, že se komunikace spíše zhoršuje nebo dokonce jednoznačně zhoršuje, a zbylí odborní lesní hospodáři uvedli, že se komunikace s vlastníky lesních pozemků v posledních letech spíše zlepšuje nebo jednoznačně zlepšuje.

5.26. Otázka číslo 26

V otázce číslo 26 měli dotazovaní odborní lesní hospodáři odpovídat, do předem připravené tabulky, na to, co by chtěli změnit na jejich vztahu s vlastníky lesních pozemků.

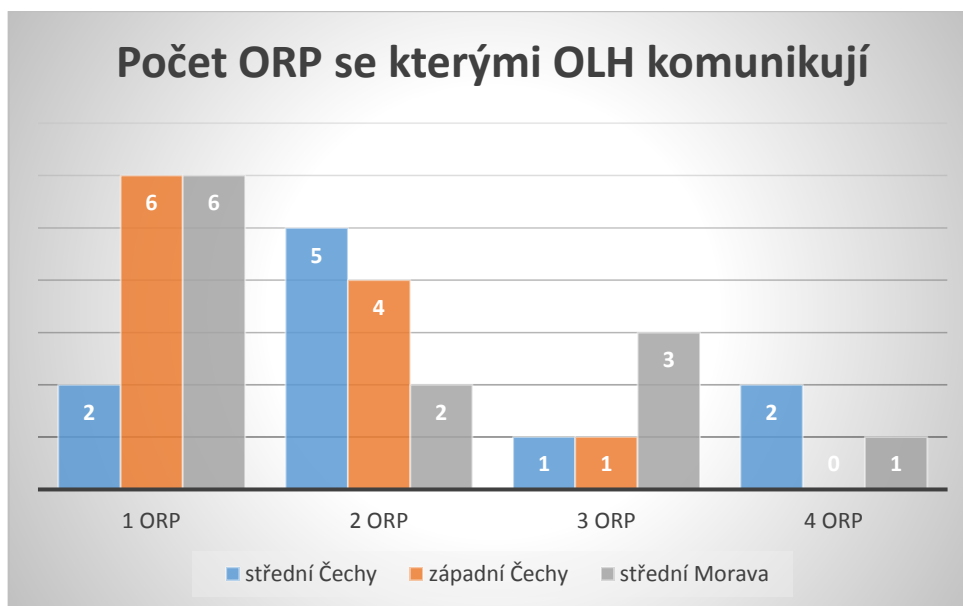

Graf číslo 70. Navrhované změny ve vztahu k vlastníkům lesních pozemků

V grafu číslo 70 je jasně rozeznatelné, že nejčastěji se mezi dotazovanými odbornými lesními hospodáři objevovaly odpovědi: legislativní změny a větší pomoc od státní správy lesů. Docela častá je i odpověď volající po optimalizaci počtu vlastníků lesních pozemků, pro které odborní lesní hospodáři vykonávají svou činnost. K mému překvapení odborní lesní hospodáři nezaškrtnuli odpověď: změny ve financování/odměňování mnohokrát a ta tak byla druhou nejméně zastoupenou odpovědí ze všech.

5.27. Otázka číslo 27

V otázce číslo 27 měli dotazovaní odborní lesní hospodáři napsat s kolika obcemi s rozšířenou působností, v rámci výkonu činnosti odborného lesního hospodáře, komunikují.

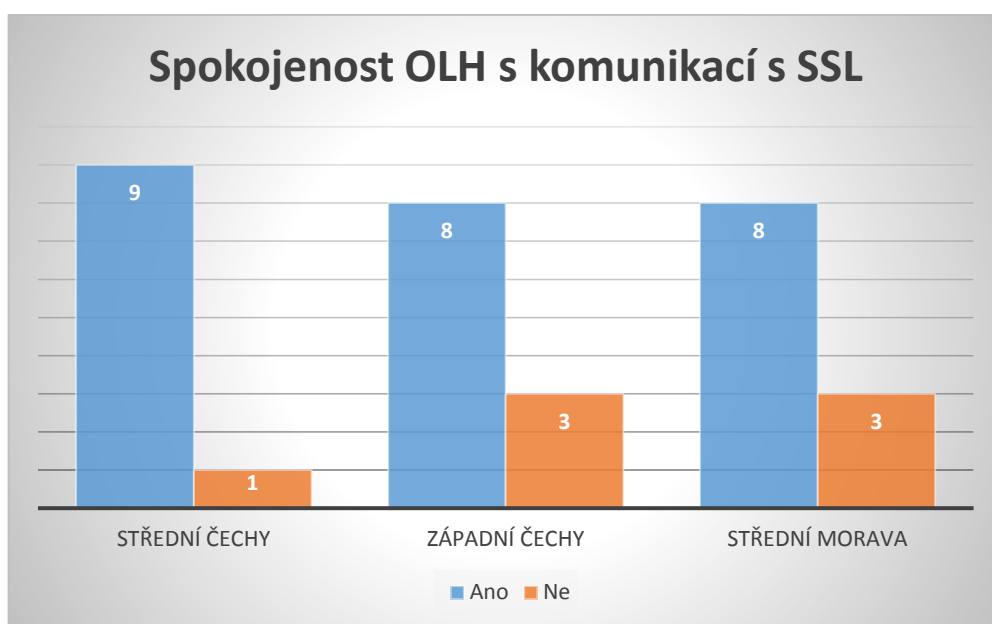

Graf číslo 71. Počet ORP se kterými OLH komunikují

Graf číslo 71 dokládá, že v oblasti střední Čechy komunikují odborní lesní hospodáři nejčastěji s dvěma obcemi s rozšířenou působností, v oblasti západní Čechy s jednou a v oblasti střední Morava také s jednou. Celkově se nejčastěji objevuje spolupráce odborných lesních hospodářů s jednou obcí s rozšířenou působností.

5.28. Otázka číslo 28 a 29

Otázky číslo 28 a 29 navazují na předchozí otázku číslo 27 o komunikaci se státní správou lesů. V otázce číslo 28 měli dotazovaní odborní lesní hospodáři odpovědět, zda jsou s komunikací se státní správou lesů spokojeni, a pokud nejsou, měli v otázce číslo 29 navrhnout zlepšení.

Graf číslo 72. Spokojenost odborných lesních hospodářů s komunikací se státní správou lesů

Z grafu číslo 72 je jasné patrné, že ve všech oblastech převažuje spokojenost odborných lesních hospodářů s komunikací se státní správou lesů. Tato spokojenost je nejvyšší v oblasti střední Čechy, kde se 90 procent dotazovaných odborných lesních hospodářů vyjádřilo, že jsou spokojeni s komunikací se státní správou lesů. V oblasti západní Čechy a střední Morava se v tomto smyslu vyjádřilo shodně více než 70 procent dotázaných odborných lesních hospodářů.

Odborní lesní hospodáři, kteří v dotazníku vyjádřili svou nespokojenost s komunikací se státní správou lesů na úrovni obce s rozšířenou působností, by shodně chtěli:

- větší akceschopnost a aktivitu od SSL
- důslednější a razantnější přístup SSL k DVL
- častější komunikaci SSL s OLH
- aby SSL více informovala DVL
- vyšší odbornou úroveň zaměstnanců SSL

5.29. Nepovinná část dotazníku

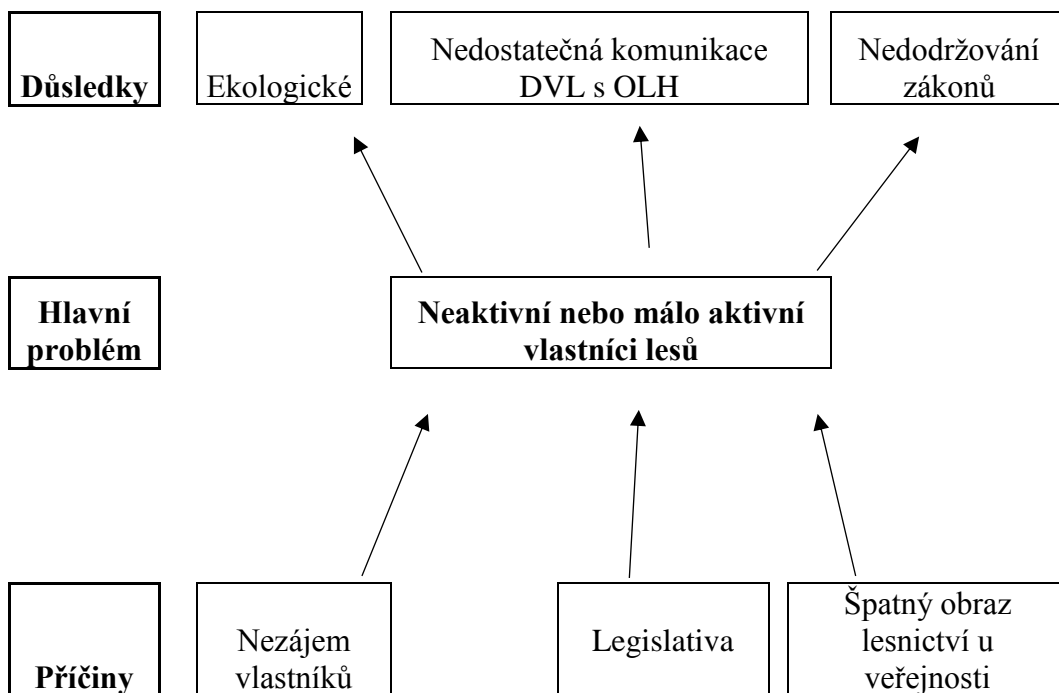
V samotném závěru dotazníku byla nepovinná informativní část o respondentech. V této podkapitole nejdříve slovně okomentuji uváděné údaje a poté uvedu údaje průměrného odborného lesního hospodáře.

Věk respondentů se pohyboval od 27 do 59 let a všichni byli mužského pohlaví. V oblasti střední Morava všichni žijí ve Zlínském kraji, v oblasti západní Čechy v Plzeňském nebo Karlovarském. Odborní lesní hospodáři z oblasti střední Čechy uváděli jako kraj bydliště nejčastěji Středočeský kraj, ale vyskytly se i odpovědi Královehradecký kraj nebo Vysočina. Průměrná velikost místa bydliště byla v oblasti střední Čechy do 2 000 obyvatel, v oblasti západní Čechy do 500 obyvatel a v oblasti střední Morava do 8 000 obyvatel. V oblasti střední Čechy uvedla polovina dotazovaných odborných lesních hospodářů středoškolské vzdělání a polovina vysokoškolské. V oblasti západní Čechy uvedl jeden odborný lesní hospodář vzdělání vysokoškolské a zbylí odborní lesní hospodáři uvedli vzdělání středoškolské. V oblasti střední Morava uvedla většina odborných lesních hospodářů vzdělání středoškolské a menšina vzdělání vysokoškolské. Z 21 dotazovaných odborných lesních hospodářů, kteří uvedli do dotazníků své zaměstnání pouze jeden nebyl zaměstnán u podniku Lesy České republiky, s. p.

Jak tedy vypadá takový průměrný odborný lesní hospodář? Je to muž ve věku kolem 45 let (42 pro oblast střední Čechy a 48 pro zbylé dvě oblasti), žije ve vesnici nebo malém městě v kraji kde i pracuje. Má středoškolské vzdělání a je zaměstnancem podniku Lesy České republiky, s. p.

6. Strom problémů

Pro důkladný popis problému v komunikaci a jeho lepší pochopení jsem se rozhodl využít analytickou metodu zvanou strom problémů (někdy také nazývaná jako situační analýza nebo pouze analýza problému). Tato analytická metoda identifikuje příčiny a důsledky centrálního problému a umožňuje přehledně graficky znázornit všechny souvislosti s ním spojené. [16]

Obrázek číslo 2. Schéma stromu problémů

Důsledky jsou to, na co narážíme v praxi nejčastěji, v našem případě hlavně málo častá a neefektivní komunikace s aktivními vlastníky lesních pozemků. Dále důsledky ekologické, za něž považují především v současnosti se projevující gradaci biotických škůdců, zejména druhů *Ips typographus* a *Ips duplicatus*. Tím samozřejmě netvrdím, že za aktuální situaci mohou DVL, ale jestliže v lese vlastněném neaktivním vlastníkem objeví OLH napadené stromy, pravděpodobně dojde k jejich zpracování později, než kdyby se jednalo o les aktivního vlastníka. Důsledkem v podobě nedodržování zákonů mám na mysli například nepovolené soustředování vytěžené dřevní hmoty přes pozemky jiných majitelů, což je skutečnost, o které se odborní lesní hospodáři několikrát zmínili.

Veškeré vypsané důsledky jsou podle mého názoru důsledky jednoho hlavního problému, a to: neaktivních, nebo málo aktivních vlastníků lesních pozemků. Jaké jsou příčiny toho problému?

Jednou z příčin je jistě určitá neochota v lese hospodařit, Ing. Jiří Tošler ve výzkumném šetření pro projekt „Zvyšování komunikačních schopností lesního sektoru“ uvádí, že až pro 24 procent vlastníků, kteří komunikují s OLH je prioritou hospodaření v lese „mít co nejméně starostí“. Podle mého názoru to bude způsobeno i nejčastější formou získání lesních pozemků, což je podle stejné studie s podílem až 73,6 procenta dědictví. Největší zájem o hospodaření v lesích předpokládám u vlastníků, kteří lesní pozemky získaly koupí, kterých je ale bohužel podle stejné studie jen 5,2 procenta. [17] Další z příčin by podle mého názoru mohl být spíše špatný pohled veřejnosti na současné hospodaření v lesích, například Ing. Pavel Brauner ve své diplomové práci uvádí, že názor veřejnosti na hospodaření v lesích je pozitivní pouze u jedné pětiny jím dotazovaných respondentů. Dále uvádí, že je možné konstatovat, že 80 procent veřejnosti se domnívá, že v lesích se nehospodaří správně. [18] Veřejnost se obecně přiklání k opatřením, která vedou k přírodě bližším podobám lesa, většině lidí se například nelíbí rozsáhlé paseky v lesích (až 65 procent). [19] Na závěr této kapitoly jsem si nechal, podle mého názoru hlavní a nejzávažnější, příčinu hlavního problému definovaného ve stromu problémů. Za hlavní příčinu momentálního stavu (až 36 procent neaktivních vlastníků) považuji současně platné právní předpisy, podle nichž je pro vlastníka lesních pozemků do 50 hektarů snadnější nepřevzít lesní hospodářskou osnovu a nemít uzavřenou smlouvu s odborným lesním hospodářem. Lesní zákon například v paragrafu číslo 37 uvádí, že jestliže si vlastník lesa nevybere odborného lesního hospodáře sám, přidělí mu jej orgán státní správy na úrovni obce s rozšířenou působností a jeho činnost bude hradit stát. Pro drobné vlastníky lesa zpracovávají zdarma licencovaní specialisté lesní hospodářské osnovy, které ale vlastníci nemusí převzít. [5] Podle výše zmíněného, je podle mého názoru pro mnoho drobných vlastníků lesních pozemků jednodušší se o svůj les nezajímat a nestarat, stát se totiž do určité míry stará za ně.

7. Návrh změn vedoucích ke zlepšení komunikace

Z kapitoly číslo 6 nazvané strom problémů, a především z kapitoly číslo 5, komentující výsledky z dotazníků, vyplývají 3 zásadní problémy v komunikaci. Za největší problém já osobně považuji neaktivní vlastníky lesních pozemků, jejichž podíl tvoří průměrně až 36 procent z celkových vlastníků lesních pozemků. Dalšími problémy jsou nedostatečná odborná znalost hospodaření v lesích a zákonů upravujících toto hospodaření, a málo častá a neefektivní komunikace s aktivními vlastníky lesních pozemků.

Z výše uvedených problémů vyplývají cíle, které jsem si dal za úkol splnit v této kapitole, zabývající se návrhem na zlepšení komunikace mezi odbornými lesními hospodáři a drobnými vlastníky lesních pozemků.

Hlavní cíle, které chci, aby návrh změn splňoval:

- 1. Z neaktivních vlastníků udělat vlastníky aktivně se zajímající**
- 2. Zlepšení komunikace s vlastníky v současnosti komunikujícími**
- 3. Zlepšení odborných znalostí všech drobných vlastníků lesních pozemků**

Dosažení těchto cílů plánuji pomoci komplexního návrhu změn obsahujícího:

- **Změnu vyhlášky číslo 423/2011 Sb., o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát**
- **Uložení informační povinnosti SSL na úrovni ORP**
- **Nařízení Ministerstva zemědělství pro vrcholný management podniku Lesy České republiky, s. p.**
- **Změnu přílohy Živnostenského zákona číslo 455/1991 Sb.**

Navrhované změny směřují především k tomu, aby co nejvíce vlastníků lesních pozemků uzavřelo smlouvu s odborným lesním hospodářem.

Komentář k bodu číslo 1.

Změna vyhlášky o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost platí stát, by nově obsahovala ustanovení, že náklady platí stát (tak jako v současnosti), ale zpětně je povinnost přenesena na vlastníka prostřednictvím finančního úřadu.

Výše nákladů na činnost odborného lesního hospodáře se stanoví jako součet nákladů za kalendářní dny, kdy odborný lesní hospodář vykonával svou funkci pro vlastníky lesa. Náklady na jeden kalendářní den jsou součinem celkové výměry pozemků určených k plnění funkcí lesa všech vlastníků a pevně stanovené sazby na hektar a den [7] (tak jako v současnosti). Nově by se hektary zaokrouhlovaly na celé vždy nahoru.

Odměna by byla nově vypočtena jako součet součinů počtu vlastníků spadajících do jednotlivých kategorií podle výměry a pevné sazby uvedené v tabulce číslo 30. Sazba by byla nově odstupňována podle výměry lesních pozemků jednotlivých vlastníků.

Tabulka číslo 30. Nově navržená sazba za činnost odborného lesního hospodáře

Výměra	Kč na ha a den
do 1 ha	10
1-5 ha	8
5-10 ha	6
10-50 ha	4

Příklad: OLH byl přidělen SSL 10 vlastníků lesních pozemků, z toho 5 vlastní lesní pozemky o výměře méně než 1 ha, 2 vlastní lesní pozemky v rozmezí 1-5 ha a 3 vlastní lesní pozemky v rozmezí 5-10 ha. Odměna je vypočtena následovně: $(5 \cdot 10 + 2 \cdot 8 + 3 \cdot 6) \cdot 365 = 30\,660,-$ Kč

Nově by držitel licence na výkon činnosti odborného lesního hospodáře za tuto činnost v případech, kdy ji hradí stát, náležela pouze polovina odměny vypočtené podle metodiky uvedené výše. Druhá polovina by putovala do speciálně vytvořeného fondu. V příkladu uvedeném výše, by PO vykonávající činnost OLH

obdržela od státu pouze 15 330,- Kč. Od roku 2012 se zvýšila průměrná mzda o více než 33 procent, i z toho důvodu mi přijde opodstatněné zvýšení sazby za hektar a den. [26]

Následně by v období placení daní z nemovitostí finanční úřad zasílal vlastníkům lesních pozemků na adresu trvalého bydliště spolu se složenkou daně z nemovitosti i složenku za náklady na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát. Částka uvedená na složenke, by se skládala z odměny na činnost OLH vypočtené podle příkladu uvedeného výše (v příkladu 30 660,- Kč), jednorázového poplatku za přidělení odborného lesního hospodáře státní správou lesů ve výši 500,- Kč a jednorázového poplatku za informační materiály (rozesílané SSL podrobněji popsáné v komentáři číslo 2) ve výši 150,- Kč. Tyto jednorázové poplatky budou vlastníci hradit pouze jedenkrát, tj. při změně vyhlášky nebo změně vlastníka. Tyto jednorázové poplatky poté finanční úřad převede státní správě lesů na úrovni obce s rozšířenou působností, jako náhradu za výkon její činnosti (opět podrobněji popsáné v komentáři číslo 2).

Komentář k bodu číslo 2

Při změně vyhlášky nebo při změně vlastníka by měl orgán státní správy lesů na úrovni obce s rozšířenou působností za povinnost informovat vlastníky lesů, kterým přidělil odborného lesního hospodáře, doporučeným dopisem adresovaným na adresu trvalého bydliště nebo elektronicky (přes elektronický občanský průkaz). V dopisu by nemělo chybět podle jakého právního předpisu je dotyčný kontaktován, dále kontakt na odborného lesního hospodáře, jenž mu byl přidělen, s doporučením kontaktovat jej a jako příloha by byly doloženy LHO a základní informace o hospodaření v lesích (výčet právních předpisů, které jej ovlivňují; co je zakázáno, co je povinností a co je povoleno za jakých podmínek).

Vlastníky, které by měla státní správa lesů na úrovni obce s rozšířenou působností kontaktovat při změně právních předpisů, by měla znát státní správa sama (ti, kteří neoznámili podepsání smlouvy s odborným lesním hospodářem) a v případě změny vlastníka by byla kontaktována katastrem nemovitostí.

Komentář k bodu číslo 3

Ministerstvo zemědělství jako vrcholný orgán státní správy lesů a zároveň zakladatel podniku Lesy české republiky s. p., by podle mého návrhu nařídil vrcholnému managementu (například generálnímu řediteli) schvalovat všechny žádosti zaměstnanců, kteří splnili zákonem dané podmínky, o udělení živnosti na činnost odborného lesního hospodáře. Podle současně platného zákona číslo 262/2006 Sb., musí zaměstnanec žádat zaměstnavatele o povolení podnikání ve stejném oboru. [15]

Komentář k bodu číslo 4

V současnosti patří činnost odborného lesního hospodáře mezi živnosti volné podle Živnostenského zákona číslo 455/1991 Sb., ale podle Lesního zákona číslo 289/1995 Sb. je potřeba pro vykonávání stejné činnosti licence. Podmínkám pro udělení licence se věnují paragrafy číslo 41 a 42 stejného zákona, jimiž se detailně zabývám v podkapitole číslo 2.2.2.2., této práce. Z tohoto důvodu navrhuji přesunutí živnosti z živností volných do živností vázaných.

Další dílčí změny, které navrhuji:

- Jedna z podmínek pro čerpání dotací na hospodaření v lesích podle nařízení vlády číslo 30/2014 Sb. by nově byla smlouva s OLH
- Vzor smlouvy o výkonu činnosti OLH pro DVL, zdarma ke stažení na webových stránkách eagri.cz
- Legislativně stanovit konkrétní činnosti, které musí OLH provádět pro drobného vlastníka lesa, jestliže mu byl přidělen SSL

V období 6 měsíců před uvedením navržených legislativních změn v platnost by se v televizním vysílání pravidelně objevovaly krátké spoty (zhruba do 1 minuty času), které by upozorňovaly na změnu právních předpisů a zároveň by zvyšovaly úroveň odborných znalostí o lesích (a hospodaření v nich) u obyvatelstva.

Peníze ve speciálním fondu, o kterém se zmiňuji v komentáři k bodu číslo 1, by zpočátku sloužily ke zpětnému zaplacení zmíněných televizních spotů, a po

jejich zaplacení by se z nich vyplácely dotace na hospodaření v lesích podle nařízení vlády číslo 30/2004 Sb.

Pro návrh činností, které by musel OLH provádět pro drobného vlastníka lesa, pokud by mu byl přidělen SSL, vycházím z návrhu předsedy ČKOLH uveřejněném v rozhovoru pro časopis Lesnická práce.

- a) sledovat stav lesa, upozorňovat vlastníka lesa na výskyt škodlivých činitelů, na škody jimi způsobené a navrhopat nezbytná kontrolní a obranná opatření; při zvýšeném výskytu škodlivých činitelů nebo škod způsobených na lesních porostech zvěří informovat orgán státní správy lesů,
- b) upozorňovat vlastníka lesa na nutnost provedení těžby nahodilé, těžbu nahodilou vyznačovat a stanovit termín a doporučit způsoby jejího provedení,
- c) navrhopat vlastníku lesa vhodný způsob a postup obnovy lesa a doporučovat vhodný reprodukční materiál k obnově lesa,
- d) doporučovat vlastníku lesa provedení výchovných zásahů, na žádost vlastníka lesa zabezpečovat instruktáž k provedení prořezávek a vyznačovat těžby předmýtní,
- e) vyznačovat těžby mýtní úmyslné, udělovat souhlas s těžbou v lesích, ve kterých vlastník lesa hospodaří bez schváleného lesního hospodářského plánu nebo protokolárně převzatých lesních hospodářských osnov (§ 33 odst. 3), a vyjadřovat se k návrhu těžby oznamované vlastníkem lesa orgánu státní správy lesů,
- f) potvrzovat, že činnosti, na které vlastník lesa žádá finanční prostředky, jsou v souladu s právními předpisy upravujícími hospodaření v lesích, a že byly provedeny kvalitně,
- g) spolupracovat s vlastníkem lesa při vedení lesní hospodářské evidence,
- h) poskytovat vlastníku lesa odbornou pomoc při ochraně lesů, při pěstebních a těžebních činnostech, v oblasti finančních podpor na hospodaření v lesích, při zpracování návrhů lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov i při dalších činnostech souvisejících s hospodařením v lesích,
- i) vést průkazným způsobem evidenci o prováděných odborných úkonech a činnostech a archivovat doklady vztahující se k těmto činnostem po dobu

nejméně 5 let; tuto evidenci včetně dokladů na vyžádání předložit orgánu státní správy lesů,

- j) oznamovat orgánu státní správy lesů ukončení výkonu činnosti odborného lesního hospodáře, a to 30 dnů předem, pokud je mu tato skutečnost známa, jinak neprodleně po tom, co se o této skutečnosti dozví,
- k) průkazným způsobem upozorňovat vlastníka lesa na všechny případy, kdy hrozí nebezpečí porušení povinností vyplývajících z tohoto zákona a právních předpisů vydaných k jeho provedení; pokud vlastník lesa nezjedná nápravu v rozsahu a v termínu stanoveném odborným lesním hospodářem, je odborný lesní hospodář povinen oznámit to orgánu státní správy lesů,
- l) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděl při výkonu své činnosti, a to i po skončení výkonu této činnosti. [24]

Na závěr této kapitoly uvedu příklad, jak by v budoucnosti v praxi fungovaly mnou navržené změny. Hypotetická osoba Karel Novák zdědí k datu 1. 9. 2020 lesní pozemek o výměře 0,25 ha v katastrálním území obce Klentnice (okres Břeclav). Následně notář uvědomí katastrální úřad o změně vlastníka. Katastrální úřad pozná, že došlo ke změně vlastníka u lesního pozemku o malé výměře a uvědomí o této skutečnosti státní správu lesů na úrovni obce s rozšířenou působností v Mikulově. Státní správa uvědomí vlastníka elektronicky (předpokládáme, že Karel Novák má elektronický občanský průkaz) podle komentáře k bodu číslo 2. Karel Novák, přestože trvale žije v Praze, má zájem v lese nějakým způsobem hospodařit, předpokládáme, že díky materiálům poslaných SSL a spotům v televizi, a proto kontaktuje svého OLH. Ten již má živnost na činnost odborného lesního hospodáře, a proto doporučí panu Novákovi sepsání smlouvy o výkonu činnosti odborného lesního hospodáře. Pan Novák za měsíc přijede (1. 10. 2020) a s odborným lesním hospodářem se domluví na ceně uvedené ve smlouvě (jejíž vzor je zdarma ke stažení na eagri.cz). Cena bude například 7,- Kč za ha a den (pro vlastníka méně, protože v případě nepodepsání smlouvy by to bylo 10,- Kč za ha a den, a pro OLH více, neboť by za stejnou činnost beze smlouvy dostal jen 5,- Kč za ha a den). Po sepsání smlouvy dá pan Novák, nebo OLH vědět státní správě lesů na úrovni obce s rozšířenou působností v Mikulově, že již má podepsanou smlouvu s OLH. Panu Novákovi přijde v období

placení daní z nemovitosti na trvalou adresu (v Praze) složenska od finančního úřadu s vyměřenými náklady na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát. V tomto uvedeném případě to bude na částku 950,- Kč ($30 \cdot 10 + 500 + 150$). Částka je vypočtena jako součin dnů, kdy pan Novák neměl uzavřenou smlouvu s OLH (30) krát sazba za ha a den podle výměry z tabulky číslo 30, plus jednorázový poplatek za přidělení odborného lesního hospodáře státní správou lesů ve výši 500,- Kč, plus jednorázový poplatek za informační materiály (rozesílané SSL podrobněji popsané v komentáři číslo 2) ve výši 150,- Kč. Z vybrané částky ve výši 950,- Kč půjde 650,- Kč státní správě lesů, 150,- Kč PO vykonávající činnost OLH po dobu oněch 30 dnů a 150,- Kč do speciálního fondu zmiňovaného výše. V následujících letech již finanční úřad panu Novákovi složensky s vyměřenými náklady na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát, neposílá, neboť on má od 1. 10. 2020 podepsánu smlouvu s OLH. Pan Novák samozřejmě platí veškeré závazky vyplývající z uzavřené smlouvy sám.

8. Diskuze

Odborný lesní hospodář podle výsledků z dotazníků má průměrně na starosti lesy více než 300 vlastníků o rozloze přesahující průměrně 700 hektarů. Tento údaj se shoduje s údaji ve výzkumném šetření pro projekt „Zvyšování komunikačních schopností lesního sektoru“, kde autoři uvádí, že více než polovina odborných lesních hospodářů má na starosti více než 300 vlastníků. [17] S výsledky uvedenými ve výzkumném šetření se dále shoduje i to, že podle odpovědí z dotazníků mezi drobnými vlastníky lesa převažují vlastníci s lesy o malých rozlohách, konkrétně do 3 ha je to 72 procent ze všech vlastníků. Stejně jako ve výzkumném šetření i z mé práce vychází, že většina odborných lesních hospodářů byla většinou drobných vlastníků lesa přidělena orgánem státní správy lesů, a že s nimi ve většině případů tedy nemá uzavřenou smlouvu.

Komunikace mezi odbornými lesními hospodáři a drobnými vlastníky lesů probíhá nejčastěji telefonicky nebo osobně, a to průměrně jedenkrát až třikrát ročně. K mému překvapení komunikují odborní lesní hospodáři pouze s menšinou nebo dokonce s žádnými drobnými vlastníky lesů pomocí emailu, ale nehledě na tuto skutečnost je se stávající formou a četností komunikace spokojena většina z dotazovaných odborných lesních hospodářů. Potěšující zjištění taktéž vyplývající z výsledků dotazníků je, že vlastníků nikdy nebo téměř nikdy nerespektujících doporučení odborných lesních hospodářů je minimum, a že odborní lesní hospodáři nejsou vlastníky lesů nuceni do jednání odporující lesnímu zákonu, a pokud ano, tak velmi zřídka.

O sdružování drobných vlastníků lesa do družstev vlastníci podle výsledků z dotazníků nemají prakticky vůbec zájem. Toto zjištění je v souladu s výsledky studie autorů Hrib, Slezová a Jarkovská z roku 2017. [31] Vlastníci nemají zájem o sdružování do družstev, přestože je toto sdružování státem finančně podporováno pomocí dotačních fondů podle nařízení vlády číslo 30/2014 Sb., [20], a přestože se v zahraničí jedná o osvědčený a možná nejefektivnější způsob, jak eliminovat strukturální nedostatky při hospodaření v lesích malých výměr. [21] Podle ředitele Městských lesů Hradec Králové a mluvčí státního podniku Lesy České republiky s. p., se na ně v současnosti obrací drobní vlastníci lesů s nabídkou na prodej svých

majetků, na rozdíl od let minulých, kdy museli drobné vlastníky lesů s nabídkami na odkup jejich pozemků sami aktivně obesílat. [22] Naopak předseda České komory odborných lesních hospodářů (ČKOLH) Ing. Jiří Pohan uvádí, že vlastníků, kteří chtějí svůj les prodat je málo a tato skupina se postupně zmenšuje, neboť podle jeho slov ti, kdo les nechtěli vlastnit, jej již dávno prodali. [23] Z výsledků dotazníků vyplývá, že situace ve vybraných oblastech je zhruba uprostřed zmíněných názorů. Pravděpodobně je to způsobeno tím, že dotazníky byly zaměřeny pouze na tři oblasti v České republice, a také tím, že od roku 2016 (z kterého je tvrzení pana Pohana) se situace na trhu s lesními pozemky změnila. Důvodem pro tuto změnu jsou podle mého názoru nastávající klimatické změny a gradace podkorního hmyzu, což vyvolává obavy z ekonomických dopadů očekávané kůrovcové kalamity.

V dopovědích na otázku: „Jakou formou by, dle Vašeho názoru, bylo vhodné provádět osvětu vlastníků?“ volili respondenti nejčastěji odpověď: formou informačních letáků, besed nebo pomocí e-mailů. První dva způsoby by, podle mého názoru, neměly valný účinek, neboť jestliže vlastník nemá zájem o hospodaření v lese, bude informační letáky nebo pozvánku na besedu ignorovat. Možnost provádět osvětu vlastníků, potažmo celkovou komunikaci s vlastníky, pomocí e-mailu rozhodně doporučuji. Je pro mě překvapením, jak málo probíhá komunikace s vlastníky lesa právě pomocí emailu. Toto je podle mého názoru způsobeno pravděpodobnou neochotou tímto způsobem komunikovat, neboť pokud by odborní lesní hospodáři a vlastníci lesů, kteří momentálně vzájemně komunikují hlavně osobně nebo telefonicky, chtěli komunikovat pomocí e-mailu, nejspíše by to již dávno udělali.

Z dalších výsledků z dotazníků vyplývá například to, že jen zhruba jedna čtvrtina dotazovaných odborných lesních hospodářů by chtěla optimalizovat počet vlastníků pro něž vykonávají činnost odborného lesního hospodáře. Toto je v rozporu s mým předchozím očekáváním a také proti doporučením z výzkumného šetření pro projekt „Zvyšování komunikačních schopností lesního sektoru“. [17] Podle mého názoru to ukazuje, že počet vlastníků, pro něž vykonávají odborní lesní hospodáři svou činnost není jejich nejpálčivějším problémem. K mému překvapení jsou odborní lesní hospodáři podle výsledků z dotazníků spokojeni se současným

financováním/odměňováním jejich činnosti. Tato skutečnost je v mírném rozporu s tvrzením Ing. Jiřího Pohana, předsedy ČKOLH, který v rozhovoru pro časopis Lesnická práce uvádí, že by chtěli stávající částky navýšit. [24] Z nepovinné informativní části dotazníků vyplývá, že všichni dotazovaní odborní lesní hospodáři jsou muži s průměrným věkem kolem 50 let, což je výsledek, který se shoduje s příspěvkem o OLH pro projekt IMPEVALES. [25]

Z výsledků dotazníků a analýzy pomocí stromu problémů vyplývá, že největší problém ve spolupráci a komunikaci, mezi odbornými lesními hospodáři a drobnými vlastníky lesů, představují neaktivní vlastníci lesních pozemků. Takových vlastníků je podle výsledků z dotazníků ve sledovaných oblastech až 36 procent. Podle nedávného výzkumu prováděného v Dánsku je tamní podíl neaktivních (ve výzkumu uváděno lhostejných) vlastníků 18 procent. [28] Z výsledků průzkumu vlastníků lesních pozemků ve Finsku shromážděných v roce 2009 vyplývá, že 12 procent tamních vlastníků lesů má lhostejný postoj k jejich lesům. [30] Podle jiného výzkumu zaměřeného na vlastnictví drobných lesů v celé Evropě má průměrně asi 30 procent vlastníků lesů lhostejný postoj k jejich lesům. [29]

V současnosti je v projednávání vládní návrh novelizace zákona o lesích, kde je novelizována i část o OLH, což se shoduje s mou myšlenou legislativně přepracovat institut odborného lesního hospodáře, potažmo zákon o lesích a vyhlášky jej upravující. V návrhu novelizace je, stejně jako v mém návrhu popsaném v kapitole číslo 7, uvedena potřeba zvýšit sazbu odměny za činnost odborného lesního hospodáře. Dále jsou v návrhu například jasně stanoveny činnosti, které musí odborný lesní hospodář ve vztahu k vlastníku lesa provádět, stejně, jako v mém návrhu popsaném v kapitole čísle 7, kde je citován seznam činností. [27]

9. Závěr

Diplomová práce je zaměřena na analýzu institutu odborného lesního hospodáře a na návrh změn, které by přispěly k efektivní správě majetku drobných vlastníků lesů. Institut odborného lesního hospodáře je důležitým orgánem, jak pro drobné vlastníky lesa z důvodu, že většina z nich nemá odborné lesnické vzdělání, tak i pro stát, z důvodu odborného dohledu nad hospodařením v lesích malých výměr a dohledu nad dodržováním zákonů.

Na závěr práce zrekapituluji některá důležitá nebo překvapující zjištění vyplývající z interpretace výsledků z dotazníkového šetření. Odborný lesní hospodář má průměrně na starosti lesy více než 300 vlastníků o průměrné rozloze přesahující 700 ha. Z celkového počtu je průměrně zhruba jedna třetina vlastníků neaktivních a odborným lesním hospodářům se s nimi nedaří navázat kontakt. Nejvíce neaktivních vlastníků je v oblasti západní Čechy, a to více než polovina (51,2 %). Obecně lze říci, že více než 90 procent vlastníků vlastní lesy o rozloze do 10 ha. Ve všech sledovaných oblastech je průměrně necelých 40 procent vlastníků vlastnicích lesní pozemky s výměrou do 1 ha, více než 30 procent vlastní lesní pozemek o výměře 1 až 3 ha a dalších 20 procent o výměře mezi 3 a 10 ha. Dále lze z výsledků z dotazníků vysledovat, že více než 70 procent vlastníků, pro které odborní lesní hospodáři vykonávají svou činnost, jsou fyzické osoby. Nejvíce, a to více než 80 procenty, jsou fyzické osoby zastoupeny v oblasti střední Morava. Odborní lesní hospodáři, podle výsledků z dotazníků, byly ve většině případů (65 %) přiděleni všem vlastníků, pro než vykonávají svou činnost, a nemají s nimi tudíž uzavřenou smlouvu. Komunikace mezi odbornými lesními hospodáři a drobnými vlastníky lesů probíhá nejčastěji telefonicky nebo osobně, a to průměrně jedenkrát až třikrát ročně. K mému překvapení komunikují odborní lesní hospodáři pouze s menšinou nebo dokonce s žádnými drobnými vlastníky lesů pomocí emailu, ale nehledě na tuto skutečnost je se stávající formou a četností komunikace spokojena většina z dotazovaných odborných lesních hospodářů. Vlastníků, kteří nedodržují doporučení odborných lesních hospodářů a takových, kteří nutí odborné lesní hospodáře do činností odporujících lesnímu zákonu je minimální množství. Většina vlastníků, podle výsledků z dotazníků, nemá zájem o vedení LHE, o vstup

do družstva vlastníků nebo o komplexní správu jejich majetku odbornou firmou. Výsledky z dotazníků potvrzují obecně očekávanou skutečnost, a sice že dostatečné odborné znalosti lesnictví a lesního hospodářství má jen menšina vlastníků lesních pozemků. Podle zkušeností, dotazovaných odborných lesních hospodářů, většina vlastníků uvítá, pokud jim jsou předloženy nové informace. Nejčastěji informují odborní lesní hospodáři vlastníky lesů o informacích spojených s kůrovcovou kalamitou nebo o zalesnění holin po provedené těžbě. Z výsledků dotazníků vyplývá, že zvyšovat informovanost a odborné znalosti vlastníků lesa, by odborní lesní hospodáři chtěli především formou informačních letáků, besed anebo pomocí e-mailů. Ve vztahu k vlastníkům lesů by odborní lesní hospodáři nejčastěji uvítali větší pomoc SSL, legislativní změny a optimalizaci počtu vlastníků, pro které vykonávají svou činnost. K mému překvapení uvedlo pouze zhruba 10 procent odborných lesních hospodářů požadavek změny v odměňování výkonu jejich činnosti. Nejčastěji odborní lesní hospodáři komunikují v rámci výkonu své činnosti s jedním nebo dvěma ORP a většina z nich (zhruba 80 %) je s touto komunikací spokojena. Ze závěru dotazníků, který byl věnován informacím o respondentech, vyplývá, že většina odborných lesních hospodářů má středoškolské vzdělání, věk okolo 45 let a je mužského pohlaví.

Na základě vyhodnocení výsledků z dotazníků, analýzy stromu problémů a řízeného rozhovoru s jedním odborným lesním hospodářem jsem v kapitole číslo 7 navrhnul a popsal návrh změny legislativy ovlivňující činnost odborného lesního hospodáře.

Mezi hlavní body návrhu patří:

- zavedení povinnosti pro vlastníka lesa zpětně uhradit náklady na činnost OLH v případě že byl vlastníkovi uložen SSL
- zvýšení sazby za činnost OLH a její odstupňování podle výměry pozemků jednotlivých vlastníků, pro které OLH vykonává svou činnost
- uložení informační povinnosti SSL na úrovni ORP
- stanovení konkrétních činností, které musí OLH pro DVL provádět, jestliže mu byl přidělen SSL

Návrh změn v legislativě, podrobně popsany v kapitole číslo 7, by podle mého názoru přispěl k výraznému snížení počtu vlastníků lesních pozemků, kteří jsou momentálně neaktivní, jejich lesy je nezajímají a nehospodaří v nich. Předpokládám dále i vyšší míru zájmu o hospodaření a dění v lesích i u těch vlastníků, kteří momentálně patří do kategorie vlastníků aktivních.

10. Seznam použitých zdrojů

1. Zelená zpráva, 2017, Uhul, Praha
2. Linhart, J., Petrušek, M., Vodáková, A., Maříková, Hana. 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum. ISBN 80-7184-310-5
3. ZICH, František a Ondřej ROUBAL. *Úvod do sociologického výzkumu*. 2., upr. a rozš. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2014. Eupress. ISBN 978-80-7408-093-7.
4. JARSKÝ, Vilém. Aktuální stav vlastnictví lesů v ČR. *Změny vlastnictví lesa a jejich dopady na lesnickou politiku a způsoby obhospodařování lesů v ČR: 7.6.2016, Kostelec nad Černými lesy: sborník příspěvků*. Praha: Česká lesnická společnost, [2016]. ISBN 978-80-02-02663-1.
5. Zákon č. 289/1995 Sb., Zákon o lesích a o změně některých zákonů
6. DROBNÍK, Jaroslav. *Lesní zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-425-3.
7. Vyhláška č. 423/2011 Sb., o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát
8. VAŠÍČEK, Jaromír a Jiří OLIVA. *Lesnická politika*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2017. ISBN 978-80-213-2741-2.
9. OLIVA, Jiří. *Lesopolitické aspekty vlastnictví lesů a jeho historický vývoj*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006. ISBN 80-213-1503-2
10. OLIVA, Jiří. *Stát a vlastník lesa*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2006. ISBN 80-213-1499-0
11. Uhul.cz. přírodní lesní oblasti [online]. [cit. 30. 3. 2019]. Dostupné z www.uhul.cz/nase-cinnost/oblastni-plany-rozvoje-lesu/prirodni-lesni-oblasti-plo
12. ŘEZANKOVÁ, Hana. *Analýza dat z dotazníkových šetření*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Professional Publishing, 2011. ISBN 978-80-7431-062-1.
13. FORET, Miroslav. *Marketingový průzkum: poznáváme svoje zákazníky*. Brno: Computer Press, 2008. Praxe manažera (Computer Press). ISBN 978-80-251-2183-2.
14. Lesy.cz. Činnost OLH u Lesů ČR [online]. [cit. 4. 4. 2019]. Dostupné z [www.https://lesy.cz/rady-a-osveta/cinnost-olh-u-lesu-cr/](https://lesy.cz/rady-a-osveta/cinnost-olh-u-lesu-cr/)
15. Zákon č. 262/2006 Sb., Zákon zákoník práce
16. Mspguide.org. Problem Tree [online]. [cit. 10. 4. 2019]. Dostupné z [www.http://www.mspguide.org/tool/problem-tree](http://www.mspguide.org/tool/problem-tree)
17. TOŠER, Jiří. Výzkumné šetření pro projekt „Zvyšování komunikačních schopností lesního sektoru“. 2004.
18. BRAUNER, Pavel. *Průzkum veřejného mínění a public relations v lesnictví*. Brno, 2013. Diplomová práce. Mendelova univerzita v Brně.

- Lesnická a dřevařská fakulta. Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky. Vedoucí práce Vlastimil Vala.
19. Sociologický ústav Akademie věd ČR. Lesy pohledem české veřejnosti: jak mají vypadat a jak se v nich má hospodařit [online]. 22. 11. 2017 [cit. 11. 4. 2019]. Dostupné z www. <https://www.soc.cas.cz/aktualita/lesy-pohledem-ceske-verejnosti-jak-maji-vypadat-jak-se-v-nich-ma-hospodarit>
  20. Nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti
  21. MATĚJČEK, Jiří. Může být sdružování drobných vlastníků lesa úspěšné?. eČasopis Lesnická práce [online]. [13. 4. 2019]. Dostupné z www. <http://www.lesprace.cz/casopis-lesnicka-prace-archiv/rocnik-79-2000/lesnicka-prace-c-5-00/muze-byt-sdruzovani-drobnych-vlastniku-lesa-uspesne>
  22. RICHTER, Jan. Jak kůrovec mění vlastnictví lesů. Ekonom, 2019, č.15, s. 10-15.
  23. POHAN, Jiří. Hospodaření v lesích malých výměr z pohledu vlastníka a odborného lesního hospodáře [online]. [cit. 13. 4. 2019]. Dostupné z www. http://www.ckolh.cz/images/Dokum/Texty/ref_7_6_16.pdf
  24. PŘÍHODA, Jan, Veronika, LUKÁŠOVÁ. OLH je pro vlastníka lesa nepostradatelným partnerem. eČasopis Lesnická práce [online]. 16. 3. 2015 [cit. 13. 4. 2019]. Dostupné z www. <http://www.silvarium.cz/lesnictvi/olh-je-pro-vlastnika-lesa-nepostradatelnym-partnerem>
  25. SARVAŠOVÁ, Zuzana, ŠÁLKA, Jaroslav, ŠTĚRBOVÁ, Martina, DOBŠINSKÁ, Zuzana, SUJOVÁ, Katarína. Poradenské služby při obhospodarování lesa z pohledu vlastníků a odborných lesných hospodářů. 2017.
  26. Data.brno.cz. Kolik vyděláváme? Vývoj mezd a různá srovnání za posledních 10 let [online]. [cit. 13. 4. 2019]. Dostupné z www. <https://data.brno.cz/kolik-vydelavame-vyvoj-mezd-a-ruzna-srovnani/>
  27. Vládní návrh novely zákona o lesích Sněmovní tisk č. 408/0 Novela zákona o lesích (lesní zákon)
  28. Boon, T.E., Meilby, H. and Thorsen B.J. (2004), 'Forest owner typology to improve policypractice communication', *Scandinavian Journal of Forest Research*, 19(4): 45-55.
  29. Wiersum K, Elands B, Hoogstra M. Small-scale forest ownership across Europe: characteristics and future potential. *Small-scale Forest Economics, Management and Policy* 2005;4(1)
  30. Hujala, T., Kurttila, M., & Karppinen, H. (2012). *Customer Segments Among Family Forest Owners: Combining Ownership Objectives and Decision-Making Styles. Small-Scale Forestry*, 12(3), 335–351.
  31. Hrib, M., Slezová, H., & Jarkovská, M. (2017). *To Join Small-Scale Forest Owners' Associations or Not? Motivations and Opinions of Small-Scale Forest Owners in Three Selected Regions of the Czech Republic. Small-Scale Forestry*, 17(2), 147–164.

11. Příloha – Vzor dotazníku

Dotazník – odborní lesní hospodáři

Následující dotazník, který se týká odborných lesních hospodářů, je anonymní a slouží pro potřeby výzkumného úkolu týkající se optimalizace komunikace s drobnými vlastníky lesa.

1. Otázka - počty

Pro kolik vlastníků vykonáváte funkci odborného lesního hospodáře?	
--	--

2. Otázka - rozloha

Jaká je celková rozloha lesů, pro něž vykonáváte funkci odborného lesního hospodáře?	
--	--

3. Otázka: Odhadněte prosím na desítky procent z .....

	Aktivně hospodařící vlastníci	Vlastníci projevující alespoň nějaký zájem a komunikují	Neaktivní vlastníci, se kterými se nedaří navázat kontakt
% z celkového počtu			
% z celkové rozlohy			

4. Otázka: Odhadněte prosím na desítky procent, nebo přibližné počty (stačí jeden řádek)

	Do 1 ha	1-3 ha	3-10 ha	10-50 ha	Nad 50 ha
% z celkového počtu					
% z celkové rozlohy					

5. Otázka: Odhadněte prosím na desítky procent, jaký podíl tvoří lesy v:

	nížině	pahorkatině	horách
% z celkové rozlohy			

6. Otázka: Vykonáváte funkci odborného lesního hospodáře pro:

	fyzické osoby	Obecní lesy	Státní lesy	Právnícké osoby
% z celkové rozlohy				

7. Otázka: Jaký je podíl vlastníků, pro něž vykonáváte funkci odborného lesního hospodáře z místa Vašeho bydliště ve vzdálenosti (stačí prosím hrubý odhad)

	Do 10 km	10-50 km	nad 50 km
% z celkového počtu			

8. Otázka: Byl jste také některým vlastníků lesa přidělen státní správou lesů? (zaškrtněte platnou odpověď)

	Všem	Většině	Některým	Žádnému

9. Otázka: Máte s vlastníky, kteří si Vás vybrali za OLH, uzavřenou smlouvu o „výkonu odborného lesního hospodáře“? (zaškrtněte platnou odpověď)

	Se všemi	S většinou	S některými	S žádným

10. Otázka: Jakým způsobem s ním nejčastěji komunikujete? Zaškrtněte prosím v každém řádku

	Skoro se všemi (více než 90%)	S většinou (60-90%)	zhruba s polovinou (40-60%)	S menšinou (10%-40%)	(Téměř s nikým (méně než 10%))
telefonicky					
Poštou					
E-máilem					
Osobně					
Nedaří se navázat kontakt					

11. Otázka:

- a) Vyhovuje Vám tento způsob komunikace? ANO/NE (škrtněte, co se nehodí)
 b) Pokud nevyhovuje, raději byste komunikoval prostřednictvím .....

12. Otázka:

Kolikrát za rok se odhadem scházíte nebo komunikujete s jednotlivými vlastníky lesa?

(Bereme v úvahu jen vlastníky, se kterými se daří navázat kontakt)

13. Otázka: Vyhotovuje Vám tato četnost? (zaškrtněte platnou odpověď)

	Ano	Ne, uvítal bych častější komunikaci	Ne, komunikujeme zbytečně často

14. Otázka: Respektují vlastníci lesa Vaše doporučení? Zaškrtněte prosím podle uvážení i ve více řádcích. Jako základ (100%) bereme vlastníky, se kterými se daří navázat kontakt.

	Skoro všichni (více než 90%)	většina (60-90%)	zhruba polovina (40-60%)	menšina (10%-40%)	Téměř nikdo (méně než 10%)
Vždy, téměř vždy					
Většinou					
Občas					
Výjimečně					
Nikdy, téměř nikdy					

15. Otázka: Nutí Vás vlastníci lesa do činností odporujících lesnímu zákonu nebo do činností, se kterými nesouhlasíte? Zaškrtněte prosím podle uvážení i ve více řádcích. Jako základ (100%) bereme vlastníky, se kterými se daří navázat kontakt.

	Skoro všichni (více než 90%)	většina (60-90%)	zhruba polovina (40-60%)	menšina (10%-40%)	Téměř nikdo (méně než 10%)
Vždy, téměř vždy					
Většinou					
Občas					
Výjimečně					
Nikdy, téměř nikdy					

16. Otázka: Mají vlastníci lesa zájem o řádnou evidenci vytěženého dřeva a o vedení LHE?

	Skoro všichni (více než 90%)	většina (60-90%)	zhruba polovina (40-60%)	menšina (10%-40%)	Téměř nikdo (méně než 10%)

**17.Otázka: Zaregistroval jste v posledních 2 letech u vlastníků zájem o .....
Jako základ (100%) bereme vlastníky, se kterými se daří navázat kontakt.**

	Skoro všichni (více než 90%)	většina (60-90%)	zhruba polovina (40-60%)	menšina (10%-40%)	Téměř nikdo (méně než 10%)
Vstup do družstva vlastníků					
Komplexní správu majetku odbornou firmou					
Prodej majetku					

**18.Otázka: Jak byste charakterizoval komunikaci s vlastníky lesů podle jejich
ochoty najít si čas? Zaškrtněte prosím podle uvážení i ve více řádcích. Jako
základ (100%) bereme vlastníky, se kterými se daří navázat kontakt.**

	Skoro všichni (více než 90%)	většina (60-90%)	zhruba polovina (40-60%)	menšina (10%-40%)	Téměř nikdo (méně než 10%)
Vždy, téměř vždy					
Většinou					
Občas					
Výjimečně					
Nikdy, téměř nikdy					

19.Otázka: Jak byste charakterizoval znalostí vlastníků a jejich dopad na komunikaci? Zaškrtněte prosím podle uvážení i ve více řádcích. Jako základ (100%) bereme vlastníky, se kterými se daří navázat kontakt.

	Skoro všichni (více než 90%)	většina (60-90%)	zhruba polovina (40-60%)	menšina (10%-40%)	Téměř nikdo (méně než 10%)
Mají dostatečné znalosti					
Mají znalosti, které umožňují efektivní komunikaci					
Nemají dostatečné znalosti a to komplikuje komunikaci					
Nemají znalosti a komunikace je proto velmi obtížná					

20.Otázka: Jak byste charakterizoval vlastníky podle jejich ochoty přijímat nové informace včetně dopadu na komunikaci? Zaškrtněte prosím podle uvážení i ve více řádcích. Jako základ (100%) bereme vlastníky, se kterými se daří navázat kontakt.

	Skoro všichni (více než 90%)	většina (60-90%)	zhruba polovina (40-60%)	menšina (10%-40%)	Téměř nikdo (méně než 10%)
Jsou velmi vstřícní k novým informacím, aktivně je vyhledávají					
Pokud předložím nové informace uvítají to					
Občas informace, které jim poskytnu ignorují					
Většinou informace, které jim poskytnu ignorují					
Nechtějí žádné nové informace, obtěžují je					

21.Otázka: Jakou formou by dle Vašeho názoru bylo vhodné provádět osvětu vlastníků?

Publikace	Informační letáky	Semináře	Besedy	E-maily	Jinak

V případě, že uvedete jinak, prosím doplňte -

22.Otázka: Nejčastěji informujete vlastníky o .....? Zaškrtněte prosím podle uvážení i ve více řádcích. Jako základ (100%) bereme vlastníky, se kterými se daří navázat kontakt.

	Skoro všichni (více než 90%)	většina (60-90%)	zhruba polovina (40-60%)	menšina (10%-40%)	Téměř nikdo (méně než 10%)
tom, jak velkou plochu lesa můžou naráz vytěžit					
tom, do kdy musí zalesnit holinu po provedené mýtní těžbě					
možnostech využití přirozené obnovy					
nutných opatření v rámci ochrany lesa					
vhodných opatření pro pěstování lesa (probírky, prořezávky, péči o mladé porosty)					
aktuálním stavu jejich lesů – vývraty, potřeba vylepšování porostů					
záležitostech spojených s kůrovcovou kalamitou					
možnostech využití finančních příspěvků od státu					
jiné					

V případě, že uvedete jiné, prosím doplňte:

23.Otázka: Mají vlastníci zájem o zajištění činností v lese, doporučujete dodavatele prací a materiálu na .....? Zaškrtněte prosím podle uvážení i ve více řádcích. Jako základ (100%) bereme vlastníky, se kterými se daří navázat kontakt.

	Skoro všichni (více než 90%)	většina (60-90%)	zhruba polovina (40-60%)	menšina (10%-40%)	Téměř nikdo (méně než 10%)
zalesnění					
těžbu					
probírky, prořezávky, péči o mladé porosty – ožínování a nátěry					
Prodej dřeva					
dodavatele materiálu (sadebního reprodukčního materiálu, náradí pro práci, lapačů, chemických prostředků oplocení apod.)					
Jiné					

V případě, že uvedete jiné, prosím doplňte:

24.Otázka: Uveďte prosím, za jakou část vlastníků komunikujete se státní správou lesů? Jako základ (100%) bereme vlastníky, se kterými se daří navázat kontakt. Pak jsou to....

	Skoro všichni (více než 90%)	většina (60-90%)	zhruba polovina (40-60%)	menšina (10%-40%)	Téměř nikdo (méně než 10%)

25.Otázka: Jak hodnotíte celkově vývoj komunikace s vlastníky lesa v posledních letech?

	Jednoznačně se zlepšuje	Spiše se zlepšuje	Zůstává beze změny	Spiše se zhoršuje	Jednoznačně se zhoršuje

26.Otázka: Co byste chtěl změnit na Vašem vztahu s vlastníky lesů?

Legislativní změny	Větší pomoc státní správy lesů	Změny ve financování/odměňování	Optimalizace počtu vlastníků pro, které vykonáváte OLH	jiné

V případě, že uvedete jiné, prosím doplňte...

27. Otázka: S kolika obcemi s rozšířenou působností (ORP) v rámci výkon funkce OLH komunikujete?

28. Otázka: Jak jste s touto komunikací spokojeni? Ano/ne

29. Otázka: Pokud nejste spokojeni, prosím navrhněte, co by mělo být podle Vašeho názoru jinak.

.....

Nepovinná část – respondent

Věk	
Pohlaví	
Kraj	
Velikost místa bydliště	
Vzdělání	
Zaměstnání	